

با نام و یاد خدا

مجموعه سوالات امتحانی دی ماه فارسی (۲)

رشته‌های ریاضی و فیزیک - علوم تجربی - ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی

دوره دوم متوسطه

طراحان: هادی صادقی، هانیه عبادی، امیر میرزازاده، سمیه ممّدیان، ممد نفی، دیانا مرادیان، لیلا مسن پور، مهرناز لامعی، مریم صمدی، اعظم رنمیری، لیلا شوریاری، عفت فاکپور، سمیه غلامعلی زاده، آذر نیف زاده، لیلا شکری، مهدی صادقی

به کوشش گروه درسی ادبیات فارسی استان آذربایجان شرقی

به نام خدا

آزمون پایانی درس: فارسی ۲		ساعت شروع: ۹ صبح		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۵		مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه	
طراح سوال :عفت خاکپور ناحیه ۴ تبریز		رشته: کلیه رشته‌ها		پایه دهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۵ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ دبیرستان شهیدمسافری				آزمون شماره ۱			
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
		قلمرو زبانی (۷ نمره)					
۱		برای هریک از واژه های زیر یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) هرروز <u>خنیده</u> نام ترگشت ب) مردان بار به نیروی همت و بازوی <u>حمیت</u> کشند.					
۲		معنی واژه "مهمّات" در گزینه های زیر یکسان است به جز گزینه ... الف) تانزدیک نماز پیشین، از این مهمّات فارغ شده بود. ب) عاجز ترملوک آن است که مهمّات ملک را خوار دارد. ج) ابوالعباس را بخواست تا به مهمّات سلطان قیام نماید. د) هم اکنون مهمّات اصلی در نیروی مسلح موجود است .					
۳		در بیت زیر یک برابر معنایی مناسب برای واژه "یقه" مشخص کنید. زنخداں فروبرد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد ز غیب					
۴		شکل نادرست واژه های املایی را در موارد زیر تصحیح کنید. الف) آن گاه آگاه شدند که غرقه خاست شد. ب) دربار از درون در تب و تاب و التحاب بود ج) هر درختی راسمره ی معین است .					
۵		شکل درست املایی واژه ی مورد نظر را با توجه به معنی آن بنویسید. به معنی "درخشان" م ت ل ل ء					
۶		املای درست را از داخل کمانک ها انتخاب کنید. الف) کان چهره (مشعشع / موشعشع) تابانم آرزوست . ب) ناچار با (اسرار / اصرار) همراهان به قونیه بازگشت . ج) کارم شده بود (برگذاری / برگزاری) کلاس و آموزش؛ از صبح تاشب. د) این (صلت / سلت) فخر است .					

۰/۵	۷	نقش دستوری گروه های اسمی نهاد در دو متن، واژه های و است. (الف) از ما به شما شادتر از خلق که باشد؟ (ب) می داشت پدر به سوی او گوش
۰/۵	۸	با توجه به متن زیر پاسخ دهید. "از قضای آمده پس از نماز، امیر کشتی ها بخواست و ناوی ده بیاوردند." (الف) چند واژه در متن هم آوا دارند؟ (ب) فعل جمله اول را مجهول کنید.
۰/۷۵	۹	با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید. دیگر روز، امیر نامه ها فرمود به غزنین و جمله ی مملکت بر این حادثه ی بزرگ و صعب که افتاد و سلامت امیر که به آن مقرون شد. (الف) یک مورد رابطه معنایی تضمن مشخص کنید. (ب) نوع (واو) ها در متن یکسان است یا متفاوت؟ (ج) جمله اول به شیوه عادی است یا بلاغی؟
۰/۵	۱۰	با توجه به بیت زیر موارد خواسته شده را در داخل کمانک ها بنویسید. برای من مگری و، مگو دریغ! دریغ! به دام دیو درافتی دریغ آن باشد. (الف) یک نقش تبعی را مشخص کنید () (ب) یک ترکیب اضافی بنویسید ()
۰/۷۵	۱۱	با توجه به بیت زیر درستی یا نادرستی توضیحات زیر را مشخص کنید. چه اندیشید آن دم، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد (الف) در بیت فقط یک فعل اسنادی است. (ب) در مصراع اول، "آن دم" نقش قیدی ندارد. (ج) مصراع دوم، جمله ی وابسته است.
۰/۲۵	۱۲	در همه گزینه ها تمام گروه ها دارای وابسته ی پیشین هستند به جز گزینه ی ... (الف) استاد معین، چند روز، سرهنگ احمدی (ب) هردانش آموز، کدام روز، علامه دهخدا (ج) اسبی سینه فراخ، آن روز، سید احمد (د) بهترین کتاب، هر روز، دوجبهه
۰/۲۵	۱۳	(الف) در عبارت زیر نقش دستوری واژه مشخص شده را بنویسید.

	یک قرن بیشتر است که اختلافات و جنگ های داخلی مثل <u>کاردی</u> برپهلوی این کشورنشسته است .											
۱۴	(د) هسته ی گروه مسندی در متن زیر واژه های گزینه ی هستند. خاله ام چندسالی از مادرم بزرگتر بود. از شوهرش جدا شده بود. چندبچه اش همگی در شیرخوارگی مرده بودند و او مانده بود تنها. الف) مادر- مرده ب) بزرگ تر- جدا ج) مرده- تنها د) بزرگ تر- مرده	۰/۲۵										
۱۵	نوع " را " به کاررفته در بیت زیر چیست ؟ خرد را گرنبخش درو شنایی بماند تا ابد در تیره رای	۰/۲۵										
قلمرو ادبی (۵ نمره)												
۱۶	کدام عبارت در متن زیر نشان دهنده ی ویژگی سهل ممتنع بودن سبک سعدی است ؟ " خاله ام می خواند و در حد ادراک خود معنی می کرد، قصه ها را ساده می نمود. این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد. "	۰/۵										
۱۷	نحوه ی قرار گرفتن قافیه هارا در چهارپاره به کمک شکل نشان دهید.	۰/۵										
۱۸	آرایه های ادبی مشخص شده در ستون «ب» به کدام یک از بیت های ستون «الف» مربوط می شود؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است). <table><tr><td>ستون الف</td><td>ستون ب</td></tr><tr><td>الف) به ترانه های شیرین به بهانه های رنگین</td><td>۱) متناقض نما</td></tr><tr><td>ب) نژندان دل، که او خواهد نژندش</td><td>۲) کنایه</td></tr><tr><td>ج) نه خود را بیفکن که دستم بگیر</td><td>۳) حس آمیزی</td></tr><tr><td></td><td>۴) مجاز</td></tr></table>	ستون الف	ستون ب	الف) به ترانه های شیرین به بهانه های رنگین	۱) متناقض نما	ب) نژندان دل، که او خواهد نژندش	۲) کنایه	ج) نه خود را بیفکن که دستم بگیر	۳) حس آمیزی		۴) مجاز	۰/۷۵
ستون الف	ستون ب											
الف) به ترانه های شیرین به بهانه های رنگین	۱) متناقض نما											
ب) نژندان دل، که او خواهد نژندش	۲) کنایه											
ج) نه خود را بیفکن که دستم بگیر	۳) حس آمیزی											
	۴) مجاز											
۱۹	همه ی آرایه های ادبی گزینه ی در بیت زیر هست . از جای چو مار حلقه برجست الف) تکرار ، تلمیح ، استعاره ج) ایهام ، حسن تعلیل ، استعاره در حلقه زلف کعبه زد دست ب) استعاره ، تشبیه ، جناس د) تلمیح ، تضاد ، تشخیص	۰/۲۵										
۲۰	در کدام گزینه آرایه متناقض نما وجود ندارد؟	۰/۲۵										

	الف) بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی O ب) این شیخ همیشه شابّ O	
	ج) ای حقیقی ترین مجاز ای عشق O د) در آن دریای خون در قرص خورشید O	
۲۱	واژه های مشخص شده در بیت "چنان سعی کن کز تو ماند چو شیر" چه باشی چور و به و امانده، سیر" الف) تناسب هستند ب) جناس هستند ج) تضاد هستند د) سجع هستند	۰/۲۵
۲۲	کدام ترکیب ها آرایه ی استعاره دارند، از داخل کمانک مشخص کنید. (بلای عشق، رقص مرگ، خطاط مشهور، گوهر محبت، رگ روح، صدف امانت)	۰/۵
۲۳	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن ها نادرست است، بنویسید. (فرهاد و شیرین اثر وحشی بافقی)، (زندان موصل اثر اصغر رباط جزی)، (بوستان اثر سعدی)، (غزلیات شمس اثر شمس تبریزی)، (مرصاد العباد اثر مولوی)، (اسرار التوحید اثر شیخ ابوسعید)	۱
۲۴	مصراع اول بیت زیر را بنویسید. شیر خدا ورستم دستانم آرزوست	۰/۵
۲۵	با توجه به مصراع های داده شده، بیت زیر را کامل کنید. - زاغ چو دید آن ره و رفتار را (۱) آن جهش و کوشش آن یار را (۲) و آن روش و جنبش هموار را (۳) آن پرش بچه ی این زاغ را	۰/۵
گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی		
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۶	معنی هریک از عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید. الف) برداشته دل ز کار او بخت ب) تاشما در این آینه، نقش های بوقلمون ببینید. ج) که دون همتانند بی مغزو پوست د) تب سوزان و سراسامی افتاد که بار نتوانست داد ه) قوزمی کردم و از فرط هیجان، لگه می دویدم و) دوچندان می شکفت و برگ می کرد ز) به حرص ارشربتی خوردم مگیر از من که بد کردم	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵

۰/۵	ح) خانه آب و گل آدم من می سازم .	
۰/۵	درک مطلب (۴نمره) باتوجه به بیت زیر، سیرفکری پدر مجنون را تحلیل کنید. عشق بازی، کاریکاران بود عاقلش، باکار بیکاران چه کار؟	۲۷
۰/۵	شاعر در بیت زیر، چگونه می بیند؟ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست؟ / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟	۲۸
۰/۵	مفهوم قسمت مشخص شده چیست؟ "عشق، حالی دواسبه می آمد."	۲۹
۰/۵	تناسب مفهومی عبارات زیر در چیست؟ الف) العبد یدبرّ الله یقدر ب) دور روزگار، بر سر ما چرخ ها خواهد زد و تغییرات بی شمار خواهد نمود؛ چه بسا که تقدیر ما چیز دیگر باشد.	۳۰
۰/۵	بیت زیر به ویژگی های کدام شخصیت تاریخی اشاره دارد؟ چون شیر به خود سپه شکن باش فرزند خصال خویشان باش الف) عباس درمان ب) عباس میرزا ج) جلال الدین خوارزمشاه د) شمس تبریزی	۳۱
۰/۵	مفهوم کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟ "چه در کار و چه در کار آزمودن نباید جز به خود محتاج بودن" الف) کسی نیک بیند به هر دوسرای که نیکی رساند به خلق خدای ب) بخورتا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش	۳۲
۰/۵	دو ویژگی اخلاقی قاضی بست را با توجه به متن زیر بنویسید. "قیامت سخت نزدیک است، حساب این نتوانم داد و نگویم که مرا سخت در بایست نیست اما چون به آنچه دارم و اندک است قانعم، و زرو و بال این، چه به کار آید؟"	۳۳
۰/۵	پیام مشترک بیت های زیر چیست؟ در ره عشق وطن از سر جان خاسته ایم تا در این ره چه کندهمت مردانه ما به پاس هروجب خاکی از این ملک چه بسیار است، آن سرها که رفته	۳۴
۲۰	موفق باشید.	

به نام خدا

آزمون نوبت اول درس فارسی ۲	ساعت شروع :	تاریخ آزمون :	مدت آزمون : ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته : کلیه رشته‌ها	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : ۴ صفحه
طراح: هانیه عبادی	ناحیه ۳ تبریز	تعداد سؤالات: ۴۲	آزمون شماره ۲
ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	واژه «رایت» در مصراع « چون رایت عشق آن جهانگیر» در کدام معنا به کار <u>نرفته</u> است؟ الف) رأی تو ب) بیرق ج) پرچم د) علم	۰/۲۵	
۲	از لحاظ معنایی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟ الف) نامه کوتاه ب) یادداشت ج) رقعہ د) دوال	۰/۲۵	
۳	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) یک قبضه خاک از روی جمله زمین برگرفت. ب) سعدی که انعطاف جادوگرانه‌ای دارد.	۰/۵	
۴	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌هایی که املاي آنها غلط است، بنویسید. فروماند در لطف و صنع خدای - جملگی ملایکه را در آن حالت، انگشت تعجب در دندان تهنیر بماند. - حق این نعمت گذارده باشیم.	۰/۵	
۵	شکل صحیح «همزه» را در واژه زیر بنویسید. ل ۶ ا ن (.....)	۰/۲۵	
۶	واژگان نادرست املايی را مشخص و تصحیح کنید. الف) مولوی به اسرار مریدان مجالس درس و وعظ را برعهده گرفت. ب) دمار از جان این غولان کشم سخت / بسوزم خانه مان هاشان به شمشیر ج) عباس میرزا را با اعطای نشان ولایتعهدی، راهی دارالسلطنه تبریز کرده بود.	۰/۷۵	
۷	کدام یک از متن‌های زیر، فاقد غلط املايی است؟ الف) مردان بار را به نیروی حمّت و بازوی حمیت کشند. ب) غرقه خواست شد بانگ و هزاهز و غریو خاست.	۰/۲۵	
۸	شکل صحیح املايی واژه را از داخل کمانک‌ها انتخاب کنید. هر عصب و فکر به منبع (بی شائبه - بی شاعبه) ی ایمان وصل بود.	۰/۲۵	
۹	نقش واژه‌های مشخص شده، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟ از این به بعد، <u>سرانجام</u> و <u>عاقبت</u> کار شمس و اینکه <u>چه</u> بر سر او آمده، به درستی روشن نیست. الف) نهاد - مضاف الیه - معطوف - مسند ب) قید - معطوف - قید - مسند ج) نهاد - معطوف - نهاد - مسند د) نهاد - مضاف الیه - قید - مسند	۰/۲۵	
۱۰	در عبارت زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «اگر ما را آفتی رسد از این شخص از این موضع تواند بود»	۰/۵	

۰/۲۵	۱۱	کدام بیت، فاقد «جهش ضمیر» است؟ (الف) ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد (ب) شدش گیتی به پیش چشم تاریک (ج) که روزی رسان قوت روزش بداد (د) ز دیوار محرابش آمد به گوش
۰/۲۵	۱۲	در متن زیر وابسته پیشین «شاخص» کدام واژه است؟ خادم خاصّ شیخ ما خواجه عبدالکریم بود.
۰/۲۵	۱۳	با توجه به عبارت زیر، همه ی موارد درست است به جز گزینه..... «عاقبت روز یکشنبه، پنجم جمادی الآخر خورشید عمر این عارف بزرگ، مولانا غروب و از این جهان به جهان آخرت سفر کرد و اهل قونیّه بسیار گریستند و بر مولانا نماز خواندند.» (الف) در عبارت نقش های تبعی «بدل» و «معطوف» وجود دارد. (ب) نوع زمان همه افعال یکسان است. (ج) هر دو «و» عطف و ربط در متن وجود دارد. (د) یک فعل «به قرینه معنوی» حذف شده است.
۰/۲۵	۱۴	در کدام گزینه «وابسته پیشین» وجود ندارد؟ (الف) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست (ب) باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست (ج) زین همراهم سست عناصر دلم گرفت (د) این را به خودی خود می سازم بی واسطه
۰/۲۵	۱۵	در متن زیر تعداد ترکیب های «اضافی» در کدام گزینه صحیح است؟ سحر دیدم درخت ارغوانی / کشیده سر به بام خسته جانی به گوش ارغوان آهسته گفتم / بهارت خوش که فکر دیگرانی (الف) ۳ (ب) ۵ (ج) ۶ (د) ۴
۰/۵	۱۶	جمله مجهول زیر را به معلوم برگردانید. نگاه فزون خواهانه و دهشت بار روس ها به فراتر از این ها دوخته شده بود.
۰/۵	۱۷	اجزای جمله «میفکن به روز جزا کار خود را» را مطابق زبان معیار مرتب کنید.
۰/۲۵	۱۸	فقط فعل متن زیر را به مضارع اخباری دوم شخص جمع تغییر دهید. «به زیر باره می نالید از درد / سوار زخم دار نیم مرده»
۰/۵	۱۹	فقط تعداد جملات متن زیر را بنویسید. «بگیر ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر»
۰/۲۵	۲۰	در متن زیر واژه ای بیابید که هم آوا دارد. پسری روستایی نمد کوچک را به دوش انداخته. گله گوسفندی را به دامنه کوه هدایت می کرد.
قلمرو ادبی (۵ نمره)		

۰/۵	واژه‌های «گفت، خفت» در متن نثر به چه شرطی هم‌زمان هم می‌توانند جناس ناهمسان و هم سجع باشند؟	۲۱
۰/۲۵	در بیت زیر آرایه‌ی پارادوکس در کدام قسمت به کار گرفته شده است؟ بلبل‌ی برگ گلی خوش رنگ در منقار داشت / و اندر آن برگ و نوا خوش ناله‌های زار داشت	۲۲
۰/۲۵	در بیت «نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست / چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست» مشبّه را مشخص کنید.	۲۳
۰/۷۵	در گزینه‌های زیر، آرایه‌ی ادبی نامناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید / نهان می‌گشت پشت کوهساران (حسن تعلیل - تشبیه - استعاره) (ب) به نام چاشنی بخش زبان‌ها / حلاوت سنج معنی در بیان‌ها (مجاز - جناس - حس آمیزی)	۲۴
۰/۲۵	در کدام گزینه آرایه‌ی تشبیه به کار نرفته است؟ (الف) در آن سیماب‌گون امواج لرزان (ب) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش (ج) سر نشتر عشق بر رگ روح می‌زدند. (د) چنین نغمه‌ی عشق سر می‌کنند.	۲۵
۰/۵	اگر متنی را در نوشته‌ی خود از کس دیگری عیناً نقل کنیم، آرایه‌ی و اگر واژه‌ای در یک متن هم‌زمان دو معنی متفاوت داشته باشد آرایه‌ی است.	۲۶
۰/۵	آرایه‌ی ادبی «تناقض» را در عبارت «سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.» مشخص کنید.	۲۷
۰/۵	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن‌ها نادرست است، بنویسید. لیلی و مجنون: نظامی / تذکرة الاولیا: جامی / مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد: دایه / تحفة الاحرار: نظامی	۲۸
۰/۵	نوع ادبیات هر یک از متن‌های زیر را از میان کمانک‌ها مشخص کنید. (غنائی / تعلیمی) (الف) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای (ب) دانست که دل، اسیر دارد / دردی نه دوا پذیر دارد	۲۹
۰/۲۵	برای جای خالی بیت زیر، گزینه‌ی درست را انتخاب کنید. نادره کبکی به جمال تمام / (الف) هم حرکاتش متناسب به نام (ب) با روش و جنبش آن نا به کام (ج) شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام (د) رفت بر این قاعده بر در خُرام	۳۰
۰/۵	مصراع خالی بیت زیر را کامل کنید. گفتند یافت می‌نشود، جسته‌ایم ما /	۳۱
۰/۲۵	کلمه‌ی جا افتاده در بیت زیر را بنویسید. زاغی از آن جا که فراغی گزید / ار باغ به راغی کشید (بخت - رخت - وقت)	۳۲
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	مفهوم بیت «کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون هم‌تاند بی مغز و پوست» چیست؟	۳۳
۰/۵	در متن زیر منظور از «رحمت و قدرت» چیست؟ اما ایزد رحمت کرد پس از نمودن قدرت.	۳۴
۰/۵	نویسنده در متن زیر علت رانده شدن شیطان را چه می‌داند؟ «ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند مردود همه جهان گشت»	۳۵

۰/۵	شاعر در بیت «در آن دریای خون در دشت تاریک / به دنبال سر چنگیز می گشت»: الف) دلاوری چه کسی را به تصویر می کشد؟ ب) چه چیزی را مانند دریایی از خون می بیند؟	۳۶
۰/۵	درهریک از ابیات زیر، منظور از ضمائر (این - او) چه کسی یا چه چیزی است؟ الف) کز عشق به غایتی رسانم / کاو ماند اگر چه من نمانم ب) گویند ز عشق کن جدایی / این نیست طریق آشنایی	۳۷
۰/۲۵	با توجه به مفهوم کنایه گزیده ها، کدام گزینه نادرست است؟ الف) بر فوران تخیل راه رفتن: در عالم خیال بودن. ب) سرآمد روزگاران بودن: روزگارش سر آمده است. ج) گشاده گردد این در: این مشکل حل شود. ج) به آفتاب نظر پروردن: توجه ویژه کردن.	۳۸
۰/۲۵	بیت زیر شاعر دوباره رشد کردن دانه در زیر خاک را به چه موضوعی پیوند داده است؟ «کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد»	۳۹
۰/۵	در بیت «به حرص از شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا» نویسنده دلیل ارتکاب جرم را در چه می بیند؟	۴۰
۰/۵	تناسب مفهومی عبارات زیر را بنویسید. الف) گیرم که پدر تو بود فاضل / از فضل پدر تو را چه حاصل؟ ب) یا عبدالکریم، حکایت نویس مباح، چنان باش که از تو حکایت کنند!	۴۱
	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.	۴۲
۰/۵	الف) امیر جامه بگردانید و برنشست.	
۰/۵	ب) شهر بستر فوران خشم و آژ دشمن شده بود.	
۰/۵	ج) وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد.	
۰/۵	د) هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ایمان وصل بود.	
۰/۵	ه) چو کشتی بادپا در رود افکند.	
۰/۵	و) یقین مرد را دیده بیننده کرد.	
۰/۵	ز) در چاره گری زبان کشیدند.	
۰/۵	ژ) به من آورید آخر صنم گریز پا را	
۲۰	موفق باشید.	

به نام خدا

نام:	درس: فارسی ۲	ساعت شروع:	تاریخ آزمون:
نام خانوادگی:	رشته: کلیه ی رشته ها	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
طراح سوالات: لیلا حسن پور		اداره آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی	
نوبت دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲		شهرستان آذرشهر	
		دبیرستان دخترانه حجاب	
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		
قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	معادل معنایی واژه ی «اصناف» در متن «حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام برکار کرد» در همه ی گزینه ها یافت می شود به جز:		
۰/۲۵	الف) انواع ب) اقوام ج) گونه ها د) گروه ها		
۲	در هر ردیف معنی واژه ای را که نادرست نوشته شده است خود واژه را مشخص کنید.		
۰/۷۵	الف) (متشبه: شباهت) (قوت: خوراک) (وعظ: پند دادن) ب) (استسقا: نوعی بیماری) (محمل: سجده گاه) (مخنقه: گردن بند) پ) (غایت: فرجام) (خیرخیر: بیهوده) (خنیده: معروف)		
۳	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه ای را که املا ی آن نادرست است بنویسید.		
۰/۲۵	آن گاه، آگاه شدند که غرقه خاست شد. بانگ و هزاهز و غریو برخاست.		
۴	کدام یک از متن های زیر، فاقد غلط املائی است؟		
۰/۲۵	الف) شبی را تا شبی با لشکری خورد ز تن ها سر، ز سرها خود افکند. ب) هر لحظه از خزاین غیب، گوهری در نهاد او تعبیه می کردند.		
۵	در میان واژگان زیر املا ی کدام واژه، هم زمان به هر دو صورت صحیح نمی باشد؟		
۰/۲۵	(هیئت، هیأت) - (فراغ، فراق) - (جرأت، جرئت)		
۶	در کدام گزینه املا ی واژه ای نادرست است؟ شکل درست آن را بنویسید.		
۰/۵	الف) به این زندگی گذرا آن قدر دل نمی بست که هر پیشامد ناگوار را فاجعه ای بیانگارد. ب) چون مولانا از یافتن شمس ناامید شد، با اصرار همراهان به قونیه بازگشت.		
۷	در هر یک از جمله های زیر، املا ی درست را از داخل کمانک ها برگزینید.		
۰/۲۵	الف) عزیزترین رفقای من که حسن سیرت را با (سباحت_ صباحت) توأم داشت، لبخندی زد.		
۰/۲۵	ب) مشاهده ی صحنه های ناب و (طوفندگی - توفندگی) فرزندان میهن، عباس جوان را به وجد می آورد.		
۰/۲۵	پ) آنچه دارم از اندک مایه (حاتم - حطام) دنیا، حلال است.		

۰/۲۵	۸	در کدام گزینه «حذف به قرینه ی معنایی» صورت پذیرفته است؟ (الف) خداوندا مرا آن ده که آن به . (ب) هر که بامش بیش، برفش بیشتر. (پ) به خدا که آدمی قدر نعمت الهی را نمی داند . (ت) بنده گناه می کند و خداوند، شرم
۰/۲۵	۹	زمان و نوع فعل «نخستین جمله» در همه ی عبارات زیر به جز گزینه ی یکسان است. (الف) من بازگشتم و این چه رفت با بونصر بگفتم. (ب) پیش رفتم، یافتم خانه تاریک کرده. (پ) تا این عارضه افتاده بود، بونصر نامه های رسیده را به خطّ خویش، نکت بیرون می آورد. (ت) و ببردم و راه یافتم.
۰/۲۵	۱۰	در بیت زیر، چند مفعول وجود دارد؟ چون موسم حج رسید برخاست اشتر طلبید و محمل آراست
۰/۲۵	۱۱	ضمیر پیوسته، در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار گرفته است؟ (الف) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش (ب) ز دیوار محرابش آمد به گوش (ج) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست (د) چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۲	در بیت «اگر او به وعده گوید که دمی دگر بیایم // همه وعده مکر باشد، بفرید او شما را»: (الف) چند جمله «پیرو» وجود دارد؟ (ب) «مسند» را در جمله سوم مشخص کنید.
۰/۲۵ ۰/۵	۱۳	با توجه به متن : بونصر را بگوی که درستم و در این دو سه روز بار داده آید که علت و تب به تمامی زایل شد» (الف) جمله ی مجهول را مشخص کنید. (ب) آن را به جمله ی معلوم بازگردانید.
۰/۵	۱۴	با توجه به متن زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید. عزرائیل پیامد و به قهر، یک قبضه خاک از روی زمین برگرفت و بیاورد. آن خاک را میان مکه و طائف، فرو کرد. (الف) در گروه اسمی «روی زمین» واژه ی «زمین» هسته است. (ب) ترکیب «آن خاک» وصفی و ترکیب «میان مکه» اضافی است. درست نادرست درست نادرست

۱۵	درمتن « پدر جلال الدین، محمد بن حسین خطیبی، از دانشمندان روزگار خود بود. به سبب هراس از بی رحمی ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارزم شاه، ناچار از بلخ مهاجرت کرد. الف) کدام یک از نقش های تبعی در نوشته فوق به کار نرفته است؟ ب) نقش دستوری واژه های مشخص شده را به ترتیب بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۵
۱۶	واژه « سرهنگ » را یک بار به عنوان شاخص و یک بار به عنوان هسته گروه اسمی در جمله به کار ببرید. الف) شاخص: ب) هسته:	۰/۲۵ ۰/۲۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۷	ابیات زیر را به شکلی درست کامل کنید. الف) نادره کبکی به جمال تمام ب) دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر گفتند یافت می نشود، جسته ایم ما گفت: « آن که یافت می نشود آنم آرزوست »	۰/۵ ۰/۵
۱۸	در عبارات زیر، جاهای خالی را به درستی پر کنید. الف) نویسنده کتاب « تذکره الاولیا » است. ب) کتاب نوشته « نجم الدین رازی » است.	۰/۵
۱۹	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده ی آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. « تحفه الاحرار، جامی / بوستان، سعدی / زندگی نامه جلال الدین محمد معروف به مولوی، مهدی حمیدی / روزها، محمد بن منور »	۰/۵
۲۰	در تشبیه موجود در بیت زیر، «مشبه» کدام است؟ چو لشکر گرد بر گردش گرفتند چو کشتی، بادپا در رود افکند	۰/۲۵
۲۱	آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) آمد سوی کعبه سینه پر جوش // چون کعبه نهاد حلقه در گوش (تضاد / مجاز) ب) کنار نام تو لنگر گرفت کشتی عشق // بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی (حسن تعلیل / متناقض نما)	۰/۵
۲۲	در بیت زیر « استعاره » و « تشبیه » به کار رفته را پیدا کنید و بنویسید. سرنشتر عشق بر رگ روح زدند // یک قطره فرو چکید و نامش دل شد	۰/۵

	تشبیه:	استعاره:	
۲۳	جاهای خالی را با توجه به ابیات زیر پُر کنید.		۰/۲۵
	بدان شمشیر تیز عافیت سوز	در آن انبوه ، کار مرگ می کرد	۰/۲۵
	ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت	دو چندان می شکفت و برگ می کرد	۰/۲۵
	...		۰/۲۵
	خروشان، ژرف، بی پهنا، کف آلود	دل شب می درید و پیش می رفت	
	از این سدّ روان در دیده ی شاه	ز هر موجی هزاران نیش می رفت	
	الف) قالب شعری ابیات فوق است.		
	ب) در بیت اول از میان آرایه های ادبی (کنایه، جناس، تضاد) آرایه ی به کار رفته است.		
	پ) کاربرد ترکیب «سدّ روان» آرایه ی را ایجاد کرده است.		
	ج) آرایه ی تشخیص در ابیات به کار رفته است.		
۲۴	آرایه ی ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است)		
	الف) به ترانه های شیرین به بهانه های زرین // بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را	۱- ایهام	۰/۷۵
	ب) زینهار از قرین بد زنهار و قنا ربّنا عذاب النَّار	۲- تضمین	
	پ) چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ز دست بنده چه خیزد خدا نگه دارد	۳- حسن تعلیل	
		۴- حس آمیزی	
گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی قلمرو فکری (۸ نمره)			
۲۵	مفهوم عبارت «سراجه ی ذهنم آماش می کرد» چیست؟		۰/۲۵
۲۶	در عبارت «این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد» منظور از «این مرد» کیست؟		۰/۲۵
۲۷	در نوشته ی «شما در این آینه نقش های بوقلمون ببینید» منظور از «آینه» چیست؟		۰/۲۵
۲۸	بیت «کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست // چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟» به چه موضوعی اشاره دارد؟		۰/۲۵
۲۹	منظور از قسمت مشخص شده ی نوشته «جملگی ملایکه را در آن حالت، انگشت تعجّب در دندان تحیر مانده» چیست؟		۰/۲۵
۳۰	با توجه به بیت «گویند ز عشق کن جدایی // این نیست طریق آشنایی» مجنون از چه موضوعی شکایت می کند؟		۰/۲۵
۳۱	در عبارت «امیر را تب گرفت، تب سوزان و سرسامی افتاد چنان که بار نتوانست داد» منظور از قسمت مشخص شده، چیست؟		۰/۲۵

۰/۲۵	شاعر در بیت زیر قصد بیان چه نکته ای را دارد؟ در آن تاریک شب می گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی	۳۲
۰/۲۵	شاعر در بیت زیر، شنونده را به چه چیزی فرا خوانده است؟ به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد	۳۳
۰/۲۵	مقصود از آخرین جمله‌ی عبارت « دربار از درون در تب و تاب و التهاب بود و فکر حمله روس، بختکوار روی دربار چنبره زده بود » چیست؟	۳۴
۰/۵	نوشته «این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد» بیانگر کدام ویژگی شعر سعدی است؟	۳۵
۰/۵	منظور از عبارت « عشق حالی دو اسبه می آمد » چیست؟	۳۶
۰/۵	منظور گوینده از این عبارت « مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟ » چیست؟	۳۷
	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	۳۸
۰/۵	الف) از لحاظ آشنایی با ادبیات، سعدی برای من به منزله شیر آغوز بود.	
۰/۵	ب) مولانا از لحاظ اخلاق و سیرت، ستوده‌ی اهل حقیقت و سرآمد هم روزگاران خود بود.	
۰/۵	پ) من نهایت بعد اختیار کردم که قربت را خطر بسیار است.	
۰/۵	ت) گو یارب از این گزاف کاری // توفیق دهم به رستگاری	
۰/۵	ث) سپیده‌ی فردای گنجه با نهیب و صغیر گلوله های توپ روس، باز شد.	
۰/۵	ج) از جای چو مارِ حلقه برجست // در حلقه‌ی زلف کعبه زد دست	
۰/۵	چ) برو شیر درنده باش ای دغل // مینداز خود را چو روباه شل	
۰/۵	ح) دمار از جان این غولان کشم سخت // بسوزم خانمانهاشان به شمشیر	
۲۰	«با آرزوی موفقیت»	

به نام خدا

آزمون پایانی درس: فارسی ۲	ساعت شروع:	تاریخ آزمون:	مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه
طراح: هادی صادقی	رشته: کلیّه رشته‌ها	پایه دهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه
دانش‌آموzan روزانه دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳		آزمون شماره ۴	
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	واژه «توقیع» در جمله «امیر آن نامه را بخواند و دوات خواست و توقیع کرد» در کدام معنا به کار نرفته است؟ الف) مُهر ب) امضا ج) پشت نویسی د) تائید		
۲	مفرد واژه مشخص شده در جمله «هم خطواتش متقارب به هم» با کدام واژه بیت زیر هم معنی است؟ «بر قدم او قدمی می‌کشید وز رقم او رقمی می‌کشی»		
۳	برای واژه‌های مشخص شده زیر یک برابر معنایی مناسب بنویسید الف) «نه بیگانه تیمار خورده نه دوست» () ب) «برای من مگری و مگو دریغ، دریغ» ()		
۴	کدام یک از متن‌های زیر، فاقد غلط املایی است؟ الف) شمس ناگزیر دل از قونیه برکند و عزم کرد که دیگر بدان شهر پر غوغا باز نیاید. ب) موج‌های سنگین و افسارگسیخته ارس، صدوار در برابر سپاه ایستاده بود.		
۵	املای درست را از داخل کمانک کنید. الف) هیچ (مستهق - مستحق) نشناسم در بُست. ب) تا خویشتن را ضیعتکی حلال خرنده و (فراغ تر - فراخ تر) بتوانند زیست. ج) خاک (زلیل - ذلیل) را از حضرت عزّت به چندین اعزاز می‌خوانند.		
۶	در متن زیر غلط‌های املایی را مشخص کنید و درست آنها را بنویسید «دوست نداشتم از بچه‌ها فاصله بگیرند یا احساس طرد شدن کنند. شاید هم در بعضی موارد حق داشتند مندوز شوند؛ چون به هر حال همیشه افرات و تفریط‌های بعضی‌ها، مشکلاتی ایجاد می‌کرد.»		
۷	شکل صحیح املای واژه مورد نظر را با توجه به معنی و حروف داده شده، بنویسید معنی: شایستگی حروف: س ت ح ق ا ق ()		
۸	در بین گروه کلمات زیر یک غلط املایی وجود دارد، درست آن را بنویسید تمکّن و دارایی - آقوز و شیر اول ماده - خازنان و نگهبانان، بختک و کابوس		

۰/۵	۹	جمله معلوم زیر را به صورت مجهول بنویسید؟ «بونصر نامه‌ای نبشت به امیر»
۰/۲۵	۱۰	در کدام گروه اسمی «شاخص» به کار رفته است؟ (الف) مهندس کارخانه (ب) مهندس حسینی (ج) تدبیر مهندس (د) مهندس کاردان
۰/۵	۱۱	نوع «نقش‌های تبعی» به کار رفته در جملات زیر را بنویسید (الف) هر عصب و فکر به منبع بی‌شائبه ایمان وصل بود... () (ب) «سلطان ولد»، فرزند مولانا، هر دم بی‌تابانه به بالین پدر می‌آمد. ()
۰/۵	۱۲	بیت زیر را بر اساس ترتیب اجزای جمله در زبان فارسی، مرتب کنید «می‌داشت پدر به سوی او گوش کاین قصه شنید گشت خاموش»
۰/۵	۱۳	در عبارت زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید نهان می‌گشت پشت کوهساران»
۰/۲۵	۱۴	در کدام گزینه «گروه قیدی» به کار نرفته است؟ (الف) هر درختی را ثمره معین است (ب) چه اندیشید آن دم کس ندانست (ج) آمد سوی کعبه سینه پر جوش (د) و روز دوشنبه، امیر شبگیر برنشست
۰/۵	۱۵	نقش دستوری ضمیر متصل (پیوسته) را در گزینه‌های زیر بنویسید (الف) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم (ب) آزاد کن از بلای عشقم
۰/۲۵	۱۶	در کدام گزینه رابطه معنایی کلمات متفاوت است؟ (الف) ابر و ماه (ب) اختر و خورشید (ج) آسمان و ستاره (د) مریخ و مشتری
۰/۵	۱۷	در متن زیر، یک ترکیب «وصفی» و یک ترکیب «اضافی» پیدا کنید. «بهاء ولد از آنجا که دیار روم از تاخت و تاز سپاه مغول برکنار باشد و پادشاهی دانا و صاحب بصیرت و عالم‌پرور و محیطی آرام و آزاد داشت، بدان نواحی هجرت گزید»
۰/۲۵	۱۸	در بیت زیر "کدام واژه" به قرینه "معنایی" حذف شده است؟ «در این بود درویش شوریده رنگ که شیری برآمد، شغالی به چنگ»
قلمرو ادبی (۵ نمره)		

۱۹	در سروده زیر، «مشبّه و مشبّه به» را مشخص کنید. «کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه انسانیت این گمان باشد»	۰/۵										
۲۰	آرایه مناسب را از داخل کمانک‌ها انتخاب کنید الف) در آن سیماب‌گون امواج لرزان خیال تازه‌ای در خواب می‌دید (تشبیه، ایهام، تضاد) ب) از شب‌نم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد (تضاد، تلمیح، اسلوب معادله)	۰/۵										
۲۱	آرایه‌های ادبی به کار رفته در ستون «ب» به کدام یک از بیت‌های ستون «الف» مربوط می‌شود؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است).	۰/۷۵										
<table><tr><th>ستون الف</th><th>ستون ب</th></tr><tr><td>الف) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های رنگین</td><td>بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را (۱) تلمیح</td></tr><tr><td>ب) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم</td><td>باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست (۲) حسن تعلیل</td></tr><tr><td>ج) به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم // بیابان بود و تابستان و آب سرد و</td><td>(۳) مراعات‌نظیر</td></tr><tr><td>استسقا</td><td>(۴) حس‌آمیزی</td></tr></table>			ستون الف	ستون ب	الف) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های رنگین	بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را (۱) تلمیح	ب) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم	باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست (۲) حسن تعلیل	ج) به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم // بیابان بود و تابستان و آب سرد و	(۳) مراعات‌نظیر	استسقا	(۴) حس‌آمیزی
ستون الف	ستون ب											
الف) به ترانه‌های شیرین به بهانه‌های رنگین	بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را (۱) تلمیح											
ب) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم	باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست (۲) حسن تعلیل											
ج) به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم // بیابان بود و تابستان و آب سرد و	(۳) مراعات‌نظیر											
استسقا	(۴) حس‌آمیزی											
۲۲	بخش مشخص شده در شعر شفیعی کدکنی، کدام آرایه ادبی را پدید آورده است؟ «بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / <u>رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن</u> »	۰/۲۵										
۲۳	«مشبه حذف شده» در بیت «در آن دریای خون در دشت تاریک به دنبال سر چنگیز می‌گشت» با کدام کلمه بیت زیر مترادف است؟ «به خونا بشفق در دامن شام به خون آلوده ایران کهن دید»	۰/۲۵										
۲۴	در بیت زیر، معنای «کنایی» قسمت مشخص شده را بنویسید. «زندان فرو برد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد ز غیب»	۰/۲۵										
۲۵	در عبارت زیر کلمات و موجب ایجاد آرایه سجع گردیده است. «در هر ذره از آن گل، دلی تعبیه می‌کرد و آن را به نظر عنایت پرورش می‌داد»	۰/۵										
۲۶	نام آفرینندگان آثار زیر را بنویسید. الف) لیلی و مجنون: ب) روزها:	۰/۵										
۲۷	عبارت زیر دارای دو اشتباه تاریخی و ادبی است، آنها را مشخص کنید و درستشان را بنویسید «چهارپاره یا دوبیتی پیوسته بیشتر برای طرح مضامین مذهبی و سیاسی به کار می‌رود و رواج از دوره هندی بوده و تاکنون ادامه یافته است»	۰/۵										

۲۸	الف) مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر ب) مصراع اول بیت زیر را بر اساس واژگان داده شده مرتب کنید (دو واژه اضافی است) ماند غرامت زده از کار خویش «فرامش، ره، و، کرد، متقارب، رفتار، متناسب، خویش»	۰/۵										
قلمرو فکری (۸ نمره)												
۲۹	مولانا شعر زیر را خطاب به چه کسی می گوید؟ «رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن ترک من خراب شبگرد مبتلا کن»	۰/۲۵										
۳۰	مفهوم آیه شریفه «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءِ كُلَّهَا» در کدام عبارت دیده می شود؟ الف) باشید تا من سر از این خواب خوش بردارم، اسامی شما را یک به یک برشمارم ب) حضرت جلّت با خداوندی خویش، در آب و گل آدم چهل شباروز تصرف می کرد	۰/۲۵										
۳۱	در عبارت زیر منظور از «برگ» و «شاخه» چیست؟ «ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دوچندان می شکفت و برگ می کرد»	۰/۵										
۳۲	با توجه به عبارت «مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر بُرد و شمارِ آن به قیامت مرا باید داد» چه خصوصیتی از شخصیت «قاضی بُست» دریافت می شود؟	۰/۲۵										
۳۳	درستی و نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) عبارت «تا شما در این آینه، نقش های بوقلمون ببینید» منظور از آینه «جسم انسان» است. (درست / نادرست) ب) مفهوم عبارت «از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق // روز اول رنگ این ویرانه ویران ریختند» به «درمان پذیر بودن درد عشق» تأکید دارد. (درست / نادرست)	۰/۵										
۳۴	هر یک از ابیات «ستون الف» با کدام مفهوم «ستون ب» تناسب دارد (یک مورد در ستون ب اضافی است)	۰/۷۵										
<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش</td><td>۱) اعتقاد به قیامت</td></tr><tr><td>ب) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد</td><td>۲) قدرت آفرینش حق تعالی</td></tr><tr><td>ج) گر من نظری به سنگ بربگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم</td><td>۳) متکی بودن به خود</td></tr><tr><td></td><td>۴) کشت و کار توسط انسان ها</td></tr></table>			الف	ب	الف) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش	۱) اعتقاد به قیامت	ب) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد	۲) قدرت آفرینش حق تعالی	ج) گر من نظری به سنگ بربگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم	۳) متکی بودن به خود		۴) کشت و کار توسط انسان ها
الف	ب											
الف) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش	۱) اعتقاد به قیامت											
ب) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد	۲) قدرت آفرینش حق تعالی											
ج) گر من نظری به سنگ بربگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم	۳) متکی بودن به خود											
	۴) کشت و کار توسط انسان ها											

۰/۲۵	آیه شریفه « تُعْزَمَنْ تَشَاءُ وَتُذَلُّ مَنْ تَشَاءُ » با کدام عبارت تناسب مفهومی دارد؟ الف) کمال عقل آن باشد در این راه که گوید نیستم از هیچ آگاه ب) بلند آن سر که او خواهد بلندش نژند آن دل که او خواهد نژندش	۳۵
۰/۵	منظور نویسنده از «خانه‌های تاریک» و «پنجره‌های باز و نورگیر» در جمله «مردمی که به خانه‌های تاریک و بی دریجه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند» چه بوده است؟	۳۶
۰/۲۵	مولانا در بیت زیر چه چیزی را مایه دریغ و افسوس می‌داند؟ «برای من مگری و مگو دریغ دریغ به دام دیو درافتی دریغ آن باشد»	۳۷
۰/۵	مفهوم بیت «یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را» با کدام نگرش خویشان مجنون در تضاد است؟	۳۸
	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	۳۸
۰/۲۵	الف) سوار را گسیل کرده	
۰/۵	ب) به کران آب فرود آمدند	
۰/۵	ج) در آن انبوه کار مرگ می‌کرد	
۰/۷۵	د) حکمت ربوبیت به سر ملائکه فرو می‌گفت	
۰/۵	ه) پرورده عشق شد سرشتم	
۰/۵	و) سراچه ذهنم آماس می‌کرد	
۰/۵	ز) شد و تکیه بر آفریننده کرد	
۰/۵	ح) از عمر من آنچه هست بر جای بستان و به عمر لیلی افزای	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس:	ساعت شروع:	تاریخ آزمون:	مدّت ۹۰ دقیقه
فارسی ۲			
نام و نام خانوادگی:	طراح: آذر نجف زاده	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۴ صفحه
نوبت دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳		آزمون شماره ۵	
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	معادل معنایی واژه ی « وَبَالَ » در متن « وَر و وبال این، چه به کار آید » در همه ی گزینه ها یافت می شود به جز: الف) سختی ب) عذاب ج) ناپسند ت) گناه		
۲	در هر ردیف معنی واژه‌ای را که نادرست نوشته شده است خود واژه را مشخص کنید. الف) (حمیت:غیرت) (افسر:تاج پادشاهان) (موزون: زمان) ب) (زنخدان:چانه) (اذن:موذن) (غایت:پایان) پ) (دوال:دلیر) (خصال:خوی ها) (آماس:وَرَم)		
۳	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املای آن نادرست است بنویسید. سپیده ی فردای گنجه با نهیب و سفیر گلوله های توپ روس ،باز شد.		
۴	کدام یک از متن های زیر، فاقد غلط املایی است؟ الف) بعثی ها تأکید داشتند سرود و تئاتر در آسایشگاه ممنوع است. ب) گفتارش بامقداری ضرافت و نقل و داستان همراه بود.		
۵	شکل صحیح املای واژه ی مورد نظر را با حروف داده شده و (ء) بنویسید . به معنی درخشان : م-ت-ل-ل-ء-ء		
۶	در هرگزینه املای واژه‌ای نادرست است شکل درست آن ها را بنویسید. الف) سراچه ی ذهنم آماص می کرد. ب) از لحاظ آشنایی با ادبیات ،سعدی برای من به منزله ی شیرِ آغوذ بود.		

۰/۷۵	در هر یک از عبارات زیر، املای درست را از داخل کمانک ها برگزینید. (الف) مشاهده ی صحنه های ناب (توفندگی - طوفندگی) فرزندان میهن اورا به وجد می آورد. (ب) بدان شمشیر تیز (عافیت - آفیت) سوز در آن انبوه کار مرگ می کرد (پ) بسیار دعا کرد گفت: این (سِلِت - صِلِت) فخر است.	۷
۰/۲۵	در کدام گزینه «حذف فعل به قرینه ی معنایی» صورت پذیرفته است؟ (الف) شبی را تا شبی با لشکری خرد ز تن ها سر ز سرها خود افکند (ب) هم حرکاتش متناسب به هم هم خطواتش متقارب به هم (پ) بلند آن سر که او خواهد بلندش نژند آن دل که او خواهد نژندش (ت) یارب به خدایی خدایت و آنکه به کمال پادشاییت	۸
۰/۲۵	جمله ی معلوم زیر را به مجهول تبدیل کنید. شاید مریم درسش را خواهد نوشت.	۹
۰/۲۵	در بیت زیر، چندجمله وجود دارد؟ گفتند: "یافت می نشود جسته ایم ما گفت: "آن که یافت می نشود آنم آرزوست"	۱۰
۰/۲۵	ضمیر پیوسته، در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار گرفته است؟ (الف) کز عشق به غایتی رسانم (ب) چو صبرش نماید از ضعیفی و هوش (ج) آزاد شود دل ز غم هر دو جهانم (د) گرت ز دست برآید چو نخل باش کریم	۱۱
۰/۵	اجزای جمله ها را در بیت زیر مطابق زبان معیار مرتب کنید. "گفتند به اتفاق یک سر کز کعبه گشاده گردد این در"	۱۲
۰/۲۵ ۰/۲۵	در متن: این کارنامه همان مقوای کوچکی بود که یکی از دوستان روی آن نقاشی هایی انجام داد و خطاط مشهور آسایشگاه، آقای «شایق»، با خط زیبای خویش متن کارنامه را نوشت.	۱۳

	الف) یک پیوند وابسته ساز مشخص کنید. ب) یک نقش تبعی مشخص کنید.	
۰/۵	درستی یا نادرستی هر یک از موارد زیر را تعیین کنید. الف) در گروه اسمی « دست های حنا بسته ی او » واژه « دست ها » هسته است. ☐ ص ☐ غ ب) ترکیب « انعطاف جادوگرانه » وصفی و ترکیب « ورد زبان » اضافی است. ☐ ص ☐ غ	۱۴
۰/۲۵ ۰/۵	در بیت : کسی نیک بیند به هر دو سرای که نیکی رساند به خلق خدای الف) جمله ی « پایه » یا « هسته » را مشخص کنید. ب) زمان فعل جمله ی اول را با حفظ شخص به ماضی مستمر () و زمان فعل جمله ی دوم را با حفظ شخص به مضارع مستمر () تبدیل کنید .	۱۵
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	در متن: "قاضی بُست ، بوالحسن بولانی و پسرش ، بوبکر، سخت تنگدست اند و اندک مایه ضیعتی دارند. یک کیسه به پدر باید داد و یک کیسه به پسر." الف) تعداد جملات عبارت بالا را بنویسید. ب) « واو » پایانی، حرف عطف است یا ربط؟ پ) نقش دستوری واژه ی با نقش دستوری « بوبکر » یکسان است؟	۱۶
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱	ابیات زیر را به شکلی درست کامل کنید. الف) ب) گفتند یافت می نشود ، جسته ایم ما رهروی کبک نیاموخته	۱۷
۰/۵	در عبارات زیر، مجاز را بیابید مفهوم آن را بنویسید. به کران آب فرود آمدند و خیمه ها و شراع ها زده بودند.	۱۸
۰/۵	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. بهارستان (جامی) تحفه الاحرار (سعدی) لیلی و مجنون (سعدی) مرصاد العباد من المبدأ الی المعاد (نجم الدین رازی)	۱۹
۰/۲۵	در تشبیه موجود در بیت زیر، « مشبّه » کدام است؟	۲۰

	"فرزند عزیز را به صد جهد بنشانند چو ماه در یکی مه‌د"													
۰/۵	۲۱	آرایه‌ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) به نام چاشنی بخش زبان‌ها حلاوت سنج معنی در بیان‌ها (حسن تعلیل / حس آمیزی) ب) کمال عقل آن باشد دراین راه که گوید نیستم از هیچ آگاه (جناس / متناقض نما)												
۰/۵	۲۲	در این بیت "دیو و دد" نماد چه کسانی هستند؟ "دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست"												
۱	۲۳	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پُر کنید. الف) کاربرد واژه‌ی "مه" در بیت زیر، علاوه بر استعاره سبب خلق آرایه ادبی هم شده است. "چون رایت عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان گیر" ب) اگر واژه‌ای در متن هم زمان دارای دو معنی متفاوت باشد سبب خلق آرایه‌ی می شود. پ) در بیت زیر علاوه بر آرایه‌های "تکرار"، "مراعات النظیر"، "سجع" "....." مشهود است. "درایران آن روز، دو دربار بود. دربار بزم و دربار رزم. بزم پدر، رزم پسر"												
۰/۷۵	۲۴	آرایه‌ی ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است)												
		<table border="1"> <tr> <td>الف) کنارنام تولنگر گرفت کشتی عشق</td><td>بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی</td><td>۱- ایهام</td></tr> <tr> <td>ب) نادره کبکی به جمال تمام</td><td>شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام</td><td>۲- تضمین</td></tr> <tr> <td>پ) زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت آن شیرخدا و رستم دستانم آرزوست</td><td></td><td>۳- استعاره</td></tr> <tr> <td></td><td></td><td>۴- متناقض نما</td></tr> </table>	الف) کنارنام تولنگر گرفت کشتی عشق	بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی	۱- ایهام	ب) نادره کبکی به جمال تمام	شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام	۲- تضمین	پ) زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت آن شیرخدا و رستم دستانم آرزوست		۳- استعاره			۴- متناقض نما
الف) کنارنام تولنگر گرفت کشتی عشق	بیا که یاد تو آرامشی است طوفانی	۱- ایهام												
ب) نادره کبکی به جمال تمام	شاهد آن روضه‌ی فیروزه فام	۲- تضمین												
پ) زین هم‌رهان سست عناصر دلم گرفت آن شیرخدا و رستم دستانم آرزوست		۳- استعاره												
		۴- متناقض نما												
قلمرو فکری (۸ نمره)														
۰/۵	۲۵	در عبارت زیر مقصود شاعر از قسمت‌های مشخص شده چیست؟ مردمی که به خانه‌های تاریک و بی دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند.												
۰/۲۵	۲۶	بیت داده شده با کدام یک از گزینه‌ها، تناسب معنایی دارد؟ "برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چور و باه شل" الف) بخورتا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش ب) خدا را بر آن بنده بخشایش است که خلق از وجودش در آسایش است												

۲۷	بیت "بروید ای حریفان بکشید یار مارا به من آورید آخر صنم گریز پا را" به کدام داستان اشاره دارد؟	۰/۲۵
۲۸	در عبارت زیر مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟ "شما در این <u>آینه</u> ، نقش های بوقلمون ببینید."	۰/۲۵
۲۹	با توجه به عبارت زیر، مراد از « این مرد » کیست؟ "این <u>مرد</u> بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد."	۰/۲۵
۳۰	مراد از « پنهان شدن فروغ خرگه خوارزمشاهی » در بیت زیر چیست؟ "در آن تاریک شب می گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی"	۰/۲۵
۳۱	شاعر در سروده ی زیر، چه صحنه ای از نبرد را وصف می کند؟ "ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دوچندان می شکفت و برگ می کرد"	۰/۲۵
۳۲	در بیت زیر، مخاطب چه گمانی می کند که شاعر در مصراع دوم به او تذکر می دهد؟ "کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟"	۰/۲۵
۳۳	مقصود از آخرین جمله ی عبارت « امیرراتب گرفت. چنان که بار نتوانست داد و <u>محجوب</u> گشت از مردمان " چیست؟	۰/۲۵
۳۴	شاعر در دو بیت زیر چه صحنه ای را با واژه ها به تصویر می کشد؟ « به مغرب سینه مالان قرص خورشید نهان می گشت پشت کوهساران » "نهان می گشت روی روشن روز به زیر دامن شب در سیاهی"	۰/۵
۳۵	در بیت زیر کدام ویژگی های مجنون، بارز است؟ "کز عشق به غایتی رسانم کا و ماند اگر چه من نمانم؟"	۰/۵
۳۶	در متن زیر نویسنده وجود چه چیزی را در وجود شخصیت اصلی داستان دلیلی می بیند بر اینکه او هر اتفاقی را خواست خدا می داند؟ "هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت ."	۰/۵

۳۷	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	
۰/۵	الف) به نام چاشنی بخش زبان ها	
۰/۵	ب) دمار از جان این غولان کِشم سخت	
۰/۵	پ) برداشته دل زکار او بخت	
۰/۵	ت) شما در گل منگرید، در دل نگرید	
۰/۵	ث) زنخدان فرو برد چندی به جیب	
۰/۵	ج) پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست	
۰/۵	چ) هر روز خنیده نام تر گشت.	
۰/۵	ح) به توقیع مؤکد گشت.	
۲۰	«با آرزوی موفقیت»	گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

به نام خدا

سؤالات آزمون درس: فارسی ۲		ساعت شروع:		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱		مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		رشته: کلیه رشته‌ها		پایه یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۶ صفحه	
نوبت دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳		نام دبیر: محمد نجفی		آزمون شماره ۶			
دبیرستان نمونه دولتی فرهنگ							
ردیف	سوالات (پاسخ برگ دارد)						نمره
قلمرو زبانی (۷ نمره)							
۱	معادل معنایی واژه‌ی «عنایت» در متن «حضرت جلّت در هر ذره از آن گل، دلی تعبیه می‌کرد و آن را به نظر عنایت پرورش می‌داد.» در تمامی گزینه‌ها یافت می‌شود به جز:						۰/۲۵
الف) اگر لطفش قرین حال گردد همه ادب‌ها اقبال گردد							
ب) در نابسته احسان گشاده است به هر کس آنچه می‌بایست داده‌است							
ج) خواهش محتشم توجه توست که دواى جميع آلام است							
د) چنین گفت کاین را ستایش کنید جهان آفرین را نیایش کنید							
۲	در هر ردیف معنی واژه‌ای را که نادرست نوشته شده است، درست آن را بنویسید.						۰/۷۵
الف) (صبحا: صبح زود) - (گیوه: نوعی کفش) - (طوع: میل)							
ب) (اعزاز: بزرگداشت) - (رضوان: نام فرشت ه ای که نگهبان بهشت است.) - (تهنیت: تسلیت گفتن)							
پ) (مذلت: خواری) - (دغل: ناراست) - (قوت: توانایی)							
۳	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املای آن نادرست است بنویسید.						۰/۲۵
مردان بار را به نیروی همت و بازوی همت کشند نه قوت تن.							
۴	کدام یک از متن‌های زیر، فاقد غلط املایی است؟						۰/۲۵
الف) از بحران‌های عصبی، که امروز رایج است و تحفه برخورد فرهنگ شرق با غرب است، در آن زمان خبری نبود.							
ب) خانه کهن سالی بود و بر سر هم نکبت بار، آری از هرگونه امکان آسایش.							
۵	شکل صحیح املای واژه‌ی مورد نظر را با توجه به معنی و حروف داده شده، بنویسید.						۰/۲۵
به شک اندازنده درباره وجود چیزی: ش ا ب ه							
۶	در کدام گزینه، املای واژه‌ای نادرست است؟ شکل درست آن را بنویسید.						۰/۵
الف) سپیده فردای گنجه با نهیب و صغیر گلوله‌های توپ روس، باز شد.							

	(ب) آیا این چه سرّ است که خاکِ زلیل را از حضرتِ عزّت به چندین اعزاز می خوانند.	
۰/۷۵	<p>در هر یک از جمله های زیر، املاي درست را از داخل کمانک ها برگزینید.</p> <p>(الف) در آن روزهای (غربت - قربت)، نیازمند دلگرمی و امید بودیم</p> <p>(ب) برای اینکه این عهد از خاطر ما نرود، باید به شکل (بدیهی - بدیعی)، میثاق امروزی را مؤکّد سازیم.</p> <p>(پ) نفوذ به (حسار - حصار)، با پایداری تفنگ داران میسر نشد.</p>	۷
۰/۲۵	<p>در کدام گزینه «حذف به قرینه ی معنایی» صورت پذیرفته است؟</p> <p>(الف) همچو چنگم سر ارادت و تسلیم در پیش تو به هر ضرب که خواهی بزن و بنوازم</p> <p>(ب) گوشم به راه تا که خبر می دهد ز دوست صاحب خبر بیامد و من بی خبر شدم</p> <p>(پ) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست</p> <p>(ت) بلند آن سر که او خواهد بلندش نژند آن دل که او خواهد نژندش</p>	۸
۰/۲۵	<p>زمان و نوع فعل «نخستین جمله» در همهی عبارات زیر به جز گزینه ی یکسان است.</p> <p>(الف) سحر دیدم درخت ارغوانی کشیده سر به بام خسته جانی</p> <p>(ب) چو بگذشت از پس آن جنگ دشوار از آن دریای بی پایاب آسان</p> <p>(پ) ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته</p> <p>(ت) از شبم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد</p>	۹
۰/۲۵	<p>ضمیر پیوسته، در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار گرفته است؟</p> <p>(الف) دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم</p> <p>(ب) کدام دانه فرو رفت که نرُست چرا به دانه انسانت این گمان باشد</p> <p>(ج) پرورده عشق شد سرشتم جز عشق مباد سرنوشتم</p>	۱۰
۰/۲۵ ۰/۲۵	<p>در متن : پادشاه سلجوقی روم، علاءالدین کیقباد از مقامات او آگاهی یافت. چون یاران مولانا به آزار شمس برخاستند، شمس ناگزیر دل از قونیه برکند.</p> <p>(الف) یک پیوند وابسته ساز مشخص کنید.</p> <p>(ب) یک نقش تبعی مشخص کنید.</p>	۱۱
۰/۵	<p>با توجّه به متن زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید.</p> <p>(الف) در گروه اسمی «تن سنگین اسبی تیر خورده» واژه ی «اسب» هسته است. درست نادرست</p>	۱۲

		ب) ترکیب «روی روز» وصفی و ترکیب «دامن شب» اضافی است. درست نادرست
۱۳	۰/۵	در هر یک از ابیات زیر از چه شیوه‌ای به معنای «مهر» پی می‌بریم؟ الف) خداوند کیهان و گردان سپهر فروزنده ماه و ناهید و مهر ب) مهر از همه خلق برگرفتم جز یاد تو در تصوّر نیست
۱۴	۰/۲۵	اجزای مصراع دوم بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید. گفتند به اتفاق یک سر کز کعبه گشاده گردد این در
۱۵	۰/۲۵ ۰/۲۵	در متن: اهل قونیه از خرد و بزرگ در تشییع پیکر مولانا و خاک سپاری وی حاضر شدند و همدردی کردند و بسیار گریستند. الف) نقش دستوری واژه‌ی «بسیار» را بنویسید. ب) «و» پایانی متن، حرف عطف است یا ربط؟
۱۶	۰/۵	در بیت زیر، قسمت مشخص شده را مجهول کنید. در خواب دوش پیری در کوی عشق دیدم با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن
۱۷	۰/۲۵ ۰/۲۵	در متن: پس، رُقعتی نبشت به امیر و هر چه کرده بود، باز نمود و مرا داد، بُردم و راه یافتم و برسانیدم و امیر بخواند و گفت: «نیک آمد» الف) در جمله «مرا داد» حرف «را» در معنی حرف کاربرد دارد. ب) در متن بالا، نقش دستوری «مفعول» چند بار به «قرینه لفظی» حذف شده است؟
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۸	۰/۵ ۰/۵	الف) بیت «.....» در پی او کرد به تقلید جای را به شکلی درست کامل کنید. ب) برای هر جای خالی، کلمه درست را از میان کلمات «دور، چراغ، گرد، شمع» برگزینید. دی شیخ با همی گشت شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست
۱۹	۰/۵	در عبارات زیر، جاهای خالی را به درستی پر کنید. الف) کتاب «فرهاد و شیرین» اثر است. ب) کتاب نوشته «دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن» است.

۲۰	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده، بنویسید. «بهارستان: جامی / تذکره اولیا: عطار / تحفه الاحرار: نظامی / اسرار التوحید: مولوی»	۰/۵
۲۱	شاعر در بیت زیر در کدام ترکیب، مشبّه را به همراه یکی از ویژگی‌های مشبّه‌به آورده است؟ از جای چو مار حلقه برجست در حلقه زلف کعبه زد دست	۰/۲۵
۲۲	آرایه‌ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) فکر حمله روس بختک‌وار روی دربار چنبره زده بود. (تضاد / مجاز) ب) صورت بی صورت بی حدّ غیب ز آینه دل تافت بر موسی ز جیب (تشخیص / متناقض نما) پ) به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا (مراعات نظیر / حسن تعلیل)	۰/۷۵
۲۳	در متن: «گوهر محبت را بر ملک و ملکوت عرضه داشته، هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه داری آن گوهر نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود.»، واژه‌ی «گوهر» در ترکیب «گوهر محبت»، است و در جمله‌ی دوم، کاربرد آرایه‌ی مشهود است.	۰/۵
۲۴	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پُر کنید. الف) کاربرد عبارت مشخص شده در متن زیر، سبب خلق آرایه ادبی شده است. بیداری زمان را با من بخوان به فریاد / و مرد خواب و خفتی / <u>رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن</u> ب) «نجوای نمناک» در مصرع «نجوای نمناک علف ها را می‌شنوم.» دارای آرایه‌ی است. پ) در بیت زیر، واژه‌ی «نفس» آرایه دارد و واژه‌های قافیه، آرایه‌ی دارند. هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست ما به فلک می رویم عزم تماشا که راست؟	۱
۲۵	در عبارت «اگر معشوق خواهد که از او بگریزد، او به هزار دست در دامنش آویزد.» کلمات «.....» و «.....» با یکدیگر، آرایه‌ی سجع را بوجود آورده‌اند.	۰/۵
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۶	با توجه به ابیات: نهران می‌گشت روی روشن روز به زیر دامن شب در سیاهی در آن تاریک شب می‌گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی شاعر در بیت دوم، خبر از پایان می دهد.	۰/۵

۲۷	در بیت «یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل بکند مسئله‌ها را» شاعر چه نوع نگرشی را توصیه می‌کند؟	۰/۵
۲۸	«ترک تعلّقات» از مفهوم کدام گزینه بر می‌آید؟ ۱- گر من نظری به سنگ بر، بگمارم از سنگ دلی سوخته بیرون آرم ۲- چون شیر به خود سپه شکن باش فرزند خصال خویشتن باش ۳- اگر او به وعده گوید که دمی دگر بیایم همه وعده مکر باشد، بفریب او شما را ۴- به آنچه می‌گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد	۰/۲۵
۲۹	مخاطب عبارت زیر چه کسانی اند؟ «معدورید که شما را سر و کار با عشق نبوده است. روزکی چند صبر کنید تا من بر این یک مشت خاک، دست کاری قدرت بنمایم، تا شما در این آینه، نقش‌های بوقلمون ببینید.»	۰/۲۵
۳۰	مفهوم «جستن رزق» از کدام بیت دریافت می‌شود؟ الف) برو شیر درنده باش ای دغل مینداز خود را چو روباه شل ب) بخور تا توانی به بازوی خویش که سعیت بود در ترازوی خویش	۰/۲۵
۳۱	با توجه به ابیات: از شبنم عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد الف - خاک آدم با..... سرشته شد. ب - دل حاصل پیوند..... با است.	۰/۷۵
۳۲	با توجه به جمله‌ی پایانی بیت زیر، شاعر علت نصیحت ناپذیری خودش را در چه چیزی می‌داند؟ با زمانی دیگر انداز ای که پندم می‌دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست	۰/۲۵
۳۳	بیت «ای عشق پیش هر کسی نام و لقب داری بسی / من دوش نام دیگر ت کردم که درد بی‌دوا» و بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق روز اوّل، رنگ این ویرانه، ویران ریختند	۰/۵

۳۴	بیت «حساب خود اینجا کن، آسوده دل شو/میفکن به روز جزا کار خود را» را با مضمون متن زیر مقایسه کنید. قیامت سخت نزدیک است و نگویم که مرا سخت دربایست نیست اما چون به آنچه دارم و اندک است، قانعم، وزر و وبال این، چه به کار آید؟	۰/۵
۳۵	کدام گزینه با بیت «ما به فلک بوده ایم یار ملک بوده ایم/باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست» پیام مشترک دارد؟ الف) ناز تو و نیاز تو شد، همه دلپذیر من تا ز تو دلپذیر شد، هستی ناگزیر من ب) نیست جانش محرم اسرار عشق هر که را در جان، غم جانانه نیست ج) تو ز قرآن، ای پسر، ظاهر مبین دیو، آدم را نبیند غیر طین د) چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی است روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم	۰/۲۵
۳۶	معنی ابیات و عبارات زیر را به ثر ساده و روان بنویسید.	
	الف) من طاقت قرب ندارم.	۰/۵
	ب) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست	۰/۵
	پ) مژگانش به خون دیده تر شد	۰/۵
	ت) مولانا شهر بلخ را بدرود گفت	۰/۵
	ث) هر روز خنیده نام تر گشت	۰/۵
	ج) حال خلیفه دیگر است که او خداوند ولایت است.	۰/۵
	چ) نمی دانست در کجا ریشه بدواند.	۰/۵
	ح) شوق جنگ و دفاع در دل ها تنوره می کشید.	۰/۵
	«با آرزوی موفقیت»	۲۰

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس:	ساعت شروع:	تاریخ آزمون:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	رشته: کلیه رشته‌ها	پایه ی یازدهم دوره ی دوم متوسطه	تعداد صفحات: ۶ صفحه
نوبت دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳		طراح: اعظم رنجبری	آزمون شماره ۷
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	معادل معنایی واژه ی « توقیع » در متن « نامه را بخواند و دوات خواست و توقیع کرد » در همه ی گزینه ها یافت می شود به جز:		
	الف) مهر زدن ب) تأیید کردن ج) نوشتن د) امضا کردن		
۲	در هر ردیف معنای نادرست واژه ی داده شده را مشخص کنید.		
	الف) متفق: (همسو - توجّه - موافق - هم عقیده) ب) خنیده: (معروف - تدبیر - مشهور - نامدار) ج) جنون: (جن ها - شیفتگی - شیدایی - دیوانگی)		
۳	با توجّه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املای آن نادرست است بنویسید.		
	سعدی برای من به منزله ی شیر «آغوز» بود برای طفل که پایه ی عطله و استخوان بندی او را می نهاد.		
۴	کدام یک از جملات زیر، فاقد غلط املایی است؟		
	الف) پدر معنوی خود می دانست و بی اذن و خاست او دست به کاری نمی زد . ب) تحفه ی برخورد فرهنگ شرق با غرب است.		
۵	شکل صحیح املای واژه ی مورد نظر را با توجّه به شکل همزه بنویسید .		
	ش ا ب ه (شک) :		
۶	در کدام گزینه املای واژه‌ای نادرست است؟ شکل درست آن را بنویسید.		
	الف) الطاف الوحیّت و حکمت ربوبیّت، به سرّ ملایکه فرو می گفت. ب) در پی فزونی گرفتن خشم و غضب مردم، شمس، ناگزیر قونیه را ترک کرد.		

۰/۷۵	۷	در هر یک از جمله‌های زیر، املای درست را از داخل کمانک‌ها برگزینید. (الف) سپیده‌ی فردای گنجه با نهیب و گلوله‌های توپ روس باز شد. (سفیر، صغیر) (ب) مولانا در خود و دلداری یاران سروده است. (مرصیه، مرثیه) (ج) پشت سواران و تفنگداران مشتاقانه و قدم برمی داشت. (مسمم، مصمم)
۰/۲۵	۸	در کدام گزینه «حذف به قرینه‌ی معنایی» صورت <u>نپذیرفته</u> است؟ (الف) خروشان، ژرف، بی‌پهنا، کف‌آلود دل شب می‌درید و پیش می‌رفت (ب) به نام چاشنی بخش زبان‌ها حلاوت سنج معنی در بیان‌ها (ج) آن روز گل بودم، می‌گریختم، امروز همه‌دل، در می‌آویزم. (د) به علی شناختم من به خدا قسم خدا را
۰/۲۵	۹	زمان فعل‌ها در همه‌ی عبارات زیر به جز گزینه‌ی یکسان است. (الف) هر دو چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می‌چریدیم. (ب) به تنهایی در آن لحظه داشت گل عشق را می‌سرشت. (ج) شهر عرصه روز محشر را به خاطر می‌آورد.
۰/۲۵	۱۰	در بیت زیر، چند مفعول وجود دارد؟ « درویشی مرا بنشانده بود تا از حکایت‌های شیخ‌ما، او را چیزی می‌نوشتم. »
۰/۲۵	۱۱	واژه‌ی دو تلفظی در کدام گزینه قرار گرفته است؟ (الف) چسبناک (ب) آسمان (ج) دردمند (د) سوگند
۰/۵	۱۲	در بیت «اگر در دیده‌ی مجنون نشینی به غیر از خوبی لیلی نبینی» (الف) کدام نوع پیوند وجود دارد؟ (وابسته‌ساز - هم‌پایه‌ساز) (ب) جمله هسته (پایه) را مشخص کنید.
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۳	در مصراع «من خود نور ایزدی را در وجود شمس عیان می‌دیدم» (الف) جمله بالا را به شکل مجهول برگردانید. (ب) کدام واژه نقش تبعی دارد؟
۰/۵	۱۴	با توجه به متن‌های زیر، نقش واژه‌های مشخص شده را تعیین کنید. (الف) در پی‌اش (القصه) در آن مرغزار

	(ب) او در چشم‌های گیرای عباس (میرزا)، یک جهان، معنی و کشش می‌دید.	
۰/۲۵	در گزینه های زیر هسته‌ی گروه های اسمی مفعولی را مشخص کنید.	۱۵
۰/۲۵	الف) عجب کتابی، برای مطالعه انتخاب کرده ای!	
۰/۲۵	ب) حکیم هر روزی را با تلاش و جست و جو سپری می کرد.	
۰/۲۵	در متن: خویشان و پیوستگان بسیار نگران و بی قرار بودند «سلطان ولد» فرزند مولانا، هر دم بی تابانه به بالین پدر می آمد.	۱۶
۰/۲۵	الف) چه تعداد ترکیب اضافی وجود دارد؟ (ذکر تعداد)	
۰/۲۵	ب) در متن بالا «و» ها حرف عطف اند یا ربط؟	
۰/۲۵	ج) فعل جمله ی دوم اسنادی است یا غیر اسنادی؟	
۰/۲۵	در مصراع «دریاب که مبتلای عشقم» هسته ی گروه مسند را مشخص کنید.	۱۷
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱	ابیات زیر را به شکلی درست کامل کنید.	۱۸
	الف) رفت بر این قاعده روزی سه چار	
	ب) ای آفتاب حسن برون آ، دمی ز ابر	
۰/۵	در عبارات زیر، جاهای خالی را به درستی پر کنید.	۱۹
	الف) نویسنده ی کتاب « تذکره الاولیا » است.	
	ب) کتاب نوشته ی « نظامی گنجه ای » است.	
۰/۵	با توجه به نام آثار و نویسنده ی آنها، موارد <u>نادرست</u> را مشخص کنید.	۲۰
	اسرار التوحید - محمد بن منور	
	غزلیات شمس - مجید واعظی	
	تحفه الأحرار - نظامی	
	بهارستان - جامی	
۰/۲۵	در تشبیه موجود در مصراع دوم بیت «مشبه» کدام است؟	۲۱
	«سر نشتر عشق بر رگ روح زدند	
	یک قطره فرو چکید و نامش دل شد»	
۰/۵	آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید.	۲۲
	الف) به روز مرگ، چو تابوت من روان باشد	
	گمان مبر که مرا درد این جهان باشد	
	(تضاد / مجاز)	

	(ب) عاقبت از خامی خود سوخته	رهروی کبک نیاموخته (سجع / متناقض نما)	
۲۳	مفهوم کنایی عبارات مشخص شده را در متن زیر بنویسید. گفت: خداوندا، تو داناتری، خاک تن در نمی دهد: () امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید: ()	۰/۵	
۲۴	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پُر کنید. الف) در بیت زیر واژه ی سبب خلق آرایه ی ادبی تلمیح شده است. « در آن باران تیر و برق پولاد میان شام رستاخیز می گشت » ب) در مصراع دوم بیت زیر، به غیر از « تناسب » کاربرد آرایه های و مشهود است. « آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش » ج) در بیت زیر، کاربرد آرایه های « کنایه »، « واج آرایه »، « تکرار » و « » مشهود است. « گر من نظری به سنگ بر، بگمارم از سنگ، دلی سوخته بیرون آرم »	۱	
۲۵	آرایه ی ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است) الف) به ترانه های شیرین به بهانه های زرین بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را ب) چون کار به خلقت آدم رسید گفت: « اِنِّی خالقُ بشرًا من طین » آب و گل آدم من می سازم ج) پنهان ز دیده ها و همه دیده ها از اوست آن آشکار صنعت پنهانم آرزوست ۱- ایهام ۲- تضمین ۳- حسن تعلیل ۴- حس آمیزی	۰/۷۵	
قلمرو فکری (۸ نمره)			
۲۶	شاعر در بیت زیر به چه چیزی اشاره دارد؟ « در آن تاریک شب می گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی »	۰/۲۵	
۲۷	در عبارتهای زیر مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟ از حکمت ربوبیت به سر ملائکه فرو می گفت.	۰/۲۵	
۲۸	با توجه به شعر « لطف خدا » کدام یک از مفاهیم زیر نادرست است؟ الف) بلند آن سر که او خواهد بلندش: سربلندی و خواری به دست خداوند است. ب) به هر کس آنچه می بایست داده ست: بخشندگی خداوند.	۰/۲۵	

	(ج) وگر توفیق او یک سو نهد پای: روزی رسانی خداوند. (د) به ترتیبی نهاده، وضع عالم: قانون مندی آفرینش خداوند.	
۲۹	شاعر در سروده ی زیر « دوباره روییدن دانه ی گیاه » را به چه موضوعی پیوند زده است؟ « کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست؟ چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟ »	۰/۵
۳۰	بیت « از عمر من آنچه هست بر جای بستان و به عمر لیلی افزای » کدام مفهوم را خاطرنشان می سازد؟ (الف) غیرت و توانایی معشوق (ب) جاودانگی و تقدس عشق (ج) وصف ناپذیری و زیبایی عشق (د) فدا شدن و ایثار عاشقانه	۰/۲۵
۳۱	با توجه به عبارت زیر به نظرنویسنده کدام مخاطب از افکار روشن و به روز شدن گریزان است؟ « مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند، از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند »	۰/۲۵
۳۲	مراد از « در ننگ مردن » در مصراع زیر چیست؟ « در غیرت ما نیست که در ننگ بمیریم »	۰/۲۵
۳۳	در عبارت « این مرد بزرگ و دبیر کافی به نشاط قلم در نهاد » مقصود از این مرد، چه کسی است؟ (الف) قاضی بست (ب) بوالعلا طیب (ج) بونصر مشکان (د) محمود غزنوی	۰/۲۵
۳۴	نویسنده در عبارت زیر، کدام ویژگی پدر و پسر را در تقابل هم می بیند؟ « در ایران آن روز، دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم پدر، رزم پسر »	۰/۵
۳۵	مقصود از جمله ی «سراچه ی ذهنم آماس می کرد » چیست؟	۰/۵
۳۶	«چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی است روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم» « ما به فلک بوده ایم یار ملک بوده ایم باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست» ابیات بالا بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟	۰/۵
۳۷	در بیت «دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست» به کدام آرمان شاعر اشاره شده است؟	۰/۲۵

۰/۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست	۳۸
۰/۵	ب) ما به فلک می رویم عزم تماشا که راست؟	
۰/۵	پ) اشتر طلبید و محمل آراست	
۰/۵	ت) دمار از جان این غولان کشم سخت	
۰/۵	ث) هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه داری آن گوهر نیافته.	
۰/۵	ج) آفتاب داشت تیغ می کشید.	
۰/۵	چ) گفت: «بستان؛ در هر کیسه، هزار مثقال زر پاره است»	
۰/۵	ح) فکر حمله ی روس بختک وار، روی دربار چنبره زده بود.	
۲۰	گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی «با آرزوی موفقیت»	

به نام خدا

آزمون پایانی درس: فارسی ۲		ساعت شروع:		تاریخ آزمون:		مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی: مریم صمدی		رشته: کلیه رشته‌ها		پایه یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۶ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳				آزمون شماره ۸			
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
قلمرو زبانی (۷ نمره)							
۱	«آماس کردن» در عبارت «سراچه ی ذهنم آماس می کرد.» در کدام معنا به کار نرفته است؟ الف) گنجایش پیدا کردن ب) مشایعت ج) ورم و کوفتگی د) متورم شدن						
۲	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) هنگامی که بهاء‌ولد مناسک حج را به پایان برد. ب) که در او گنج معرفت تعبیه خواهم کرد. ج) سپیده ی فردای گنجه با نهیب و صفیر گلوله های توپ روس، باز شد.						
۳	باتوجه به متن زیر، شکل درست واژه ای را که املای آن غلط است بنویسید. -نظیر همان هجره هایی که خود سعدی در آنها نشسته.						
۴	کدام یک از ابیات زیر فاقد «غلط املایی» است؟ الف) به روز مرگ چو تابوط من روان باشد / گمان مبر که مرا درد این جهان باشد ب) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست / ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست						
۵	غلط املایی موجود در جمله ی زیر را پیدا کرده و شکل صحیح آن را بنویسید. تا در تحصیل فضل و ادب، رقبتی صادق نباشد.						
۶	در کدام گزینه املای واژه غلط است؟ شکل درست آن را بنویسید. الف) مراسم مفصلی می گرفتیم، از سهم خودم هدیه ای تهیه کردم. ب) دوست نداشتم از بچه ها فاصله بگیرند، یا احساس ترد شدن کنند.						
۷	در هر یک از جمله های زیر، املای درست را از داخل کمانک ها برگزینید. الف) نانم افزود و آبرویم کاست / بینوایی به از [مزلت، مذلت] خواست. ب) جلوه هایی از این [بساط/بسات] نوروزی بود. ج) آنچه دارم از اندک مایه [حتام/حطام] دنیا حلال است.						

۰/۲۵	۸	در کدام گزینه «حذف به قرینه ی معنایی» صورت پذیرفته است؟ الف) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای ب) برای من مگری و مگو دریغ دریغ! / به دام دیو درافتی، دریغ آن باشد پ) یا رب به خدایی خدایت / وانگه به کمال پادشایت ت) می گفت، گرفته حلقه در بر / کامروز منم چو حلقه بر در
۰/۲۵	۹	کاربرد فعل «شد» در همه ی عبارات زیر به جز عبارت..... یکسان است. الف) یقین مرد را دیده بیننده کرد / شد و تکیه بر آفریننده کرد ب) چه اندیشید آن دم کس ندانست / که مژگانش به خون دیده تر شد ج) خویشان همه در نیاز با او / هریک شده چاره ساز با او د) چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد
۰/۲۵	۱۰	در بیت زیر چند مفعول وجود دارد؟ دردی است غیر مردن، کان را دوا نباشد / پس من چگونه گویم، کاین درد را دوا کن
۰/۲۵	۱۱	ضمیر پیوسته در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار نگرفته است؟ الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره فرو چکید و نامش دل شد ب) گرچه ز شراب عشق مستم / عاشق تر از این کنم که هستم ج) گرت ز دست بر آید، چو نخل باش کریم د) ورت ز دست نیاید چو سرو باش آزاد
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۲	در بیت «به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا» الف) قسمت گزاره ی جمله ی اول در را به طور کامل مشخص کنید. ب) جمله «پایه » یا «هسته» را در مصراع اول مشخص کنید.
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۳	در متن: «بهترین یادگار همدمی مولانا با این یاران، به ویژه حسام الدین، سرودن کتاب گران بهای مثنوی است که یکی از عالی ترین آثار ادبی ایران و اسلام است.» الف) یک پیوند وابسته ساز مشخص کنید. ب) یک نقش تبعی مشخص کنید.
۰/۵	۱۴	با توجه به متن زیر، درستی یا نادرستی هر یک از موارد داده شده را تعیین کنید. الف) در گروه اسمی « استاد علی اکبر دهخدا» واژه «استاد» هسته است. ب) ترکیب «عجب روزی» وصفی و ترکیب «پیروز میدان» اضافی است.
		نادرست درست درست نادرست

۱۵	در عبارت: «کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه» نقش دستوری واژه ی مشخص شده را بنویسید.	۰/۲۵
۱۶	در متن: «بو نصر را بگوی که امشب درستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد.» الف) کاربرد «را» را مشخص کنید. ب) «و» مشخص شده، حرف عطف است یا ربط؟ پ) نقش دستوری کدام واژه با نقش دستوری «زایل» یکسان است؟	۰/۷۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۷	حفظ شعر ۱- مصراع اول بیت زیر را از بین گزینه ها انتخاب کنید. الف) رفت بر این قاعده روزی سه چار ب) در پی اش القصه در آن مرغزار ۲- مصراع دوم بیت زیر را بنویسید. ب) ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر	۵/۵
۱۸	در عبارات زیر، جاهای خالی را به درستی پر کنید. الف) نویسنده ی کتاب «تذکره الاولیا» است. ب) کتاب نوشته «نجم الدین رازی» است.	۰/۵
۱۹	نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده آنها نادرست ذکر شده بنویسید. تحفه الاحرار: جامی / لیلی و مجنون: نظامی گنجه ای / بهارستان: سنایی / تاریخ بیهقی: میبدی	۰/۵
۲۰	در تشبیه موجود در بیت زیر، «مشبه» کدام است؟ در خواب دوش، پیری در کوی عشق دیدم / با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن	۰/۲۵
۲۱	آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) گر من نظری به سنگ بر بگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم [تضاد / کنایه] ب) از جای چو مار حلقه برجست / در حلقه ی زلف کعبه زد دست [تشخیص / متناقض نما]	۰/۵

۰/۵	۲۲	واژگان پدید آورنده آرایه ی لفظی « سجع » در عبارت زیر کدام اند؟ با این تفاوت که در جبهه ی بیرون، شجاعت کارسازتر است و در این یک، درایت.								
۱	۲۳	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید. الف) کاربرد ترکیب «بوی پیشرفت» در متن زیر، سبب خلق آرایه ادبی..... شده است. -ملت ها و قبایل مختلف که بوی پیشرفت اروپا به مشامشان نرسیده بود. ب) در بیت زیر، کاربرد آرایه ی در (شیر - سیر) و آرایه ی در (نگون بخت) مشهود است. -شغال نگون بخت را شیر خورد / بماند آنچه روباه از آن سیر خورد. پ) در بیت زیر، کاربرد آرایه ی «.....» در قسمت مشخص شده مشهود است. - از این سد روان در دیده ی شاه / ز هر موجی هزاران نیش می رفت.								
۰/۷۵	۲۴	آرایه ی ادبی مناسب با هر عبارت را در برابر آن بنویسید. یک آرایه اضافه است. <table><tr><td>الف) سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.</td><td>۱-ایهام</td></tr><tr><td>ب) به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین / بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را</td><td>۲-کنایه</td></tr><tr><td>پ) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش</td><td>۳-تناقض</td></tr><tr><td></td><td>۴-حس آمیزی</td></tr></table>	الف) سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.	۱-ایهام	ب) به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین / بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را	۲-کنایه	پ) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش	۳-تناقض		۴-حس آمیزی
الف) سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.	۱-ایهام									
ب) به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین / بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را	۲-کنایه									
پ) آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش	۳-تناقض									
	۴-حس آمیزی									
قلمرو فکری (۸ نمره)										
۰/۲۵	۲۵	شاعر در بیت زیر به چه چیزی اشاره دارد؟ آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم / از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم								
۰/۲۵	۲۶	در عبارت زیر مقصود نویسنده از قسمت مشخص شده چیست؟ -مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند ، از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند.								
۰/۲۵	۲۷	«توکل بر خدا کردن» از مفهوم کدام گزینه بر می آید؟ الف) یقین مرد را دیده بیننده کرد/شد و تکیه بر آفریننده کرد ب) به گوش ارغوان آهسته گفتم: /بهارت خوش، که فکر دیگرانی								
۰/۲۵	۲۸	بیت « کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست / چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟ » شاعر مسئله ی معاد را با چه چیزی مقایسه کرده است؟								
۰/۲۵	۲۹	در بیت « از شبنم عشق خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد » شاعر وجود چه چیزی را در وجود انسان امتیاز ویژه می بیند؟								

	الف) معرفت و شناخت پ) فتنه گری	ب) عشق ت) عقل
۳۰	باتوجه به بیت زیر، مراد از «فرزند عزیز» کیست؟ فرزند عزیز را به صد جهد / بنشانند چو ماه در یکی مهد	۰/۲۵
۳۱	مراد از «گوهر» در عبارت زیر چیست؟ هر لحظه از خزائن غیب گوهری در نهاد او تعبیه می کردند.	۰/۲۵
۳۲	شاعر در بیت زیر به چه موضوع تاریخی اشاره دارد؟ در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی	۰/۲۵
۳۳	شاعر در بیت زیر شنونده را به چه چیزی فراخوانده است؟ چون شیر به خود سپه شکن باش / فرزند خصال خویشان باش	۰/۲۵
۳۴	در بیت «به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد» شاعر مخاطب را به داشتن کدام ویژگی دعوت می کند؟	۰/۲۵
۳۵	مفهوم مشترک بیت «ما به فلک بوده ایم یار ملک بوده ایم / باز همان جا رویم، جمله، که آن شهر ماست» و بیت زیر را مشخص کنید؟ «چنین قفس نه سزای چون من خوش الحانی است / روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم»	۰/۵
۳۶	وجه تقابل بیت «یکبار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل بکند مسئله ها را» با مضمون بیت زیر چیست؟ خویشان همه در نیاز با او / هر یک شده چاره ساز با او	۰/۵
۳۷	در متن «آنچه دارم از حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم» مقصود نویسنده بیان کدام فضیلت اخلاقی است؟	۰/۵
۳۸	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) کزین پس به کنجی نشینم چو مور / که روزی نخوردند پیلان به زور ب) رقعتی نبشت به امیر و حال باز نمود و زر باز فرستاد.	۰/۵

۰/۵	ج) به خوناب شفق در دامن شام / به خون، آلوده، ایران کهن دید.
۰/۵	د) توده های دود و آتش و گرد و غبار، با آخرین حلقه های شب در آمیختند.
۰/۵	ه) دانست که دل اسیر دارد / دردی نه دواپذیر دارد.
۰/۵	و) حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام بر کار کرد.
۰/۵	ز) زود باشد که این پسر تو، آتش در سوختگان عالم زند.
۰/۵	ح) هر عصب به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت.
۲۰	«شاد و تندرست باشید»

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

به نام خدا

آزمون نوبت اول درس فارسی ۲	ساعت شروع :	تاریخ آزمون :	مدت آزمون : ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی: دیانا مرادیان	رشته : کلیه رشته ها	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : ۵ صفحه
دانش آموزان روزانه دی ماه سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳		تعداد سؤالات: ۴۳	آزمون شماره ۹
ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	واژه «خنیده» در مصراع «هر روز خنیده نام تر گشت» در کدام معنا به کار <u>نرفته</u> است؟ الف)مشهور (ب) معروف (ج) مسرور (د)نامدار		
۲	معادل معنایی عبارت زیر را بنویسید. مهر یا امضای پادشاهان و بزرگان در ذیل یا بر پشت فرمان یا نامه. (.....)		
۳	معنی واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) حق تعالی چون اصناف موجودات می‌آفرید. (ب) بی اذن و خواست او دست به کاری نمی زد.		
۴	با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌هایی که املای آنها <u>غلط</u> است، بنویسید. جملگی ملایکه را در آن حالت، انگشت تعجب در دندان تحیر بماند. که آیا این چه سرّ است که خاک ذلیل را از حضرت عزّت به چندین اعراض می‌خوانند و خاک در کمال مذلت و خاری، با حضرت عزّت و کبریایی، چندین ناز می کند.		
۵	در چند واژه از موارد داده شده، شکل نوشتاری «ء» به صورت نشانه (مد) روی ا (آ) خواهد بود؟ (ء و ق ات) / (ء ارام ش) / (ق رء ان) / (م ا ر ب و اء) / (ء ل ب ت ه) / (ج رء ت) الف)پنج (ب)چهار (ج) سه (د)دو		
۶	املای درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) سپیده فردای گنجه با نهیب (سفیر - صغیر) گلوله های توپ روس، باز شد. ب) حاجت گه جمله جهان اوست (محراب - مهراب) زمین و آسمان اوست. ج) جلال الدین محمد به (اصرار - اسرار) مریدان، مجالس درس و وعظ را بر عهده گرفت.		
۷	کدام یک از ابیات زیر، فاقد غلط املایی است؟ الف) بروید ای حریفان بکشید یار ما را / به من آورید آخر، صنم گریز پا را ب) تو ز قرآن، ای پسر، ظاهر مبین / دیو، آدم را نبیند غیر تین		
۸	در کدام عبارت، «غلط املایی» وجود دارد؟ الف) زاغی از آنجا که فراغی گزید / رخت خود از باغ به راقی کشید ب) کرد فرامش ره و رفتار خویش / ماند غرامت زده از کار خویش ج) دمار از جان این غولان کشم سخت / بسوزم خانمان هاشان به شمشیر د) در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی		
۹	نقش واژه‌های مشخص شده، به ترتیب در کدام گزینه درست است؟ «به روز مرگ چو تابوت من روان باشد/ گمان مبر که مرا درد این جهان باشد» برای من مگری، و مگو دریغ دریغ / به دام دیو درافتی دریغ آن باشد» الف) نهاد - مضاف الیه - متمم - مسند (ب) متمم - مفعول - متمم - نهاد		

	(ج) نهاد - متمم - مفعول - نهاد	(د) نهاد - مضاف الیه - مفعول - مسند	
۱۰	در بیت زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. «در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرگه خوارزمشاهی»	۰/۵	
۱۱	کدام بیت، فاقد «جهش ضمیر» است؟ الف) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست / بگشای لب که قند فراوانم آرزوست ب) زین هم‌رهان سست عناصر دلم بگرفت / شیر خدا و رستم دستانم آرزوست ج) پرورده عشق شد سرشتم / جز عشق مباد سر نوشتم د) گرچه شده‌ام چو مویس از غم / یک موی نخواهم از سرش کم	۰/۲۵	
۱۲	در کدام جمله، وابسته پیشین «شاخص» است؟ الف) دینانی، استاد نقد آرای فلسفی است. ب) دایی‌ام، موجود «یک کتابی» بود. ج) در این کار از مشاوره با حاج آقاكرامت شیرازی بهره بردم. د) فرمانده سپاه ایران، نیروهایش را به کرانه های رود ارس رساند.	۰/۲۵	
۱۳	با توجه به عبارت زیر، همه موارد درست است به جز گزینه..... «قاضی بست، بوالحسن بولانی و پسرش بوبکر سخت تنگدستاند و از کس چیزی نستانند و اندک مایه ضیعتی دارند. یک کیسه به پدر باید داد و یک کیسه به پسر، تا خویشان را ضیعتی حلال خردند و فراخ تر بتوانند زیست.» الف) در عبارت نقش های تبعی «بدل» و «معطوف» وجود دارد. ب) جمله دوم، دارای مفعول و متمم است. ج) «ک» در ضیعتک نشانه تصغیر و «را» نشانه مفعول است. د) فعل جمله پنجم «به قرینه لفظی» حذف شده است.	۰/۲۵	
۱۴	در کدام گزینه «وابسته پیشین» وجود ندارد؟ الف) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست / ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست؟ ب) ما به فلک بوده ایم، یار ملک بوده ایم / باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست ج) در خواب دوش، پیری در کوی عشق دیدم / با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن د) از شبنم عشق، خاک آدم گل شد / صد فتنه و شور در جهان حاصل شد	۰/۲۵	
۱۵	در متن زیر به ترتیب تعداد ترکیب‌های «اضافی و وصفی» را مشخص کنید. «یک قرن بیشتر است که اختلافات و جنگ‌های داخلی مثل کاردی بر پهلوی این کشور نشسته است. اما اروپاییان نیروی دریایی عظیمی ترتیب دادند و جهانگردهایشان را به دورترین نقاط جهان فرستادند.» الف) ۴ و ۵ ب) ۳ و ۵ ج) ۳ و ۵ د) ۴ و ۵	۰/۲۵	
۱۶	جمله زیر را مجهول کنید. برگ های خزان زده زمین را پوشانده بود.	۰/۵	
۱۷	اجزای بیت زیر را مطابق زبان معیار مرتب کنید. به ترتیبی نهاده وضع عالم / که نی یک موی باشد بیش و نی کم	۰/۵	
۱۸	در بیت «می داشت پدر به سوی او گوش / کاین قصه شنید، گشت خاموش» کدام گزینه درست نیست؟ الف) گشت خاموش: جمله پیرو ب) در مصراع دوم صفت اشاره وجود دارد.	۰/۲۵	

	(ج) «قصه»: مفعول و «خاموش»: مسند است. (د) می داشت: ماضی استمراری است.	
۱۹	در مصراع دوم بیت زیر مفعول‌ها را مشخص کنید. «بگیر ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر»	۰/۵
۲۰	در کدام مصراع، فعل اسنادی و غیر اسنادی «هر دو» یافت می‌شود؟ (الف) من در میان جمع و دلم جای دیگر است (ب) ما به فلک می‌رویم، عزم تماشا که راست (ج) دردی است غیر مردن، کان را دوا نباشد (د) باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست	۰/۲۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۲۱	بخش مشخص شده در عبارت زیر، بیانگر کاربرد کدام آرایه ادبی است؟ دلیل خود را در یک جمله بنویسید. الطاف الوهیت و حکمت ربوبیت، به سرّ ملایکه فرو می‌گفت: «إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ»	۰/۵
۲۲	در بیت زیر کاربرد آرایه‌های «تشبیه، تشخیص، کنایه و» مشهود است. آمد سوی کعبه، سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش	۰/۲۵
۲۳	در بیت «سر نشتر عشق بر رگ روح زدند/ یک قطره فروچکید و نامش دل شد» استعاره را مشخص کنید.	۰/۲۵
۲۴	در گزینه‌های زیر، آرایه ادبی مناسب هر بیت را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) ای ماهروی حاضر غایب که پیش دل / یک روز نگذرد که تو صد بار نگذری! (ایهام - پارادوکس) (ب) در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می‌گشت (کنایه - مجاز) (ج) سپهبد پرستنده را گفت گرم / سخن‌های شیرین به آوای نرم (حس آمیزی - تشخیص)	۰/۷۵
۲۵	در کدام گزینه آرایه تشبیه به کار نرفته است؟ (الف) چو آتش در سپاه دشمن افتاد/ ز آتش هم کمی سوزنده‌تر شد (ب) چو لشکر گرد بر گردش گرفتند/ چو کشتی، بادپا در رود افکند (ج) در آن سیماب گون امواج لرزان / خیال تازه‌ای در خواب می‌دید (د) چو بگذشت، از پس آن جنگ دشوار/ از آن دریای بی‌پایاب، آسان	۰/۲۵
۲۶	در بیت زیر، کدام واژه «ایهام» دارد؟ دو معنای متفاوت آن را بنویسید. «باز کشید از روش خویش پای // در پی او کرد به تقلید جای»	۰/۷۵
۲۷	عبارت «سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.» به کدام ویژگی سبک سعدی اشاره دارد؟	۰/۲۵
۲۸	سراینده شعر «در امواج سند» کیست؟ (الف) حسین منزوی (ب) مهدی حمیدی شیرازی (ج) حمید سبزواری (د) موسوی گرمارودی	۰/۲۵
۲۹	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن‌ها نادرست است، بنویسید. تحفه الاحرار: جامی // فرهاد و شیرین: نظامی گنجه‌ای // زندان موصل: مجید واعظی مرصاد العباد من المبدأ الی المقاد: نجم الدین رازی (معروف به دایه)	۰/۵
۳۰	درس «قاضی بست» جزء کدام یک از انواع ادبی است؟	۰/۲۵
۳۱	برای جای خالی بیت زیر، گزینه درست را انتخاب کنید. گفتی ز ناز «بیش مرنجان مرا، برو» الف) گفت: «آن که یافت می‌نشود آنم آرزوست ب) آن گفتنت که «بیش مرنجانم» آرزوست	۰/۲۵
۳۲	مصراع خالی بیت زیر را کامل کنید. بر قدم او قدمی می‌کشید	۰/۵

۰/۲۵	۳۳	با توجه به جاهای خالی ابیات و کلمات داخل پرانتز کدام گزینه صحیح است ؟ الف) پنهان ز دیده ها و همه از اوست / آن آشکار صنعت آرزوست (دیده ها - پنهانم) ب) دید یکی به دامان کوه / ده مخزن پنهان کوه (عرضه - عرصه)
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	۳۴	مفهوم بیت «کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی مغز و پوست» چیست؟
۰/۵	۳۵	درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. الف) «جمعی را مُشْتَبِه شد» یعنی : برای گروهی مبهم و نامعلوم شد. ☐ درست ☐ نادرست ب) «بزرگا که شما دو تنید» یعنی: شما دو نفر با بزرگان ارتباط دارید. ☐ درست ☐ نادرست
۰/۵	۳۶	عبارت‌های داخل گیومه را به زبان امروزی بنویسید. الف) چنان که «بار نتوانست داد» ب) آن را امیر المومنین «می روا دارد ستدن»
۰/۵	۳۷	شاعر در بیت زیر، چه صحنه ای از نبرد را وصف می کند؟ ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دوچندان می شگفت و برگ می کرد
۰/۵	۳۸	در هریک از ابیات زیر، کدام ویژگی‌های «مجنون» بارز است ؟ الف) گویند ز عشق کن جدایی / این نیست طریق آشنایی ب) کز عشق به غایتی رسانم / کاو ماند اگر چه من نمانم
۰/۲۵	۳۹	با توجه به مفهوم کنایی گزینه‌ها، کدام گزینه <u>نادرست</u> است ؟ الف) غروب آفتاب خویشتن می دید: کشته شدن و نابود شدن ب) گریز پا بودن: صمیمی نشدن ج) در چارگری زبان کشیدند: از چاره جویی باز ماندند. د) عشق، حالی دو اسبه آمد: سریع و با شتاب آمدن
۰/۲۵	۴۰	بیت زیر بیانگر چه دیدگاهی است؟ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست ؟ چرا به دانه انسانیت این گمان باشد.
۰/۵	۴۱	در عبارت های زیر، مقصود از قسمت های مشخص شده چیست؟ الف) شما در این <u>آینه</u> ، نقش های بوقلمون می بینید (ب) از حکمت ربوبیت به <u>سِرِّ</u> ملایکه فرو می گفت.
۰/۵	۴۲	مفهوم عبارت «یا عبدالکریم، حکایت نویس مباح، چنان باش که از تو حکایت کنندا». چیست؟
۴۳ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.		
۰/۵		الف) اعیان و وزیر به خدمت استقبال رفتند.
۰/۵		ب) فکر حمله روس، بختک وار روی دربار چنبره زده بود.
۰/۵		ج) یک قبضه خاک از روی جمله زمین بر گرفت.
۰/۵		د) سراچه ذهنم آماس می کرد.
۰/۵		ذ) خرد را گر نبخشد روشنایی / بماند تا ابد در تیره رای
۰/۵		ر) در این بود درویش شوریده رنگ / که شیری برآمد شغالی به چنگ
۰/۵		ز) یا رب، به خدایی خدایت / وانگه به کمال پادشایت
۰/۵		ژ) اگر او به وعده گوید که دمی دیگر بیایم / همه وعده مکر باشد، بفریب او شما را
۲۰		موفق و سرافراز باشید. جمع بارم

نام و نام خانوادگی: نام کلاس: طراح: مهرناز لامعی	اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۲ تبریز دوره دوم سوالات دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ نام درس: فارسی یازدهم مدت امتحان: ۱۰۰ دقیقه تاریخ امتحان: تعداد صفحه: ۶ صفحه تعداد سوالات: ۳۹ سوال	
آزمون شماره ۱۰	موفقیت، یک قدم بزرگ در آینده ی دور نیست. بلکه یک قدم کوچک است که باید امروز بردارید.	
	نمره به عدد: نمره به حروف:	
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۰/۲۵	۱ کدام معنی از واژه " لطایف " در متن " هنوز فهم من برای دریافت لطایف غزل کافی نبود " بر نمی آید؟ الف) جمع لطیفه ب) نکته های دقیق و ظریف ج) طنز ت) دقایق	
۰/۷۵	۲ معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) زنخدان فرو برد چندی به جیب که بخشنده، روزی فرستد زغیب ب) بازگشتم با نامه توقیعی و این حال ها را با بو نصر بگفتم. پ) هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه داری آن گوهر نیافته.	
۰/۲۵	۳ با توجه به متن زیر، شکل درست واژه ای را که املای آن غلط است بنویسید. به حرس ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا	
۰/۵	۴ کدام یک از ابیات زیر فاقد غلط املایی است؟ شکل درست آن را بنویسید. الف) چون موسم حج رسید، برخاست ب) در این بود درویش شوریده رنگ اشتر طلبید و محمل آراست که شیری برآمد، شقالی به چنگ	
۰/۲۵	۵ از میان واژگان زیر، " ء " در چند واژه به شکل نشانه ی " آ " نوشته می شود؟ (م ء و ا - ء ال ء ان - ء اغ از گ ر - ر ء ی ا - م ا ر ب و ء) الف) یک ب) دو پ) سه ت) هیچ	
۰/۲۵	۶ در کدام گزینه املای واژه ها درست است؟ الف) بستان ؛ درهر کیسه، هزار مثقال زر پاره است. ب) حق تعالی چون موجودات می آفرید، وسایت گوناگون در هر مقام، بر کار کرد.	

۰/۷۵	۷	در هر یک از جمله های زیر، املای درست را از داخل کمانک ها برگزینید. الف) سعدی برای من به منزله شیر (آغوز - آقوز) بود. ب) هنگامی که بهاء ولد، (مناسک - مناصک) حج را به پایان برد. پ) برو؛ اگر به (توع - طوع) و رغبت نیاید...
۰/۲۵	۸	در کدام گزینه " حذف به قرینه معنایی " صورت پذیرفته است؟ الف) کز عشق به غایتی رسانم کاو ماند اگر چه من نمانم ب) به نام چاشنی بخش زبان ها حلاوت سنج معنی در بیان ها ج) یارب! به خدایی خدایت وانگه به کمال پادشاییت ت) من از این کنایه ها در عذاب، هنرمندی کرده، گفتم
۰/۲۵	۹	زمان و نوع فعل " نخستین جمله " در همه عبارات زیر به جز عبارت یکسان است. الف) به ترتیبی نهاده وضع عالم که نی یک موی باشد بیش و نی کم ب) خرد را گر نبخشد روشنایی بماند تا ابد در تیره رایی ج) ... که گوید نیستم از هیچ آگاه ت) کز این پس به کنجی نشینم چو مور که روزی نخوردند پیلان به زور
۰/۲۵	۱۰	در بیت زیر، چند مفعول وجود دارد؟ (فقط ذکر تعداد) گر چه ز شراب عشق مستم عاشق تر از این کنم که هستم
۰/۲۵	۱۱	ضمیر پیوسته، در کدام گزینه در جای اصلی قرار گرفته است؟ الف) گفتی زناز " بیش مرنجان مرا، برو آن گفتنت که " بیش مرنجانم " آرزوست ب) دریاب که مبتلای عشقم آزاد کن از بلای عشقم ج) در خواب دوش پیری در کوی عشق دیدم با دست اشارتم کردم که عزم سوی ما کن د) کاین زبانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست.
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۲	در بیت : کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟ : الف) در جمله اول " گزاره " را مشخص کنید؟ ب) جمله " پیرو " یا " وابسته " را مشخص کنید.
۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۳	در متن: چون رایت عشق آن جهانگیر شد چون مه لیلی آسمان گیر الف) یک پیوند وابسته ساز مشخص کنید. ب) یک ترکیب وصفی بنویسید.

۰/۵	۱۴	با توجه به متن زیر، درستی یا نادرستی هریک از موارد داده شده را تعیین کنید. پس از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد عشق، نتیجه محبت حق است. (الف) در جمله اول هسته ی گروه نهاد (محبت) است. (ب) ترکیب های " باران رحمت " و " ید قدرت " هر دواضافی هستند. درست - نادرست درست - نادرست
۰/۷۵	۱۵	در عبارت : آن چه بود؟ گوهر محبت که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند.... (الف) نقش دستوری واژه های مشخص شده را به ترتیب بنویسید.
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵	۱۶	در متن: پدر جلال الدین، محمد بن حسین خطیبی، معروف به بهاء الدین ولد از دانشمندان روزگار خود بود. به سبب هراس از بی رحمی ها و کشتار مغول و رنجش از خوارزم شاه، ناچار از بلخ مهاجرت کرد. جلال الدین در این ایام، پنج شش ساله بود که خاندانش، شهر بلخ و خویشان را بدرود گفت و به قصد حج، رهسپار گردید. (الف) نوع نخستین نقش تبعی را بنویسید. (ب) -و- در جمله پایانی، حرف عطف است یا ربط؟ (ج) نقش دستوری کدام واژه با نقش دستوری - خوارزم شاه - یکسان است؟
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۰/۵	۱۷	بیت زیر را به شکلی درست کامل کنید. (الف) بر قدم او قدمی می کشید -----
۰/۵	۱۸	مصراع مناسب را از گزینه های زیر انتخاب کنید. بگشای لب که قند فراوانم آرزوست (الف) ای آفتاب حسن، برون آدمی ز ابر (ب) شیر خدا و رستم دستانم آرزوست (ج) گفتند یافت می نشود، جسته ایم ما (د) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
۰/۵	۱۹	در عبارات زیر، جاهای خالی را به درستی پر کنید. (الف) کتاب غزلیات شمس اثر است. (ب) کتاب نوشته کامور بخشایش از خاطرات اصغررباط جزی است.
۰/۵	۲۰	درست یا نادرست بودن عبارات زیر را از نظر تاریخ ادبیات مشخص کنید . (الف) کتاب " تذکره الاولیاء " اثر عطار نیشابوری است. (ج) کتاب «اسرارالتوحید» اثر "شمس" می باشد. درست نادرست درست نادرست
۰/۲۵	۲۱	در تشبیه موجود در بیت زیر، مشبه کدام است؟ ناگهان آفتاب عشق و شمس حقیقت، در برابرش نمایان شد، او شمس الدین تبریزی بود.

۰/۵	۲۲	آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید. الف) کرم ورزد آن سر که مغزی دراوست ب) دید یکی عرصه به دامان کوه که دون همتانند بی مغز و پوست عرضه ده مخزن پنهان کوه (تشبیه - مجاز) (تشخیص - متناقض نما)
۰/۵	۲۳	واژگان پدید آورنده آرایه ی حس آمیزی در عبارت زیر، کدام اند؟ به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین بکشید سوی خانه، مه خوب خوش لقا را
۱	۲۴	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید. الف) کاربرد واژه - رگ روح - در بیت زیر، سبب خلق آرایه ادبی ----- شده است. سر نشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد ب) در بیت زیر، کاربرد آرایه های تلمیح و استعاره را بیان کنید. هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست ج) در بیت زیر، کاربرد آرایه های تشبیه، مراعات نظیر، تلمیح و ----- مشهود است. از شبנם عشق خاک آدم گل شد صد فتنه و شور در جهان حاصل شد
۰/۷۵	۲۵	آرایه ی ادبی مناسب در قسمت های مشخص شده را برابر آن بنویسید. (یک آرایه) الف) ما به فلک بوده ایم، یار ملک بوده ایم ماسم باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ب) از این سدّ روان در دیده ی شاه زهر موجی هزاران نیش می رفت ج) خرد را گر نبخشد روشنایی بماند تا ابد در تیره رایی
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۲۵	۲۶	شاعر در بیت زیر داستان معاد را به چه چیزی مانند کرده است؟ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرُست چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد؟
۰/۲۵	۲۷	در بیت زیر نویسنده چه چیزی را عامل ارتکاب جرم می داند؟ به حرص ار شربتی خوردم مگیر ازمن که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا
۰/۲۵	۲۸	درک و دریافت خود را از عبارت زیر بنویسید. - هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت.

۲۹	بیت: "گویند ز عشق کن جدایی این نیست طریق آشنایی / پرورده ی عشق شد سرشتم عشق مباد سرنوشتم " به کدام ویژگی مجنون اشاره دارد؟	۰/۲۵
۳۰	در عبارت زیر، مقصود از قسمت مشخص شده چیست؟ هیچ کس استحقاق خزانگی و خزانه داری آن <u>گوهر</u> نیافته، خزانگی آن را دل آدم لایق بود.	۰/۲۵
۳۱	با توجه به ابیات زیر، مراد از " صنم گریز پا " کیست؟ بروید ای حریفان، بکشید یار مارا به من آورید آخر، صنم گریز پارا	۰/۲۵
۳۲	مراد از " بار ندادند " در متن زیر چیست؟ ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند، مردود همه جهان گشت.	۰/۲۵
۳۳	شاعر در بیت زیر، قصد بیان چه نکته ای را دارد؟ در آن تاریک شب می گشت پنهان فروغ خرگه خوارزمشاهی	۰/۲۵
۳۴	شاعر در بیت زیر، شنونده را ----- به چه چیزی فرا خوانده است؟ رو سر بنه به بالین، تنها مرا رها کن ترک من خراب شبگرد مبتلا کن	۰/۲۵
۳۵	مقصود از " خاله ام با همه تمکّنی که داشت، به زندگی درویشانه ای قناعت کرده بود " چیست؟	۰/۲۵
۳۶	بیت " برو شیر درنده باش، ای دغل مینداز خود را چو روباه شل " در بیت زیر، بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟ رزق هر چند بی گمان برسد شرط عقل است جستن از درها	۰/۵
۳۷	بیت " نیست جانم محرم اسرار عشق هر که را در جان، غم جانانه نیست " را با مضمون متن زیر مقایسه کنید. شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟ معذورید که شما را سرو کار با عشق نبوده است.	۰/۵
۳۸	در متن زیر " امیر و من " به ترتیب چه کسانی هستند؟ امیر گفت: بونصر را بگوی که امروز دُرستم.... من باز گشتم و این چه رفت، با بونصر بگفتم....	۰/۵
۳۹	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید. الف) به شمس روی آورد و تدریس و وعظ را رها کرد. ب) برو؛ اگر به طوع و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار بیاور. ج) مجنون چو حدیث عشق بشنید اول بگریست پس بخندید د) فکر حمله ی روس، بختک وار روی دربار چنبره زده بود. ه) میان موج می رقصید در آب به رقص مرگ، اخترهای انبوه و) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود... ز) یقین مرد را دیده، بیننده کرد شد و تکیه بر آفریننده کرد ح) در جبهه ی بیرون، شجاعت کارسازتر است و در این یک، درایت.	۴

به نام خدا

سؤالات آزمون نهایی درس :	ساعت شروع :	تاریخ آزمون :	مدت آزمون : ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی :	رشته : کلیه ی رشته ها	پایه یازدهم	تعداد صفحات :
نوبت دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲		طراح : لیلا شکری	
آزمون شماره ۱۱			
ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)		
	نمره		
	قلمرو زبانی		
۱	معادل معنایی واژه « حمیت » در متن « مور چون این بشیند گفت « مردان بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند نه به قوت تن » در همه ی گزینه های ها یافت می شود بجز الف (جوانمردی) ب (مردانگی) ج (غیرت) ت (زور بازو		
۲	در هر ردیف معنی واژه هایی را که نادرست نوشته شده است مشخص کنید الف (و پای راست افگار شد « افگار » ← (مرهم) (زخمی) ب (چون موسم حج رسید برخاست « موسم » ← « زمان » « سال » پ (بیابان بود و تابستان و آب سرد و « استسقا » ← « بیماری پوستی » « گرمای زیاد »		
۳	با توجه به متن زیر ، شکل صحیح واژه ای را که املاي آن نادرست است بنویسید «پیش رفتم خانه تاریک کرده و پرده های کتان آویخته و طاس های بزرگ پریخ پیراهن توزی و مخنقه برگردن»		
۴	کدام یک از متن های زیر فاقد غلط املايي است ؟ الف)روز پنجشنبه امیر راتب گرفت تب سوزان و صرسامی افتاد چنان که بار نتوانست داد . ب)موج های سنگین و افسار گسیخته ی ارس، سدوار در برابر سپاه ایستاده بود و چشم ناظران را خیره می کرد .		
۵	شکل صحیح املاي واژه ی مورد نظر را با توجه به معنی و حروف داده شده بنویسید . خداوندی ← ء ل و ه ی ت		
۶	در کدام گزینه املاي واژه ای نادرست است ؟ شکل درست آنرا بنویسید . الف (گفتم درویشی حکایتی چند خاست ، از آن شیخ می نوشتم		

	ب) هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود .	
۰/۷۵	<p>در هریک از جمله های زیر املای درست را از داخل کمانک ها برگزینید .</p> <p>الف) اگر یک بیت را نمی فهمیدیم از بیت دیگر مفهومش را در می یافتیم، آزادترین کشت و (گذار- گزار) بود .</p> <p>ب) سپیده ی گنجه با نهیب و (سفیر) (صفر) گلوله های توپ باز شد .</p> <p>پ) و خاک در کمال مذلت و (خاری - خواری) با حضرت عزت چندین ناز می کند .</p>	۷
۰/۲۵	<p>در کدام گزینه حذف به قرینه ی معنایی صورت پذیرفته است .</p> <p>الف) خانه ی کهن سالی بود و بر سر هم نکبت بار</p> <p>ب) یارب به خدایی خدایت و آنکه به کمال پادشاییت</p> <p>پ) بنام چاشنی بخش زبان ها</p> <p>ث) ای حقیقی ترین مجازای عشق ای همه ی استعاره ها با تو</p>	۸
۰/۲۵	<p>زمان فعل « نخستین جمله » در همه عبارات زیر به جز گزینه یکسان است</p> <p>الف) حکیمی را پرسیدند چندین درخت نامور که خدای آفریده است هیچ یک را آزاد نخوانده اند .</p> <p>ب) و من از حساب و پرسش قیامت بترسم که وی می ترسد و آنچه دارم از خطام دنیا حلال است .</p> <p>ت) اهالی محل او را شناختند و فوراً همسایگان را به بیرون فراخواندند .</p> <p>د) برداشته دل ز کار او بخت در ماند پدر به کار او سخت</p>	۹
۰/۲۵	<p>در بیت زیر چند مفعول وجود دارد (یک مورد کافی است)</p> <p>« گو یارب از این گزاف کاری توفیق دهم به رستکاری</p>	۱۰
۰/۲۵	<p>ضمیر پیوسته ، در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار گرفته است ؟</p> <p>الف) پروردی عشق شد سرشتم ب) الا ای طوطی گویای اسرار مبادا خالیت شکر زمناقر</p> <p>ح) عشقت رسد به فریاد ار خود بسان حافظ قرآن ز بر بخوانی در چهارده روایت</p> <p>د) گفتی ز ناز بیش مرنجان مرا برو آن گفتنت که بیش مرنجانم آرزوست</p>	۱۱
۰/۲۵	<p>در بیت « با آنکه آب دیده ام از سرگذشت باز / خاک در تو پاک نگشت از جبین مرا »</p> <p>الف) بین کلمات « دیده » و « جبین » چه رابطه ی معنایی وجود دارد ؟</p>	۱۲

	ب (جمله « پیرو » یا « وابسته » را مشخص کنید .	
۱۳	در متن : پدر جلال آلدین محمد بن حسین خطیبی : معروف به بهاء ولد از دانشمندان روزگار خود بود . به جهت هراس از بی رحمی ها و کشتار لشکر مغول و رنجش از خوارزم شاه ناچار از بلخ مهاجرت کرد . هنگامی که مناسک حج را به پایان برد در بازگشت به طرف شام روانه گردید الف (جمله ای که زیر آن خط کشیده شده را مجهول کنید . ب (نوع نقش تبعی را در جمله مشخص کنید	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۴	با توجه به متن زیر درستی یا نادرستی هریک از موارد خواسته شده را تعیین کنید . « پیرترین و جوان ترین شاعر زبان فارسی ، معلّم اول که هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار ، چشم عقاب و لطافت کبوتر ، هیچ حفره ای از زندگی ایرانی نیست که از جانب او شناخته نباشد . الف (درگروه اسمی «جوان ترین شاعر زبان فارسی » واژه « جوان » هسته است - (درست ، نادرست) ب (ترکیب « جوان ترین شاعر » ترکیب وصفی و ترکیب « هیبت آموزگار » ترکیب اضافی است . (درست ، نادرست)	۰/۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۵	در بیت « دریاب که مبتلا عشقم آزادکن از بلای عشقم الف (تعداد جمله را در این بیت مشخص کنید ب (نقش دستوری واژه های مشخص شده را به ترتیب بنویسید .	۰/۲۵ ۰/۲۵
۱۶	در متن : « فتحعلی شاه به سفارش آغامحمدخان ، فرزند دوم خود ، عباس میرزا را با اعطای نشان ولایتعهدی راهی دارالسلطنه کرد ، شاهزاده ی نوجوان ، میرزاعیسی قائم مقام را نه تنها وزیر خردمند ، بلکه مرشد و پدر معنوی خود می دانست . الف (یک شاخص در جمله آخر بیابید ب (نوع « و » در متن ، حرف عطف است یا ربط ؟ پ (فعل آخرین جمله ی متن با حفظ شخص به ماضی التزامی تبدیل کنید	۰/۵
	قلمرو ادبی ۵ نمره	
۱۷	ابیات زیر را کامل کنید الف (..... عرضه ده مخزن پنهان کوه ب (مصراع بعدی با کدامیک از گزینه ها کامل می شود ؟ بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست	۱

	الف (کان چهره مشعشع تابانم آرزوست ب (بگشای لب که قند فراوانم آرزوست	
۰/۵	در عبارات زیر ، جاهای خالی را به درستی پر کنید الف (نویسنده کتاب « تحفه الاحرار » است . ب (کتاب « » اثر نجم الدین رازی است .	۱۸
۰/۵	درستی و نادرستی نویسندگان و آثار آنها را مشخص کنید . الف (غزلیات شمس ← محمد مولوی درست نادرست ب (اسرار التوحید ← فخرالدین عراقی درست نادرست	۱۹
۰/۲۵	در تشبیه موجود در بیت زیر مشبه کدام است ؟ « سرنشتر عشق بر رگ روح زدند یک قطره فرو چکید و نامش دل شد	۲۰
۰/۵	آرایه ی ادبی مناسب هر بیت را برگزینید الف) به پاس هر وجب خاکی که از این ملک چه بسیار است آن سرها که رفته (تضاد-مجاز) ب (برداشته دل ز کار او بخت درماند پدر ز کار او سخت (تشخیص / متناقض نما)	۲۱
۰/۵	واژگان پدید آورنده آرایه ی لفظی « سجع » در عبارت زیر ، کدام اند « « پس از ابر کرم باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل دل کرد آن چه بود ؟ گوهر محبت بود که در صدف امانت معرفت تعبیه کرده بودند .	۲۲
۱	جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید . الف (کاربرد ترکیب « رستم دستان » در بیت زیر ، سبب خلق آرایه ادبی شده است « زین همزمان سست عناصر دلم گرفت / شیر خدا و رستم دستانم آرزوست ب (در مصراع دوم چه آرایه ای سبب زیبایی این مصراع گردیده است (با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست) ج (با توجه این مصراع گزینه صحیح را انتخاب کنید (کسی شکفتن صبحی چنین را باور نداشت) (استعاره - جناس) د (مشبه و وجه شبه را بیابید (چو نخل باش کریم)	۲۳

۰/۷۵	ارایه ی ادبی مناسب با هر سروده را در برابر آن بنویسید یک آرایه اضافه است .		۲۴
	۱- مجاز ۲- تضمین ۳- حسن تعلیل ۴- حس آمیزی	الف (رسم بد عهدی ایام چو دید ابر بهار /گریه اش بر سمن و سنبل و نسرين آمد ب (به پاس هر وجب خاکی از این ملک چه بسیار است آن سرها که رفته حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی است پ (مثل این است که شب نمناک است / دیگران را هم غم هست به دل	
قلمرو فکری			
۰/۲۵	شاعر در این بیت به مخاطب چه توصیه ای دارد ؟ « حساب خود اینجا کن آسوده دل شو میفکن به روز جزا کار خود را		۲۵
۰/۲۵	این بیت به کدام فضیلت اخلاقی اشاره دارد « به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد		۲۶
۰/۲۵	وطن دوستی از مفهوم کدام گزینه بر می آید الف (آبی تراز آنیم که بی رنگ بمیریم از شیشه نبودیم که با سنگ بمیریم ب (ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته		۲۷
۰/۲۵	بیت « چنین قفس نه سزای چومن خوش الحانی است /روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم» به کدام موضوع اشاره دارد .		۲۸
۰/۲۵	عبارت « گر من نظری به سنگ برگمارم / از سنگ دلی سوخته بیرون آرم » به کدام گزینه اشاره دارد . الف (غیرت توانایی معشوق ب (جاودانگی تقدیس عشق پ (کرامت مهربانی معشوق ت (وصف ناپذیری زیبایی عشق		۲۹
۰/۲۵	با توجه به جملات زیر مراد از « پدر ما » کیست ؟ بونصر را بگوی که زرهاست که پدر ما از غزو هندوستان آورده است و بتان زرین شکسته و بگداخته و پاره کرده و حلال تر مال هاست .		۳۰
۰/۲۵	مراد از « بر عهده ی این نشوم » در جملات زیر چیست ؟ بر من پوشیده است که آن غزوها بر طریق سنت مصطفی هست یا نه من این نپذیرم ودر عهده ی این نشوم		۳۱
۰/۲۵	شاعر در این بیت به چه اعتقادی اشاره دارد .		۳۲

	« کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد	
۰/۲۵	شاعر در این بیت شنونده را به چه چیزی فراخوانده است . نیست جانش محرم اسرار عشق / هر که را در جان غم جانانه نیست .	۳۳
۰/۲۵	مقصود از آخرین جمله عبارت « مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند از پنجره های باز گریزان هستند آخر چشمان را می زند چیست ؟	۳۴
۰/۵	بیت « خدا را بر آن بنده بخشایش است که خلق از وجودش در آسایش است » وبیت زیر به کدام مفهوم مشترک تأکید دارند ؟ کسی نیک بیند به هر دو سرای که نیکی رساند به خلق خدای	۳۵
۰/۵	بیت تو ز قرآن ای پسر ظاهر مبین دیو آدم را نبیند غیر طین « را با مضمون این جملات مقایسه کنید . « ابلیس با خود گفت « هر چه دیدم سهل بود کار مشکل اینجاست اگر ما را آفتی رسد از این شخص ، از این موضع تواند بود و اگر حق تعالی را با این قالب سر و کاری خواهد بود در این موضع تواند بود »	۳۶
۰/۵	در متن زیر شاعر چه کسی را با کدام ویژگی معرفی می کند . شبی را تا شبی با لشکری خرد زتن ها سر ز سرها خود افکند چولشکر گرد بر گردش گرفتند چو کشتی بادپا بر روی افکند	۳۷
۰/۵	معنی ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید الف) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست ب) در ایران آنروز دو دربار بود دربار بزم و دربار رزم ، بزم پدر رزم پسر پ) زرخسارش فرو می ریخت اشکی زعفران رنگ بنای زندگی بر آب می دید ت) هر درختی را از ثمره ی معین است که به وقتی معلوم به وجود آن تازه آید . ث) با همه تمکّنی که داشت به زندگی درویشانه ای قناعت کرده بود . ج) اینجا اختصاص دیگر هست که این را به خودی خود می سازم بی واسطه ح) زود باشد که این پسر تو آتش در سوختگان عالم زنند .	۳۸
۲۰	آنچه نباید دلبستگی را نشاید توفیق رفیق راهنما	

به نام خدا

سؤالات آزمون درس فارسی ۲	رشته: کلیه ی رشته‌ها	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه
ساعت شروع:	تاریخ آزمون:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
طراح: لیلا شهریاری	نوبت دی ماه ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲	آزمون شماره ۱۲

ردیف	سؤالات	نمره
	<p>قلمرو زبانی (۷ نمره)</p> <p>۱- معادل معنایی واژه‌ی «گران» در متن «این مور را ببینید که بار به این گرانی چون می‌کشد؟» در کدام گزینه یافت می‌شود؟</p> <p>الف - شکست سنگین ب - موج سنگین</p> <p>پ - حضور سنگین ت - تن سنگین</p> <p>۲ - در هر ردیف معنی واژه‌ای نادرست نوشته شده است، آن واژه را مشخص کنید.</p> <p>الف - (دغل: حيله گر) - (صنع: آفرینش) - (قوت: توانایی)</p> <p>ب - (رُقعت: نامه) - (ضیعت: زمین زراعتی) - (حُطام: زر شکسته)</p> <p>پ - (مهمل: کجاوه) - (موسم: فصل) - (غایت: نهایت)</p> <p>۳ - با توجه به متن زیر، شکل درست واژه‌ای را که املاي آن نادرست است بنویسید.</p> <p>سپیده‌ی فردای گنجه با نهیب و سفیر گلوله‌های توپ روس، باز شد.</p> <p>۴ - کدام یک از متن‌های زیر فاقد غلط املايي است؟</p> <p>الف - امیر نامه‌ها فرمود به جمله مملکت بر این حادثه بزرگ و ثعب که افتاد.</p> <p>ب - پرچم روس‌ها در خاک آغشته به خون بی‌گناهان به اهتزاز درآمد.</p> <p>۵ - املاي کدام گزینه با توجه به معنی جمله «امروز درستم»، با رعایت رابطه «تضاد» به درستی نیامده است؟</p> <p>الف - عارضه ب - ذایل پ - افکار ت - سقیم</p> <p>۶ - در کدام گزینه املاي واژه نادرست است؟ شکل درست آن را بنویسید.</p> <p>الف - بیچاره‌گی ورا چو دیدند / در چاره‌گری زبان کشیدند</p> <p>ب - خاک ذلیل را از حضرت عزّت به چندین اعزاز می‌خواند.</p> <p>۷ - در هر یک از جمله‌های زیر، املاي درست را از داخل کمانک‌ها برگزینید.</p>	<p>۲۵</p> <p>۷۵</p> <p>۲۵</p> <p>۲۵</p> <p>۲۵</p> <p>۲۵</p> <p>۱۵</p> <p>۷۵</p>

۵ /	الف - اگر به (طوع - توع) و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار، برگیر. ب - حقّ این نعمتِ تندرستی که باز یافتیم، لختی (گزارده - گزارده) باشیم. پ - خاک در کمال (مذلت - مزلت) و خواری با حضرت عزّت ناز می کند. ۸ - در بیت زیر چند مفعول وجود دارد؟ بگیر ای جوان، دست درویش پیر / نه خود را بیفکن که دستم بگیر
۲۵ /	۹ - در کدام گزینه «حذف به قرینه‌ی معنایی» صورت پذیرفته است؟ الف - برو شیر درتده باش، ای دغل ... ب - به گوش ارغوان آهسته گفتم / بهارت خوش که فکر دیگرانی پ - شبی را تا شبی با لشکری خُرد / ز تن‌ها سر، ز سرها خُود افکند ت - گو، یارب از این گزاف کاری / توفیق دهم به رستگاری ۱۰ - زمان و نوع فعل «نخستین جمله» در همهی عبارات زیر به جز گزینه‌ی یکسان است.
۲۵ /	الف - تو را به حضرت می یرم که از تو خلیفتی می آفریند. ب - شور و هیجان خاصی در وجود بچه‌ها می دوید، انگار جان تازه‌ای می گرفتند. پ - به آن چه می گذرد دل منه ... ت - من شما را می شناسم، باشید تا من سر از این خواب خوش بردارم. ۱۱ - ضمیر پیوسته، در کدام گزینه در جای اصلی خود قرار گرفته است؟ الف - گرت ز دست بر آید، چون نخل باش کریم ... ب - چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست
۲۵ /	پ - پرورده عشق شد سرشتم
۲۵ /	ت - ... ز دیوار محرابش آمد به گوش ۱۲ - در بیت «با آنکه آب دیده‌ام از سرگذشت باز / خاک در تو پاک نگشت از جبین مرا» الف - گزاره‌ی جمله‌ی اول را به صورت کامل مشخص کنید. ب - جمله‌ی «پیرو» یا «وابسته» را مشخص کنید.
۲۵ /	۱۳ - در متن «خواجه با امیر محمود به غزوها بوده است ... و بر من پوشیده است که آن غزوها بر طریق سنت مصطفی هست یا نه.» الف - یک پیوند وابسته‌ساز مشخص کنید. ب - یک «شاخص» مشخص کنید.
۵ /	۱۴ - با توجه به متن زیر در کدام گزینه «فعل مجهول» به کار نرفته است؟

	الف - و نبشته آمد و به توقیع مؤگد گشت.	
	ب - آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد.	
۲۵ /	پ - مثال داد تا دو هزار هزار درم به مستحقان و درویشان داده شود.	
۲۵ /	پ - چون نامه‌ها گسیل کرده شود، تو باز آی.	
	۱۵ - در عبارت «بونصر را بگوی که زرها ست ... و بتان زرین شکسته و بگداخته و حلال تر مال- هاست.»	
۲۵ /	الف - در ترکیب «حلال تر مال‌ها»، «هسته» کدام است؟	
	ب - در ترکیب بالا نوع وابسته پیشین را مشخص کنید.	
	۱۶ - در متن «از ابر کرم، باران محبت بر خاک آدم بارید و خاک را گل کرد و به ید قدرت در گل از گل، دل کرد.»	
۲۵ /	الف - یک متمم مشخص کنید..	
۲۵ /	ب - درستی و نادرستی جمله زیر را مشخص کنید.	
	نهاد در هر سه جمله عبارت بالا یکسان است.	
	پ - نقش دستوری کدام واژه با نقش دستوری «محبت» یکسان است؟ (یک مورد)	
	قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۵ /	۱۷ - ابیات زیر را به شکل درست کامل کنید.	
۵ /	الف - نادره کبکی به جمال تمام /	
۵ /	ب - گفتند یافت می‌نشود جسته‌ایم ما /	
	۱۸ - جاهای خالی عبارات زیر را به درستی پر کنید.	
	الف - کتاب «.....» از نجم الدین رازی است.	
۵ /	ب - کتاب نوشته‌ی سعدی است.	
	۱۹ - نام آفرینندگان آثاری را که نویسنده‌ی آن‌ها نادرست ذکر شده، مشخص کنید.	
	الف - «تحفه الأبرار، جامی» ب - «در امواج سند، توللی»	
۵ /	پ - «آغازگری تنها، بخشایش» ت - «غزلیات شمس، مولوی»	
	۲۰ - در تشبیه موجود در بیت، «مشبه» کدام است؟	
۵ /	به خوناب شفق در دامن شام / به خون آلوده ایران کهن دید	
	۲۱ - آرایه‌ی ادبی مناسب هر بیت را مشخص کنید.	
	الف - نهان می‌گشت روی روشن روز / به زیر دامن شب در سیاهی (تضاد / حسن تعلیل)	
۲۵ /	ب - جهد بر توست و بر خدا توفیق / زانکه توفیق و جهد هست رفیق (تشخیص متناقض‌نما)	

۱	<p>۲۲- واژگان پدید آورندهی آرایهی «جناس» در عبارت زیر کدام اند؟ شما در گِل منگرید، در دل نگرید.</p>
	<p>۲۳- جاهای خالی مناسب هر بیت را برگزینید. عبارات زیر را به درستی پر کنید. الف - کاربرد واژه‌های «ناز و نیاز» در بیت زیر سبب خلق آرایه‌ی ادبی شده است.</p>
	<p>ناز تو و نیاز تو شد همه دلپذیر من / تا ز تو دلپذیر شد، هستی ناگزیر من ب - در مصراع نخست بیت زیر، کاربرد آرایه و مشهود است. برداشته دل ز کار او بخت / درماند پدر به کار او سخت</p>
/۷۵	<p>پ - در ابیات زیر کاربرد آرایه‌های «تشبیه»، «مراعات نظیر»، «تلمیح» و مشهود است.</p>
	<p>در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می‌گشت در آن دریای خون، در دشت تاریک / به دنبال سر چنگیز می‌گشت ۲۴- آرایه‌ی ادبی مناسب با هر عبارت را در برابر آن بنویسید. (یک آرایه اضافه است). الف - «اَنّی خالِقٌ بَشَرًا مِّن طِینٍ» خانهٔ آب و گِل آدم، من می‌سازم. ۱- کنایه ب - به رود سند می‌غلطید بر هم / ز امواج گران، کوه از پی کوه ۲- تضمین پ - آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش ۳- حسن تعلیل ۴- حس آمیزی</p>
	<p>قلمرو فکری (۸ نمره)</p>
/۲۵	<p>۲۵- شاعر در بیت «یقین مرد را دیده بیننده کرد/ شد و تکیه بر آفریننده کرد» به چه نکته‌ای</p>
/۲۵	<p>اشاره دارد؟</p>
/۲۵	<p>۲۶- در عبارت «این صلت فخر است، پذیرفتم و باز دادم.» مراد از جمله‌ی «پذیرفتم و باز دادم» چیست؟</p>
	<p>۲۷- مفهوم کدام گزینه به فراوانی سپاه مغول اشاره دارد؟</p>
	<p>الف - به رود سند می‌غلطید بر هم / ز امواج گران کوه از پی کوه</p>
	<p>ب - ولی چندان که برگ از شاخه می‌ریخت / دو چندان می‌شکفت و برگ می‌کرد</p>
	<p>۲۸- بیت «کز عشق به غایتی رسانم / کاو ماند اگرچه من نمانم» به کدام داستان اشاره دارد؟</p>
/۲۵	<p>۲۹- عبارت «شما چه دانید که ما را با این مشتی خاک، چه کارها از ازل تا ابد در پیش است؟»</p>
	<p>کدام مفهوم را خاطر نشان می‌سازد؟</p>
	<p>الف - غیرت و توانایی معشوق</p>
	<p>ب - جاودانگی و تقدس عشق</p>
	<p>پ - کرامت و مهربانی معشوق</p>
/۲۵	<p>۳۰- با توجه به بیت «گو یارب از این گزاف کاری / توفیق دهم به رستگاری» مراد از «گزاف کاری»</p>

	چیست؟	
۲۵/	۳۱ - مراد از جمله‌ی «مراسم آن سال تنها لعابی از تشریفات به رو داشت.» چیست؟	
۲۵/	۳۲ - شاعر در بیت زیر شنونده را به چه چیزی فرا خوانده است؟	
۲۵/	به پاس هر وجب خاکی از این ملک / چه بسیار است آن سرها که رفته	
۲۵/	۳۳ - مقصود از جمله‌ی «آفت ... از این موضع تواند بود.» در عبارت «ابلیس با خود گفت: «هر چه دیدم،	
	سهل بود، کار مشکل اینجاست. اگر ما را آفتی رسد از این شخص، از این موضع تواند بود.»	
۵/	چیست؟	
۵/	۳۴ - بیت‌های زیر بر کدام مفهوم مشترک تأکید دارند؟	
	الف - دانست که دل اسیر دارد / دردی نه دواپذیر دارد	
	ب - از سر تعمیر دل بگذر که معماران عشق / روز اول، رنگ این ویرانه، ویران ریختند	
۵/	۳۵ - مضمون بیت «بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش» را با	
	مضمون بیت	
	«چه در کار و چه در کار آزمودن / نباید جز به خود محتاج بودن» مقایسه کنید.	
۵/	۳۶ - در متن «من نیز فرزند این پدرم که این سخن گفت و علم از وی آموخته‌ام...» مراد از	
	«فرزند» و	
	«پدر» چه کسانی هستند؟	
	۳۷ - معنی ابیات و عبارات زیر را بنویسید.	
۵/	الف - یک قبضه خاک از روی جمله زمین برگرفت.	
۵/	ب - زنخدان فرو برد چندی به جیب	
۵/	پ - سراچه ذهنم آماس می‌کرد.	
۵/	ت - وزر و وبال این چه به کار آید؟	
۵/	ث - بوی پیشرفت اروپا به مشامشان نرسیده بود.	
۵/	ج - به من آورید آخر صنم گریز پا را.	

چ - ... بنای زندگی بر آب می‌دید

ح - گفت: «ای پسر این نه جای بازی است...»

با آرزوی پیروزی - شهریار

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

<p>باسمه تعالی</p> <p>نام درس: فارسی (۲) اداره کل آموزش و پرورش استان آذربایجان شرقی</p> <p>پایه: یازدهم آموزش و پرورش منطقه صوفیان</p> <p>نام رشته: کلیه رشته ها دبیرستان ابراهیمی دریانی</p> <p>نوبت اول: طراح سؤال: سمیه غلامعلی زاده آهنگر</p> <p>تاریخ امتحان: ۱۴۰۲/۱۰/۸ مدت امتحان: ۸۰ دقیقه</p> <p>تعداد سؤالات: ۳۶ تعداد صفحه: ۴ ساعت شروع: ۱۰</p>	
صفحه اول	آزمون شماره ۱۳
قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱	معنای واژه های مشخص شده را بنویسید. (الف) صداها و نعره های درهم شترهای حامل زنبورک (ب) در پی اش القصه در آن مرغزار ۰/۵
۲	در عبارت زیر، واژه ای بیابید که با «گروه» هم معنی باشد. «حق تعالی چون اصناف موجودات می آفرید، وسایط گوناگون در هر مقام، بر کار کرد.» ۰/۲۵
۳	معادل معنایی «پنهان شدن» در کدام گزینه نیامده است؟ (الف) مردی محجوب بود و دلش از گناه به دور. (ب) محجوب گشت از مردمان، مگر از اطبا و..... (پ) کودک از ترس محجوب گشت. (ت) گوشه نشینی اختیار کرد و محجوب شد. ۰/۲۵
۴	در کدام از کلمات زیر روابط معنایی «تضمن» آمده است. (الف) تندو تیز (ب) فرود سرای و کوشک (پ) سیر و اشتها (ت) دست و پا ۰/۲۵
۵	متن زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید: «گفت: بونصر را بگوی که امروز درستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد. من بازگشتم و این چه رفت، با بونصر بگفتم. سخت شاد شد و سجده ی شکر کرد خدا ی را بر سلامت امیر و نامه نبشته آمد.» (الف) در جمله «بونصر را بگوی» درباره کاربرد «را» توضیح دهید. (ب) کدام جمله در این نوشته، به صورت مجهول به کار رفته است؟ آن را مشخص و به یک جمله معلوم تبدیل کنید. (پ) در این نوشته، کدام واژه نقش تبعی دارد؟ نوع نقش تبعی را بنویسید. ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵
۶	عبارت زیر را بخواند و و در آن واژه ای را بیابید که هم آوا داشته باشد. «میل آنها زمانی بیشتر شد که آرام آرام، خواندن قرآن و نهج البلاغه را شروع کردند.» ۰/۲۵
۷	در کدام یکی از گزینه های زیر غلط املائی به کار رفته، آن را بیابید و درست آن را بنویسید. (الف) از لحاظ آشنایی با ادبیات، سعدی برای من به منزله ی شیر آقوز بود برای طفل. (ب) سپیده ی فردای گنجه با نهیب و صفیر گلوله های توپ روس باز شد. ۰/۵
۸	املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) چون موسم حج رسید، (برخواست - برخاست) (ب) به ترانه های شیرین، به بهانه های زرین (پ) بکشید سوی خانه، مه خوب (خوش لغا - خوش لقا) را (ت) اشتر طلبید و محمل آراست ۰/۵

۹	غلط های املائی را در نوشته ی زیر بیابید و درست آن ها را بنویسید. «هر چند ملائکه در او نظر می کردند، نمی دانستند که این چه مجموعه ای است تا ابلیس پرتلبیص یک باری گرد او طواف کرد. چون ابلیس گرد غالب آدم برآمد، هر چیز را که بدید، دانست که چیست، اما چون به دل رسید، دل را بر مثال کوشکی یافت.»	۰/۵				
۱۰	سروده های زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید: «زنخدا» فرو برد چندی به جیب که بخشنده روزی فرستد زغیب نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست چو چنگش، رگ و استخوان ماند و پوست چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش زدیوار محرابش آمد به گوش برو شیر درنده باش، ای دغل الف) بیت چهارم دارای چند جمله است؟ ب) نقش ضمیر پیوسته «ش» در «صبرش» را بنویسید. پ) نقش واژه های مشخص شده را بنویسید.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵				
۱۱	سروده ی زیر را بخوانید و به سؤالات پاسخ دهید. «چه اندیشید آن دم، کس ندانست که مژگانش به خون دیده تر شد چو آتش در سپاه دشمن افتاد ز آتش هم کمی سوزنده تر شد» للف) یک ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی بیابید. ب) در ترکیب وصفی هسته را مشخص کنید..	۰/۵ ۰/۲۵				
۱۲	با توجه به عبارت زیر، واژه «فیلسوف» در جمله اول به عنوان و در جمله دوم به عنوان به کار رفته است. «از فیلسوف ابن سینا آثار گران قدری به یادگار مانده است. مردم او را فیلسوف بزرگ می دانند.»	۰/۵				
۱۳	کدام یکی از جمله های زیر، مرکب است؟ در جمله ی مرکب حرف ربط وابسته ساز را مشخص کنید. الف) حتی اگر یک جلد کتاب در اختیارم بود، خیلی زود به هدفم می رسیدم. ب) تکیه ی اصلی، روی خواندن و نوشتن، بود اما سعی کردم از درس های دیگر هم مطالبی به آنها بیاموزم.	۰/۵				
قلمرو ادبی (۵ نمره)						
۱۴	هر یک از نمونه های گروه «الف» کدام یک از آرایه های گروه «ب» وجود دارد؟ (در گروه «ب» یک آرایه اضافه است)	۰/۷۵				
	<table><tr><td>الف</td><td>ب</td></tr><tr><td>الف) برداشته دل زکار او، بخت ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است. ت) در آن سیماب گون امواج لرزان / خیال تازه ای در خواب می دید</td><td>تشبیه حسن تعلیل متناقض نما تشخیص</td></tr></table>	الف	ب	الف) برداشته دل زکار او، بخت ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است. ت) در آن سیماب گون امواج لرزان / خیال تازه ای در خواب می دید	تشبیه حسن تعلیل متناقض نما تشخیص	
الف	ب					
الف) برداشته دل زکار او، بخت ب) هرگز وجود حاضر غایب شنیده ای / من در میان جمع و دلم جای دیگر است. ت) در آن سیماب گون امواج لرزان / خیال تازه ای در خواب می دید	تشبیه حسن تعلیل متناقض نما تشخیص					
۱۵	در هر یک از نمونه های زیر، آرایه ی مناسب نوشته شده مقابل آن را انتخاب کنید. الف) در آن باران تیر و برق پولاد ب) برای من قصه های شیرین می گفت که او و مادرم هر دو، آنها را از مادرشان به یاد داشتند. (تشخیص - حس)	۰/۵				

آمیژی	
۱۶	در هر یک از نمونه های زیر، آرایه ی نوشته شده مقابل آن را نشان دهید. (الف) زرخشارش فرو می ریخت اشکی (ب) هر نفس آواز عشق می رسد از چپ و راست بنای زندگی بر آب می دید (کنایه) ما به فلک می رویم، عزم تماشا که راست (جناس همسان)
۱۷	در بیت زیر کدام آرایه به کار نرفته است؟ «چون رایت عشق آن جهانگیر الف) کنایه (ب) استعاره (پ) حسن تعلیل (ت) تشبیه شد چون مه لیلی آسمان گیر» ۰/۲۵
۱۸	در نوشته ی زیر، بین چه واژه هایی سجع وجود دارد؟ «اینجا، عشق معکوس گردد، اگر معشوق خواهد که از او بگریزد، او به هزار دست در دامنش آویزد.» ۰/۵
۱۹	نوع ادبی کدام یک از گزینه های زیر «غنایی» است؟ (الف) مجنون چو حدیث عشق بشنید (ب) خدا را بر آن بنده بخشایش است (پ) عاقبت از خامی خود سوخته (ت) به پاس هر وجب خاکی از این ملک اول بگریست، پس بخندید که خلق از وجودش در آسایش است رهروی کبک نیاموخته چه بسیار است، آن سرها که رفته ۰/۲۵
۲۰	در کدام گروه نام پدید آورنده با توجه به اثر نادرست آمده، درست آن را بنویسید. (آغازگری تنها، مجید واعظی) (تذکره الأولیا، نظامی) (اسرار التوحید، محمد بن منور) (روزها، اسلامی ندوشن) ۰/۲۵
۲۱	درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. (الف) پدید آورنده کتاب «مرصاد العباد» نجم رازی می باشد. (ب) زندان موصل از آثار کامور بخشایش می باشد. ۰/۵
۲۲	سروده ی مقابل با کدام یک از مصرع های زیر کامل می شود؟ «نادره کبکی به جمال تمام» (الف) هم خطواتش متقارب به جام (پ) دید یکی عرصه به دامان بام (ب) شاهد آن روضه ی فیروزقام (ت) هم حرکاتش متناسب به دام ۰/۲۵
۲۳	مصرع اول بیت زیر را بنویسید. «..... کان چهره مشعشع تابانم آرزوست» ۰/۵
۲۴	سروده زیر را کامل کنید. «باز کشید از در پی او کرد به تقلید جای» ۰/۲۵
قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۵	سروده ها و نوشته های زیر را به فارسی روان معنی کنید. (الف) فرزند عزیز را به صد جهد (ب) در آن سیماب گون امواج لرزان بنشانند چو ماه در یکی مهد خیال تازه ای در خواب دید ۰/۵ ۰/۵

۰/۵	پ) نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست	
۰/۵	ت) فکر حمله روس، بختک وار روی دربار چنبره زده بود.	
۰/۵	ث) طالبان علوم شریعت در محضر او حاضر بودند.	
۰/۵	ج) اگر به طوع و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار برگیر و بیاور.	
۰/۵	چ) بونصر نامه های رسیده را، به خط خویش، نکت بیرون می آورد.	
۰/۵	ح) سراچه ی ذهنم آماس می کرد. بیشتر بر فوران تخیل راه می رفتم تا بر روی دو پا.	
۰/۲۵	شاعر در بیت «کمال عقل آن باشد در این راه/ که گوید نیستم از هیچ آگاه» کمال عقل و اندیشه را در چه می داند؟	۲۶
۰/۵	در متن زیر، مقصود نویسنده از بخش های مشخص شده چیست؟ «مردمی که به خانه های تاریک و بی دریچه عادت کرده اند، از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند.»	۲۷
۰/۲۵ ۰/۲۵	با توجه به متن زیر، به پرسش ها پاسخ دهید: «سعدی که انعطاف جادوگرانه ای دارد، آن قدر خود را خم می کرد که در حدّ فهم ناچیز کودکانه ی من برسد. هیچ حفره ای از حفره های زندگی ایرانی نیست که از جانب او شناخته نباشد. خاله ام نیز خوش وقت بود که من نسبت به کلام سعدی علاقه نشان می دادم. هر دو چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می چریدیم. معنی کلماتی را که نمی فهمیدیم، از آنها می گذشتیم؛ خوشبختانه دامنه ی کلام و معنی به قدر کافی وسعت داشت که ندانستن مقداری لغت، مانع از برخورداری ما نگردد.» الف) منظور از «حفره» در این نوشته چیست؟ ب) چرا در هنگام مطالعه ی آثار سعدی، ندانستن مقداری لغت، مانع از فهمیدن و درک آثارش نمی شد؟	۲۸
۰/۲۵	مفهوم بیت زیر را بنویسید. «زمستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته!»	۲۹
۰/۲۵ ۰/۲۵	در جمله «این پسر تو آتش در سوختگان عالم زند»: الف) منظور از «این پسر» چه کسی است؟ ب) مفهوم این جمله را بنویسید.	۳۰
۰/۲۵ ۰/۲۵	در عبارت های زیر، مقصود از قسمت های مشخص شده چیست؟ الف) اگر ما را آفتی از این شخص رسد، از این موضع تواند بود. ب) گو یارب از این گزاف کاری توفیق دهم به رستگاری	۳۱
۰/۲۵ ۰/۲۵	نوشته ی زیر را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید. «و این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط قلم در نهاد. تا نزدیک نماز پیشین، از این مهمّات فارغ شده بود.» الف) منظور از «این مرد بزرگ و دبیر کافی» چه کسی است؟ ب) «دبیر کافی» به چه معنی است؟	۳۲
	با توجه به دو بیت زیر، به پرسش ها پاسخ دهید:	۳۳

۰/۲۵	«خروشان، ژرف، بی پنهان، کف آلود از این سد روان، در دیده شاه	دل شب می درید و پیش می رفت ز هر موجی هزاران نیش می رفت	۰/۲۵
۰/۲۵	الف) شاعر، رود را چگونه وصف می کند؟ ب) منظور از «سد روان» در بیت دوم چیست؟		
۰/۲۵	۳۴ در بیت «بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود در ترازوی خویش» چرا شاعر به خواننده سفارش می کند که از نتیجه ی تلاش های خودش استفاده کند؟		
۰/۲۵	۳۵ با توجه به رباعی زیر، دل محصول چه چیزی است؟ «از شبنم عشق، خاک آدم گل شد سر نشتر عشق بر رگ روح زدند	صد فتنه و شور در جهان حاصل شد یک قطره فرو چکید و نامش دل شد»	
۰/۲۵	۳۶ مفهوم مشترک سروده های زیر را بنویسید. الف) کز عشق به غایتی رسانم ب) گویند ز عشق کن جدایی	کاو ماند اگر چه من نمانم این نیست طریق آشنایی	
جمع ۲۰	موفق باشید		

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

به نام خدا

آزمون نوبت اول درس: فارسی ۲		ساعت شروع:		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۱۰ /		مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		رشته: کلیه ی رشته‌ها		پایه یازدهم دوره دوم متوسطه		تعداد صفحات: ۴ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه دی ماه سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳				طراح سوال: سمیه محمدیان		آزمون شماره ۱۴	
ردیف		سؤالات (پاسخ برگ دارد)					
		قلمرو زبانی (۷ نمره)					
۱		واژه « حضرت » در جمله‌ی « خاک ذلیل را از حضرت عزت به چندین اعزاز می‌خوانند .» در کدام معنا به کار نرفته است؟ الف) آستانه ب) پیشگاه ج) درگاه د) گنبد					
۲		هر یک از واژه‌های مشخص شده را در عبارات و ابیات زیر معنا کنید. الف) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که <u>دون</u> همتانند بی مغز و پوست ب) هر روز <u>خنیده</u> نام <u>تر</u> گشت / در شیفتگی تمام تر گشت ج) سپیده‌ی فردای گنجه با <u>نهیب</u> و صفیر گلوله های توپ روس باز شد.					
۳		در هر یک از موارد زیر، «غلط‌های املائی» را مشخص کنید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. الف) کز عشق به قایتی رسانم / کاو ماند اگرچه من نمانم ب) ما به فلک می‌رویم عظم تماشا که راست					
۴		در کدام عبارت «غلط املائی» وجود دارد؟ الف) تنها لعابی از تشریفات به رو داشت. ب) مشتاقانه و مصمم قدم برمی داشتند. ج) مهجوب گشت از مردمان، مگر اطبا. د) تدریس و وعظ را رها کرد.					
۵		املائی درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) اگر به..... و رغبت نیاید، به اکراه و اجبار بگیر. ب) ما حق این نعمت تندرستی که باز یافتیم، لختی باشیم. (طوع - نوع) (گذارده - گزارده)					
۶		در گروه کلمات زیر، «غلط‌های املائی» را بیابید و شکل صحیح آن‌ها را بنویسید. جملگی ملایکه - حلال بی شبهت - شیر آقوز - بسات نوروزی - ابلیس پر تلبیس گذااف کاری - قوت روز - افراط و تفریط - خزاین غیب - روز محشر					
۷		در هر یک از متن های زیر، نوع حذف فعل (قرینه لفظی / معنایی) را مشخص کنید. الف) خبری سخت در لشکرگاه افتاده بود و اضطرابی و تشویشی بزرگ به پای شده و اعیان و وزیر به خدمت استقبال رفتند. ب) اروپا قدم های بزرگی در راه علم و صنعت برداشته اما ای کاش پایه پای این پیشرفت ها، اخلاق علم و فن هم					

	رشد می کرد.	
۰/۵	در کدام گزینه ، هر دو نوع «و» (عطف و ربط) به کار رفته است؟ الف) پدر جلال الدین شهر بلخ و خویشان را بدرود گفت و به قصد حج رهسپار گردید. ب) از شاعران و عارفان هم روزگار مولانا، سعدی و فخرالدین عراقی بودند.	۸
۰/۷۵	در عبارات و ابیات زیر، نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. الف) دریاب که مبتلای عشقم / آزاد کن از بلای عشقم ب) پادشاه سلجوقی، علاءالدین کیقباد، از مقامات او آگاهی یافت. پ) نیک کوفته شد و پای راست افگار شد.	۹
۰/۵	واژه‌ی «سرهنگ» را یک بار به عنوان شاخص و یک بار به عنوان هسته‌ی گروه اسمی به کار ببرید . الف) شاخص: ب) هسته‌ی گروه اسمی :	۱۰
۰/۲۵	در کدام گزینه از یک مصدر می توان دو فعل «ماضی استمراری و مضارع اخباری» به یک شکل نوشتاری نوشت؟ الف) چرخیدن ب) نوشتن ج) آفریدن د) دیدن	۱۱
۰/۲۵	کابرد معنایی فعل «شد» در کدام بیت متفاوت است؟ الف) منزل حافظ کنون بارگه پادشاست / دل بر دلدار رفت، جان بر جانانه شد ب) چو آتش در سپاه دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد ج) پرورده عشق شد سرشتم / جز عشق مباد سرنو شتم د) چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمان گیر	۱۲
۰/۲۵	در متن زیر، فعل جمله‌ی «سوم» را به صورت «مجهول» بنویسید. من کیسه ها بستدم و به نزدیک بونصر آوردم و حال باز گفتم. دعا کرد و گفت: «خداوند این سخت نیکو کرد و شنوده‌ام که قاضی بوالحسن و پسرش وقت باشد که به ده درم درمانده‌اند.»	۱۳
۰/۲۵	در جمله‌ی زیر، رابطه‌ی معنایی واژگان مشخص شده را بنویسید. «ملت ها و قبایل مختلف که بوی پیشرفت آمریکا به مشامشان نرسیده بود، با تیر و کمان و شمشیر نتوانستند از عهده‌ی لشکر مجهز به توپ و تفنگ آن‌ها بر آیند.»	۱۴
۰/۲۵	در متن زیر، یک ترکیب «اضافی» پیدا کنید. «با صدهزار اندیشه، نومید از دل بازگشت. ابلیس را چون در دل آدم بار ندادند، مردود همه جهان گشت.	۱۵
۰/۵	در جمله‌ی زیر، «نهاد و گزاره» را مشخص کنید. «تبریز، این شهر کهن، مرکز فرماندهی خط مقدم دفاع در برابر دست‌درازی های همسایه‌ی شمالی ایران، یعنی روسیه بود.»	۱۶

قلمرو ادبی (۵ نمره)

قلمرو ادبی (۵ نمره)												
۱۷	آرایه درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) خود را با سرودن غزل های گرم و پر سوز و گداز عاشقانه، سرگرم می کرد. (حس آمیزی / تناقض) (ب) گفتند به اتفاق یک سر/ کز کعبه گشاده گردد این در (جناس/ حسن تعلیل) (ج) در آن باران تیرو برق پولاد/ میان شام رستاخیز می گشت (جناس / تلمیح) (د) زری که سلطان محمود به غزو از بت خانه ها به شمشیر بیاورده باشد، آن قاضی همی نستاند؟ (مجاز/تشخیص)	۱										
۱۸	در سروده زیر، «مشبّه و مشبّه به» را مشخص کنید. به مغرب سینه مالان قرص خورشید/ نهان می گشت پشت کوهساران	۰/۵										
۱۹	آرایه های ادبی به کار رفته در ستون «ب» به کدام یک از موارد ستون «الف» مربوط می شود؟ (در ستون ب یک مورد اضافی است).	۰/۷۵										
<table><tr><th>ستون الف</th><th>ستون ب</th></tr><tr><td>الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند/ یک قطره فرو چکید و نامش دل شد</td><td>(۱) ایهام</td></tr><tr><td>ب) این شیخ همیشه شاب، پیرترین و جوان ترین شاعر زبان فارسی، هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار.</td><td>(۲) استعاره</td></tr><tr><td>ج) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی/ کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست</td><td>(۳) متناقض نما</td></tr><tr><td></td><td>(۴) جناس تام</td></tr></table>		ستون الف	ستون ب	الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند/ یک قطره فرو چکید و نامش دل شد	(۱) ایهام	ب) این شیخ همیشه شاب، پیرترین و جوان ترین شاعر زبان فارسی، هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار.	(۲) استعاره	ج) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی/ کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست	(۳) متناقض نما		(۴) جناس تام	
ستون الف	ستون ب											
الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند/ یک قطره فرو چکید و نامش دل شد	(۱) ایهام											
ب) این شیخ همیشه شاب، پیرترین و جوان ترین شاعر زبان فارسی، هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار.	(۲) استعاره											
ج) با زمانی دیگر انداز ای که پندم می دهی/ کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست	(۳) متناقض نما											
	(۴) جناس تام											
۲۰	در سروده ی زیر (شیر و روباه) هر یک «نماد» از چه کسانی هستند؟ برو شیر درنده باش ای دغل / مینداز خود را چو روباه شل	۰/۵										
۲۱	در عبارت زیر، معنای «کنایی» قسمت مشخص شده را بنویسید. من چون این حکایت ها را می شنیدم و می خواندم و عکس ها را می دیدم، لبریز می شدم. <u>سراچه ی ذهنم آماس می کرد.</u>	۰/۲۵										
۲۲	داستان « پرورده ی عشق » از کدام اثر ادبی برگرفته شده است؟	۰/۲۵										
۲۳	نام آفرینندگان آثاری که نویسنده آن ها نادرست است، بنویسید. « تحفه الاحرار اثر جامی – تاریخ بیهقی اثر عطاملک جوینی – روزها اثر محمدعلی ندوشن – فرهاد و شیرین اثر نظامی »	۰/۵										
۲۴	به شعری که از چند بند هم وزن و هم آهنگ تشکیل شده و هر بند شامل چهار مصراع است، می گویند.	۰/۲۵										

۲۵	ابیات زیر را کامل کنید. الف) ----- گفت: «آن که یافت می‌نشود آنم آرزوست» ب) دید یکی عرصه به دامان کوه -----	۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۶	بیت « بروید ای حریفان بکشید یار ما را / به من آورید آخر صنم گریزپا را » از زبان چه کسی بیان شده است؟	۰/۲۵
۲۷	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. الف) چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی است / روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم ب) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست	۰/۵
۲۸	مفهوم مثل «از تو حرکت، از خدا برکت» از کدام گزینه دریافت می‌شود؟ الف) کسی نیک بیند به هر دو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای ب) جهد بر توست و بر خدا توفیق / زانکه توفیق و جهد هست رفیق	۰/۲۵
۲۹	در متن زیر، به کدام ویژگی سبک سعدی اشاره شده است؟ «این تنها، خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد. در زبان فارسی، احدی نتوانسته است مانند او حرف بزند و در عین حال، نظیر حرف زدن او را هرروز در هر کوچه و بازار می‌شنویم.»	۰/۵
۳۰	درستی و نادرستی موارد زیر را مشخص کنید. الف) بیت « به رود سند می‌غلطید بر هم / ز امواج گران کوه از پی کوه » به مفهوم « انبوه کشته شدگان سپاه ایران » اشاره دارد. درست / نادرست ب) در جمله‌ی « مردمی که به خانه‌های تاریک و بی‌دریچه عادت کرده‌اند، از پنجره‌های باز و نورگیر گریزان هستند »، منظور نویسنده از «خانه‌های تاریک و بی‌دریچه»، افکار جدید و نوگرایانه است. درست / نادرست	۰/۵
۳۱	بیت «کدام دانه فرورفت در زمین که نرست / چرا به دانه‌ی انسانیت این گمان باشد» بیانگر چه دیدگاهی است؟	۰/۵
۳۲	بر مبنای ابیات زیر، تحلیلی مقایسه‌ای از « چاره‌سازی برای عشق » ارائه دهید. الف) یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش / بگذار که دل حل کند این مسئله‌ها را ب) گفتند به اتفاق یک سر / کز کعبه گشاده گردد این در	۰/۵
۳۳	متن زیر، یادآور کدام آیه‌ی قرآن است؟ « آدم به زیر لب آهسته می‌گفت: «اگر شما مرا نمی‌شناسید، من شما را می‌شناسم، باشید تا من سر از خواب خوش بردارم و اسامی شما را یک به یک برشمارم.»	۰/۲۵
۳۴	در متن زیر، گوینده با کدام فضیلت‌های اخلاقی معرفی شده است؟	۰/۵

	«من هم از حساب و توقف و پرسش قیامت بترسم و آنچه دارم از اندک مایه حطام دنیا حلال است و کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیستم.»	
۰/۲۵	بیت زیر، بیانگر چیست؟ «ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت / دوچندان می شکفت و برگ می کرد»	۳۵
	ابیات و عبارات زیر را به نثر ساده و روان بنویسید.	۳۶
۰/۲۵	الف) با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن	
۰/۵	ب) ز رخسارش فرو می ریخت اشکی / بنای زندگی بر آب می دید	
۰/۵	ج) می گفت گرفته حلقه در بر / کامروز منم چو حلقه بر در	
۰/۵	د) همه ادبارها اقبال گردد	
۰/۵	ه) در ایران آن روز، دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم.	
۰/۵	و) از فرط هیجان، لکه می دویدم.	
۰/۵	ز) هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود.	
۰/۷۵	ح) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید.	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

سؤالات امتحانی دی ماه: فارسی ۲		باسمه تعالی	تعداد صفحه: ۴ صفحه رشته: انسانی-ریاضی-تجربی	آزمون شماره ۱۵
نام و نام خانوادگی:	پایه ی یازدهم دوره ی دوم متوسطه	تاریخ آزمون:	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	
طراح: امیر میرزازاده ایلخچی		مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی		
ردیف	سؤالات پاسخ نامه دارد.	بارم		
۱	<p>قلمرو زبانی (۸ نمره)</p> <p>برای هر یک از واژه های زیر یک برابر معنایی مناسب بنویسید.</p> <p>الف) الطاف الوهیت و حکمت ربوبیت، به سرّ ملایکه فرو می گفت. ()</p> <p>ب) بنابراین خاله ام با همه تمکّنی که داشت. ()</p>	۱۵		
۲	<p>معنی واژه ی «نهاد» در بیت زیر با همه ی گزینه ها یکسان است به جز گزینه آمد سوی کعبه سینه پر جوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش</p> <p>الف) نهادند در کاخ زرین دو تخت / نشستند شادان دل و نیکبخت ب) همه رای تو برتری جستن است / نهاد تو همرنگ اهریمن است. ج) سر پیر جادو نهادش به پیش / کشنده بکشت اینت آیین و کیش. د) من ایدون دیدم که یک طبق نان بر سر نهادم و مرغان هوا آن را می خوردند.</p>	۲۵	☐ ☐ ☐ ☐	
۳	<p>در بیت زیر یک برابر معنایی مناسب برای واژه ی «بت» مشخص کنید. بروید ای حریفان، بکشید یار ما را / به من آورید آخر صنم گریز پا را</p>	۲۵		
۴	<p>شکل نادرست واژه های املایی را در متن تصحیح کنید.</p> <p>الف) دگر روز باز اتفاق افتاد / که روزی رسان غوت روزش بداد. ب) در آن تاریک شب می گشت پنهان / فروغ خرّقه خوارزمشاهی. ج) دیری نگذشت پرچم روس ها در خاک آغشته به خون بی گناهان به احتزاز درآمد.</p>	۷۵		
۵	<p>شکل (ء) در چند مورد از واژه های زیر به صورت به علامت (ٔ) نوشته می شود. (م ت ل ل ل ء ء ا غ و ز ا ل ء ا ن / ء ع ز ا ز)</p>	۲۵		
۶	<p>در جای خالی مناسب ترین واژه را از نظر املایی از داخل کمانک ها انتخاب کنید.</p> <p>الف) حق این نعمت تندرستی که باز یافتیم لختی (گذارده، گزارده) باشیم. ب) گو یا رب از این (گزاف کاری، گذاب کاری) / توفیق دهم به رستگاری. ج) حق تعالی چون (اصناف، اسناف) موجودات می آفرید. د) ناچار با (اسرار، اصرار) همراهان به قونیه بازگشت.</p>	۱		
۷	<p>نقش دستوری واژه های «.....» و «.....» در عبارات زیر با واژه ی (بی باکانه) در جمله «جوادخان و یارانش بی باکانه شمشیر می کشیدند.» یکسان است.</p> <p>الف) سخت شاد شد و سجده شکر کرد خدای را عز و جل ب) چو آتش در سپاه آتش دشمن افتاد / ز آتش هم کمی سوزنده تر شد.</p>	۱۵		
۸	<p>با توجه به متن زیر به سؤالات خواسته شده پاسخ دهید.</p> <p>در همان یک اتاق زندگی خود را متمرکز کرده بود.</p> <p>الف) در متن چند وابسته ی پیشین وجود دارد؟ ج) هسته گروهی اسمی مفعولی را مشخص کنید.</p> <p>ب) نوع زمان فعل را مشخص کنید. د) مضاف الیه به کار رفته در متن را بیابید.</p>	۱		
۹	<p>با توجه به متن زیر صحیح یا غلط بودن موارد زیر را مشخص کنید.</p> <p>و امیر را بگرفتند و بر بودند و به کشتی دیگر رسانیدند و نیک کوفته شد و پای راست افگار شد.</p>	۱		

	<p>الف) در جمله‌ی دوم هم نهاد و هم مفعول به قرینه لفظی حذف شده‌اند.</p> <p>ب) همهی «واو» ها در متن حرف ربط هستند.</p> <p>ج) تعداد جمله‌های متن چهار تا است.</p> <p>د) هسته گروه نهادی در جمله پایانی واژه‌ی راست است.</p>	
۱۰	<p>با توجه به بیت زیر موارد خواسته‌شده را در قسمت الف و ب داخل کمانک‌ها بنویسید.</p> <p>شغال نگون بخت را شیر خورد / بماند آنچه روباه از آن سیر خورد.</p> <p>الف) نقش دستوری واژه‌های «آنچه و روباه» هردو..... است. ()</p> <p>ب) رابطه میان واژگان «شیر و شغال» چیست؟ ()</p>	۱۵
۱۱	<p>با توجه به بیت زیر درستی و نادرستی توضیحات زیر را مشخص کنید. (برای درست ✓ و برای نادرست ✗)</p> <p>چه اندیشید آن دم کس ندانست / که مژگانش به خون دیده تر شد.</p> <p>الف) در بیت سه ترکیب وصفی و یک ترکیب اضافی وجود دارد. ()</p> <p>ب) همهی جملات به جز جمله اول به شیوه بلاغی نوشته‌شده‌اند. ()</p> <p>ج) در بیت یک مورد جهش ضمیر است. ()</p>	۷۵
۱۲	<p>در کدام گزینه فعل مجهول وجود ندارد؟</p> <p>الف) نامه نبشته آمد.</p> <p>ب) آب رودخانه جوشنده شد.</p> <p>ج) بار داده آید.</p> <p>د) کتاب خوانده شد.</p>	۲۵
۱۳	<p>قلمرو ادبی (۵ نمره)</p> <p>نوع ادبی هریک از نوشته‌های زیر را از داخل کمانک‌ها انتخاب کنید و در مقابل گزینه مناسب بنویسید.</p> <p>(ادبیات پایداری، ادبیات تعلیمی، ادبیات غنایی، ادبیات سفر و زندگی)</p> <p>الف) مشاهده صحنه‌های ناب و توفندگی فرزندان میهن، برای رویایی با دشمن، عباس را به وجد آورد. ()</p> <p>ب) اینجا عشق معکوس گردد، اگر معشوق خواهد که از او بگریزد، او به هزار دست در دامنش آویزد. ()</p> <p>ج) نخستین بار از زبان خاله و گاهی مادر بود که بعضی از قصه‌های بسیار اصیل ایرانی را شنیدم. ()</p> <p>د) بخور تا توانی به بازوی خویش / که سعیت بود بر ترازوی خویش ()</p>	۱
۱۴	<p>از میان آرایه‌های ادبی داخل کمانک برای قسمت مشخص‌شده هرگزینه فقط یک آرایه مناسب انتخاب کنید و در مقابل گزینه مناسب بنویسید. (ایهام - جناس - حس آمیزی - مجاز - سجع - حسن تعلیل - تشبیه)</p> <p>الف) سعدی برای من به منزله شیر آغوز بود برای طفل ()</p> <p>ب) ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم / باز همانجا رویم جمله که آن شهر ماست. ()</p> <p>ج) در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستخیز می‌گشت. ()</p> <p>د) ملت‌ها و قبایل مختلف که بوی پیشرفت اروپا به مشامشان نرسیده بود. ()</p>	۱
۱۵	<p>همه آرایه‌های ادبی گزینه..... در بیت مقابل هست. چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمانگیر</p> <p>الف) تشخیص، تلمیح، استعاره</p> <p>ب) استعاره، مراعات نظیر، جناس</p> <p>ج) سجع، حسن تعلیل، کنایه</p> <p>د) سجع، تشبیه، کنایه</p>	۲۵
۱۶	<p>در کدام گزینه آرایه جناس همسان نیست؟</p> <p>الف) دنبال یار رفت روان کرد آب چشم / آن رفته باز نیامد و اشکم روان بماند.</p> <p>ب) با زمانی دیگر انداز ای که پندم میدهی / کاین زمانم گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست.</p> <p>ج) بهرام که گور می‌گرفتی همه عمر / دیدی که چگونه گور بهرام گرفت.</p> <p>د) چون رایت عشق آن جهانگیر / شد چون مه لیلی آسمانگیر</p>	۲۵
۱۷	<p>در کدام گزینه آرایه استعاره وجود ندارد؟</p> <p>الف) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند.</p> <p>ب) گرچه ز شراب عشق مستم.</p>	۲۵

	(ج) کز دیو و دد ملولم و انسائم آرزوست.	(د) ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر	
۱۸	کدام گزینه درست نیست؟ (الف) هر آرایه مجاز استعاره به شمار می‌رود. (ب) آرایه مجاز تنها شامل معنی غیر حقیقی واژه می‌شود.	۵/	
۱۹	با توجه به متن زیر گزینه‌ی مناسب را انتخاب کنید. قسمت مشخص شده در متن: «انی خالقُ بشرأ من طین. خانه آب و گل آدم من می‌سازم. آرایه..... است. (الف) تلمیح (ب) تشبیه (ج) تضمین (د) سجع	۲۵/	
۲۰	قسمت‌های مشخص شده در این عبارات دو به دو از لحاظ آرایه تشبیه و استعاره باهم می‌توانند در یک گروه قرار گیرند. ترکیب های همسان را در داخل کمانک‌ها قرار دهید. (یک مورد اضافی است) (الف) در حلقه زلف کعبه زد دست. (ب) از شبنم عشق خاک آدم گل شد. (ج) نهان می‌گشت روی روشن روز (د) به روز مرگ چو تابوت من روان باشد. (ه) چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست. (الف) () / () (ب) () / ()	۵/	
۲۱	حفظ شعر ۱-۲۱) جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. (الف) هم حرکاتش..... به هم / هم خطواتش..... به هم (ب) ای آفتاب حسن برون آدمی ز ابر / کان چهره‌ی..... تابانم آرزوست. ۲-۲۱) زین هم‌رهان..... دلم گرفت / شیر خدا و رستم دستانم آرزوست. (الف) سست بنیان (ب) سست عناصر (ج) سست کلام (د) سست پیکر	۵/۰ ۲۵/۱ ۲۵/۱	
۲۲	قلمرو فکری (۸نمره) معنی هریک از عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید. (۴ نمره) (الف) چون موسم حج رسید، برخاست / اشتر طلبید و محمل آراست. (ب) به مغرب سینه‌مالان قرص خورشید / نهان می‌گشت پشت کوهساران. (ج) کرم ورزد آن سر که مغزی در اوست / که دون همتانند بی مغز و پوست. (د) سر نشتر عشق بر رگ روح زدند / یک قطره فرو چکید و نامش دل شد. (ه) هنگامی که بهاء‌ولد، مناسک حج را به پایان برد در بازگشت، به طرف شام روانه گردید. (و) سراچه ذهنم آماس می‌کرد. (ز) فکر حمله‌ی روس بختک وار روی دربار چنبره زده بود. (ح) الله درگما؛ بزرگا که شما دو تنید.	۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰ ۵/۰	
۲۳	درک مطلب (۴نمره) وجه تشابه مفهوم عبارات زیر در چیست؟ (الف) شبی آمد که می‌باید فداکرد / به راه مملکت فرزند و زن را (ب) فرخی ز جان و دل می‌کند در این محفل / دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۵/۰	
۲۴	شاعر در بیت زیر چه موردی را مایه‌ی افسوس می‌داند؟ برای من مگری و مگو دریغ! دریغ! / به دام دیو درافتی دریغ آن باشد.	۵/۰	
۲۵	در این عبارت منظور نویسنده از عبارت « دو اسبه می‌آمد » چیست؟	۵/۰	

	عزرائیل خاک را میان مگه و طائف فرو کرد. عشق حالی دواسبه می آمد.	
۰/۵	شاعر در این بیت به کدام ویژگی عاشق اشاره دارد؟ از عمر من آنچه هست برجای / بستان و به عمر لیلی افزای	۲۶
۰/۵	در متن زیر که از قسمتی از درس آغازگری تنها است به چه موضوعی اشاره دارد؟ در ایران آن روز دو دربار بود! دربار بزم و دربار رزم؛ بزم پدر و رزم پسر	۲۷
۰/۵	مفهوم حکایت زیر به اهمیت چه موردی تأکید دارد؟ مردان بار را به نیروی همت و بازوی حمیت کشند نه به قوت تن.	۲۸
۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر مخاطب را به کدام فضیلت اخلاقی دعوت می کند؟ الف) کسی نیک بیند به هردو سرای / که نیکی رساند به خلق خدای ب) خدا را بر آن بنده بخشایش است / که خلق از وجودش در آسایش است.	۲۹
۰/۵	هریک از ابیات زیر بیانگر چه مفهومی است؟ الف) کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست / چرا به دانه‌ی انسانیت این گمان باشد. ب) به حرص ار شربت‌ی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا.	۳۰
	موفق و پیروز باشید.	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

آزمون شماره ۱۶		تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱ مدّت آزمون: ۸۰ دقیقه مادّه ی درسی: فارسی تعداد صفحه: ۴ تعداد سؤال: ۳۷ طراح: مهدی صادقی	باسمه تعالی آموزش و پرورش ناحیه ۲ تبریز دبیرستان ماندگار فردوسی نمره: _____	امتحانات دی ماه ۱۴۰۲ پایه: یازدهم رشته های نظری نام و نام خانوادگی: شماره ی صندلی: کلاس:
بارم	متن سؤالات			ردیف
	الف) قلمرو زبانی (۷نمره)			
۵/	۱- برای هر یک از واژه های زیر یک برابر معنایی مناسب بنویسید. الف) دگر روز باز ائتفاق افتاد / که روزی رسان قوت روزش بداد () ب) در آن تاریک می گشت پنهان / فروغ خـرگـه خوارزمشاهی ()			
۲۵/	۲- معنی واژه ی «محبوب» در متن «محبوب گشت از مردمان» با همه ی گزینه ها یکسان است به جز..... الف) گر چه محبوب از نظر کرده است بی جایی تو را ☐ ب) به دست طفل محبوبی سپردم غنچه ی دل را ☐ ج) حسن او پیداست ما محبوب هستی خودیم ☐ د) تو محبوب از من ومن آرزومند لقا باشم ☐			
۲۵/	۳- در بیت زیر یک برابر معنایی مناسب برای واژه ی «اراده» مشخص کنید. خاله ام با همه تمکّنی که داشت خوب و بد را به عنوان مشیّت الهی می پذیرفت.			
۵/	۴- شکل نادرست واژه های املائی را در متن تصحیح کنید. تا خویشتن را ضیعتکی هلال خرنند و فراخ تر بتوانند زیست - بکشید سوی خانه مه خوب خوش لقا را - اگر به طوع و رقبت نیاید به اکراه و اجبار برگیر و بیاور.			الف
۵/	۵- شکل درست املائی واژه های مورد نظرا با در نظر گرفتن شکل همزه بنویسید. الف) لءان () ب) رءفت ()			

۱	<p>۶- برای جای خالی مناسب ترین واژه را از نظر املایی از داخل کمانک ها انتخاب کنید.</p> <p>(الف) پرچم روس ها در خاک آغشته به خون بی گناهان به درآمد. (احتزاز - اهتزاز)</p> <p>(ب) اشتر طلبید و آراست. (مهمل - محمل)</p> <p>(ج). خاک در کمال و خواری با حضرت عزّت و کبریایی چندین ناز می کند(مزلّت - مذلّت)</p> <p>(د) واگر حق تعالی را با این قالب سر و کاری خواهد بود در این تواند بود (موضع - موزه)</p>
۱	<p>۷- با توجّه به متن زیر به سؤالات خواسته شده پاسخ دهید.</p> <p>از این سدّ روان در دیده ی شاه / ز هر موجی هزاران نیش می رفت</p> <p>(الف) در متن چند وابسته ی پیشین هسته ی گروه اسمی وجود دارد؟ (ذکر تعداد)</p> <p>(ب) یک واژه از مصراع اوّل بیابید که هم آوا دارد.</p> <p>(ج) هسته ی گروه اسمی «نهاد» است.</p> <p>(د) بیت دارای چند جمله است؟</p> <p>۸- با توجّه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.</p>
/۵	<p>ناوی ده بیاوردند یکی بزرگ تر از جهت نشست او و دل ها سخت متحیر که حال چون شود؟</p> <p>(الف) یک حذف به قرینه ی معنوی مشخص کنید.</p> <p>(ب) یک جمله ی پیرو (وابسته) مشخص کنید و بنویسید.</p>
/۵	<p>۹- در متن زیر نقش دستوری واژه های مشخص شده را بنویسید .</p> <p>مولوی مثنوی می سرود و حسام الدّین می نوشت (گاهی) (گفتن) تا به صبحگاه می کشید.</p>
/۵	<p>۱۰- جمله ی زیر را با اعمال تغییرات لازم به مجهول برگردانید .</p> <p>زری که سلطان محمود به غزو از بت خانه ها به شمشیر آورده باشد.</p>
۱	<p>۱۱- با توجّه به ابیات زیر درستی یا نادرستی توضیحات زیر را مشخص کنید (ص-غ)</p> <p>ز رخسارش فرو می ریخت اشکی بنای زندگی بر آب می دید</p> <p>به فرزندان و یاران گفت چنگیز که گر فرزند باید، باید این سان</p> <p>(الف) واژه ی « اشکی» را هم می توان «نهاد» و هم «مفعول» برای جمله در نظر گرفت ○</p> <p>(ب) در ابیات دو تا نقش تبعی وجود دارد ○</p>

<p>۲۵ /</p>	<p>(ج) دو ترکیب اضافی در ابیات به چشم می خورد ○</p> <p>(د) در هر دو بیت جمله ای به شیوه ی بلاغی وجود دارد ○</p> <p>۱۲- در کدام گزینه همه ی مصدرهای داده شده می توانند دو زمان متفاوت را به یک شکل نوشتاری نشان دهند ؟</p> <p>الف) دریدن - گردیدن - پریدن ○ ب) خریدن - شنیدن - دویدن ○</p> <p>ج) چریدن - زدن - خندیدن ○ د) دیدن - خزیدن - سنجیدن ○</p> <p>۱۳- تمام وابسته های پیشین هسته ی گروه اسمی همراه هسته می توانند ترکیب وصفی بسازند به جز</p>
<p>۲۵ /</p>	<p>(ب) قلمرو ادبی (۵نمره)</p> <p>۱۴- نوع ادبی هر یک از نوشته های زیر را از داخل کمانک ها انتخاب کنید و در مقابل گزینه ی مناسب بنویسید.</p> <p>(ادبیات غنایی - ادبیات تعلیمی - ادبیات پایداری - ادبیات سفر وزندگی)</p> <p>الف) هنگامی که او مناسک حج را به پایان برد در بازگشت ، به طرف شام روانه گردید مردم آن سرزمین علاقه ی فراوانی به او یافتندو... ()</p> <p>ب) دانست که دل اسیر دارد دزدی نه دوا پذیـــــر دارد ()</p> <p>ج) به پاس هر وجب خاکی از این ملک چه بسیار است ، آن سرها که رفته ()</p> <p>د) بگیر ای جوان دست درویش پیر نه خود را بیفکن که دستم بگیر ()</p> <p>۱۵- از میان آرایه های ادبی داخل کمانک ها برای هر قسمت مشخص شده فقط یک آرایه ی مناسب انتخاب کنید.</p> <p>و درمقابل قسمت مشخص شده بنویسید (ایهام، پارادوکس، حس آمیزی، سجع، حسن تعلیل، تشبیه، تناسب)</p> <p>الف) در آن باران تیر () و برق پولاد // میان شام رستاخیزی گشت.</p> <p>ب) بروید ای حریفان () بکشید یار ما را // به من آورید آخر صنم گریز پا را</p> <p>ج) چنان بودیم که گویی در پالیز سعدی می چریدیم معنی کلماتی را که نمی فهمیدیم از آن هامی گذشتیم ()</p> <p>د) از صدای سخن عشق ندیدم خوش تر ()</p> <p>۱۶- بیت زیر مشمول آرایه های همه ی گزینه هاست به جز گزینه ی</p> <p>ما به فلک بوده ایم یار ملک بوده ایم / باز همان جا رویم جمله که آن شهر ماست</p> <p>الف) تشبیه ○ ب) مجاز ○ ج) جناس ○ د) تلمیح ○</p>

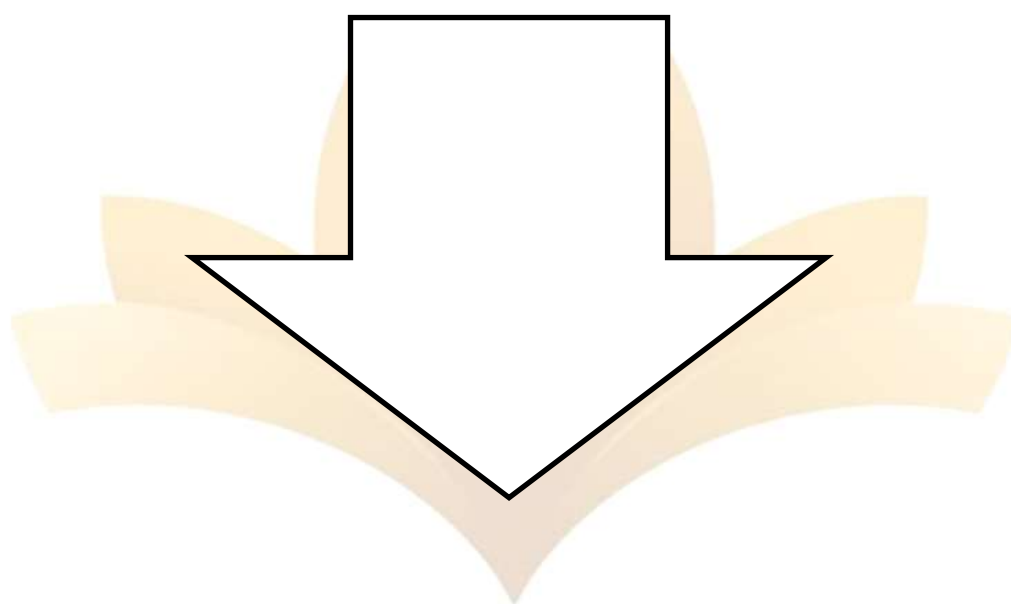
۲۵/	<p>۱۷- در کدام گزینه آرایه ی جناس همسان نیست؟</p> <p>(الف) دنبال یار رفت روان کرد آب چشم / آن رفته باز نیامد و اشکم روان بماند ☐</p> <p>(ب) هر که داد خرد نداند داد ☐</p> <p>(ج) گلابی که در جویش روان است شاد کند روانم را ☐</p> <p>(د) عشق شوری در نهاد ما نهاد ☐</p>
۲۵/	<p>۱۸- در کدام گزینه آرایه ی متناقض نما وجود ندارد؟</p> <p>(الف) کمال عقل آن باشد در این راه / که گوید نیستم از هیچ آگاه ☐</p> <p>(ب) سختی و آسانی به هر حال سپری می شود دل بد مدار. ☐</p> <p>(ج) این شیخ همیشه شاب هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار ☐</p> <p>(د) ای حقیقی ترین مجاز ، ای عشق ☐</p>
۵/	<p>۱۹- واژه های « بار - کار » در یک متن نثر به شرطی می توانند هم زمان هم جناس ناهمسان و هم سجع ایجاد کنند که</p> <p>.....</p>
۵/	<p>۲۰- ترکیب های مشخص شده در عبارات زیر دو به دو از لحاظ آرایه های تشبیه و استعاره باهم می توانند در یک گروه قرار بگیرند دو به دو در داخل کمانک ها قرار دهید (یک مورد اضافه است)</p> <p>از ابر کرم باران رحمت بر خاک آدم بارید در آن دریای خون در قرص خورشید</p> <p>به خوناب شفق در دامن شام کسی شکفتن صبحی چنین را باور ندارد</p> <p>(الف) () - () (ب) () - ()</p>
۲۵/	<p>۲۱- نام دیگر آرایه ی « واج آرایی » است.</p> <p>حفظ شعر (انمره)</p>
۵/	<p>۲۲- ۱- مصراع خالی بیت زیر را کامل کنید.</p> <p>دی شیخ با چراغ همی گشت گرد شهر</p>
۲۵/	<p>۲- ۲۲- برای جای خالی بیت زیر کدام گزینه درست است؟</p> <p>..... // رهروی کبک نیاموخته</p>

/۲۵	<p>الف) عاقبت از این دهن دوخته ب) پشت سرکبک درآویخته ج) نادره کبکی که پرش سوخته د) عاقبت از خامی خود سوخته</p>
/۲۵	<p>۲۲-۳- گزینه ی مناسب را برای جاهای خالی بیت زیر مشخص کنید. زاغ چو دید آن ره و را // وان روش و هموار را الف) هموار _ رفتن ب) رفتار _ گویش ج) رفتار _ جنبش د) کردار _ پویش</p>
	<p>ج) قلمرو فکری (۸نمره)</p>
/۵	<p>درک مطلب (۴نمره) ۲۳- تقابل پیام ابیات زیر در چیست؟ الف) رزق هر چند بی گمان برسد / شرط عقل است جستن از درها ب) جهد رزق ار کنی وگر نکنی / برساند خدای عز و جل</p>
/۵	<p>۲۴- با توجه به شعر « در امواج سند» مفاهیم چند گزینه نادرست است؟ فرو می ریخت گردی زعفران رنگ: خون و خونریزی / غروب آفتاب خویشتن دید: لحظه مرگ ز آتش هم کمی سوزنده تر شد: نابودگری / در آن انبوه کار مرگ می کرد: جنگاوری</p>
/۵	<p>الف) سه ب) دو ج) یک د) همه ی موارد صحیح اند ۲۵- هر یک از عبارات زیر را مورد نکوهش قرار می دهند . الف) مردمی که به خانه های تاریک و بی دریجه عادت کرده اند از پنجره های باز و نورگیر گریزان هستند. ب) زندگی در بند و قید رسم و عادت، مردن است.</p>
/۵	<p>۲۶- با توجه به بیت زیر چه چیزهایی در تقابل هم قرار دارند ؟ بگذار که دل حل بکند مسئله ها را یک بار هم ای عشق من از عقل میندیش //</p>
/۵	<p>۲۷- گوینده ی عبارت زیر از کدام فضایل اخلاقی برخوردار است؟(ذکر دو مورد) آنچه دارم از حطام دنیا کفایت است و به هیچ زیادت حاجتمند نیست</p>
/۵	<p>۲۸- تناسب مفهومی عبارات زیر در چیست؟ الف) هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ی ایمان وصل بود که ازهر حادثه ی ناگوار ناراحت نمی شد. ب) این که از لغزش مستانه نمی اندیشد / می توان یافت که دل تکیه به جایی دارد</p>

ج

۵/	۲۹- بیت زیر بیانگر چه دیدگاهی است؟ کدام دانه فرو رفت در زمین که نرست / چرا به دانه ی انسانیت این گمان باشد
۵/	۳۰- نویسنده در عبارت زیر مخاطب را به توصیه و از برحذر می دارد. « شما در گل منگرید در دل بنگرید »
۵/	معنی هر یک از عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید. (۴نمره) ۳۱- من طاقت قرب ندارم و تاب آن نیارم.
۵/	۳۲- از فرط هیجان لگه می دویدم
۵/	۳۳- که سعیت بود در ترازوی خویش
۵/	۳۴- زود باشد که این پسر تو آتش در سوختگان عالم زند.
۵/	۳۵- مرا چه افتاده است که زر کسی دیگر برد و شمار آن به قیامت مرا باید داد؟!
۷۵/	۳۶- آمد سوی کعبه سینه پر جوش چون کعبه نهاد حلقه در گوش
۷۵/	۳۷- ولی چندان که برگ از شاخه می ریخت دو چندان می شکفت و برگ می کرد
۲۰	موفق باشید

پاسخ برگ ها به ترتیب شماره آزمون

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه یازدهم - طراح سوال: عفت خاکپور ناحیه ۴ تبریز	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۵	تعداد صفحات: ۳ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت			
پاسخ آزمون شماره ۱			
ردیف	پاسخ‌ها	نمره	
	همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	الف (مشهور، معروف، نامدار ۰/۲۵ ص ۵۲ ب) غیرت ۰/۲۵ ص ۱۶	۰/۵	
۲	گزینه (د) هم اکنون مهمات اصلی در نیروی مسلح موجود است. ۰/۲۵ ص ۱۸	۰/۲۵	
۳	یقہ ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵	
۴	الف (خواست ۰/۲۵ ص ۱۷ ب) التحاب ۰/۲۵ ص ۳۹ ج) ثمره ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۷۵	
۵	متلائی ۰/۲۵ ص ۶۰	۰/۲۵	
۶	الف (مشعشع ۰/۲۵ ص ۶۳ ب) اصرار ۰/۲۵ ص ۶۹ ج) برگزاری ۰/۲۵ ص ۴۷ د) صلت ۰/۲۵ ص ۲۰	۱	
۷	که ۰/۲۵ پدر ۰/۲۵ ص ۷۵	۰/۵	
۸	الف) دوتا ۰/۲۵ (قضا و بخواست) ب) خواسته شد ۰/۲۵	۰/۵	
۹	الف (غزنین و مملکت ۰/۲۵ ب) متفاوت ۰/۲۵ ج) ۳ بلاغی ۰/۲۵ ص ۱۷ الف	۰/۷۵	
۱۰	الف) تکرار دریغ ۰/۲۵ ب) دام دیو ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۵	
۱۱	الف) درست ۰/۲۵ ب) نادرست ۰/۲۵ ج) درست ۰/۲۵ ص ۲۹	۰/۷۵	
۱۲	ج) اسبی سینه فراخ ۰/۲۵ ص ۳۸	۰/۲۵	
۱۳	متمم ۰/۲۵ ص ۳۸	۰/۲۵	
۱۴	ب) بزرگ تر - جدا ۰/۲۵ ص ۷۶	۰/۲۵	
۱۵	حرف اضافه (به) ۰/۲۵ ص ۱۰	۰/۲۵	
قلمرو ادبی (۵ نمره)			
۱۶	سخنش به همه شبیه باشد و به هیچکس شبیه نباشد. ۰/۵ ص ۷۷	۰/۵	
۱۷	۰/۵ ص ۳۲ O----- /----- O----- /-----	۰/۵	
۱۸	الف) ۳ (حسن آمیزی) ۰/۲۵ ص ۶۹ ب) ۴ مجاز ۰/۲۵ ص ۲۹ ج) ۲ (کنایه) ۰/۲۵ ص ۱۳	۰/۷۵	

۱۹	(ب) ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۲۵
۲۰	(د) ۰/۲۵ ص ۸۰	۰/۲۵
۲۱	(ب) ۰/۲۵ ص ۵۲	۰/۲۵
۲۲	(الف) رقص مرگ ۰/۲۵ ص ۲۹ رگ روح ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۵
۲۳	زندادان موصل اثر کاموربخشایش ۰/۲۵ ص ۴۹ - غزلیاتش اثر جلال الدین مولوی ۰/۲۵ ص ۶۳ - مرصادالعباد اثر نجم الدین رازی معروف به دایه ۰/۲۵ ص ۵۹ - اسرارالتوحید اثر محمد بن منور ۰/۲۵ ص ۷۴	۱
۲۴	(الف) زین همراهم سست عناصر دلم گرفت ۰/۵ ص ۶۳ (ب) گزینه ۲ و آن روش و جنبش هموار را ۰/۵ ص ۲۴	۱
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۵	(الف) بخت از او (مجنون) روی گرداند ۰/۵ ص ۵۲ (ب) تاشما در جسم انسان نقش های رنگارنگ ببینید ۰/۵ ص ۵۸ (ج) افراد پست و فرومایه اهل اندیشه نیستند و ظاهری از انسانیت را دارند ۰/۵ ص ۶۹ (د) تبی سوزان و سردردی شدید، چنان که نتوانست اجازه حضور به کسی بدهد ۰/۵ ص ۶۹ (ه) خم می شدم و از شدت شور و اشتیاق ذوق زده می شدم ۰/۵ ص ۷۸ (و) دوبرابر سربازان ظاهری شدند و می جنگیدند. ۰/۵ ص ۴۹ (ز) اگر کار اشتباهی کردم مرا بازخواست نکن ۰/۵ ص ۷۸ ح قالب و جسم انسان را من (خداوند) می آفرینم. ۰/۵ ص ۵۷	۴
۲۶	پدر مجنون عشق را کار بیهوده می داند و عاقلانه می اندیشد و می خواهد مجنون را از درد عشق نجات دهد. ۰/۵ ص ۷۳	۰/۵
۲۷	مرگ پایان زندگی نیست ۰/۵ ص ۷۳	۰/۵
۲۸	به سرعت و شتابان آمدن ۰/۵ ص ۵۷	۰/۵
۲۹	سرنوشت و تقدیر ما در دست خداوند است ۰/۵ ص ۸۴	۰/۵
۳۰	عباس میرزا ۰/۵ ص ۴۴	۰/۵
۳۱	گزینه (ب) ۰/۵ ص ۱۵	۰/۵
۳۲	ترس از حسابرسی روز قیامت - قانع بودن ۰/۵ ص ۲۰	۰/۵
۳۳	عشق به وطن ۰/۵ ص ۳۲	۰/۵
	موفق باشید.	۲۰

راهنمای تصحیح آزمون شماره ۲		ساعت شروع :	تاریخ آزمون :	مدّت آزمون : ۹۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		رشته : کلیه رشته ها	پایه یازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحات : ۲ صفحه
دی ماه ۱۴۰۳-۱۴۰۲		ناحیه ۳ تبریز	تعداد سؤالات: ۴۲	طراح: هانیه عبادی
ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	الف) رأی تو			
۲	د) دوال			
۳	الف) مش ب) نرمش			
۴	تحیّر - گزارده			
۵	الآن			
۶	الف) اصرار - وعظ ب) خانمان			
۷	ب) غرقه خواست شد بانگ و هزاهز و غریو خاست.			
۸	بی شائبه.			
۹	ج) نهاد - معطوف - نهاد - مسند			
۱۰	متمّم - نهاد			
۱۱	ج) که روزی رسان قوت روزش بداد.			
۱۲	خواجه			
۱۳	ج) هر دو «و» عطف و ربط در متن وجود دارد.			
۱۴	د) این را به خودی خود می سازم بی واسطه			
۱۵	۵ گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی			
۱۶	او نگاه فزون خواهانه و دهشت بار روس ها را به فراتر از این ها دوخته بود.			
۱۷	کار خود را به روز جزا میفکن			
۱۸	می نالید			
۱۹	۴ جمله			
۲۰	دوش			
قلمرو ادبی (۵ نمره)				
۲۱	به شرطی که هر کدام در آخر جمله های جداگانه قرار گیرند.			
۲۲	خوش ناله های زار			
۲۳	ش در چنگش			

۰/۷۵	الف) حسن تعلیل ب) جناس	۲۴
۰/۲۵	ب) چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش	۲۵
۰/۵	تضمین ایهام	۲۶
۰/۵	همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد.	۲۷
۰/۵	تذکرۃ الاولیا: جامی / تحفة الاحرار: نظامی	۲۸
۰/۵	الف) تعلیمی ب) غنایی	۲۹
۰/۲۵	ج) شاهد آن روضه فیروزه فام	۳۰
۰/۵	گفت: « آن که یافت می نشود آنم آرزوست »	۳۱
۰/۲۵	رخت	۳۲
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	انسان عاقل می تواند بخشش کند فرومایگان عقلی ندارند که بخشش کنند	۳۳
۰/۵	وقتی خدا از غرق شدن نجاتش داد رحمت بود و وقتی نزدیک بود غرق شود قدرت خدا بود	۳۴
۰/۵	در دل آدم برایش اجازه ی ورود ندادند	۳۵
۰/۵	الف) سلطان جلال الدین خوارزمشاه ب) میدان نبرد	۳۶
۰/۵	الف) عشق لیلی یا خود لیلی ب) جدایی از عشق	۳۷
۰/۲۵	ب) سرآمد روزگاران بودن: روزگارش سر آمده است.	۳۸
۰/۲۵	معاد یا دوباره زنده شدن انسان در قیامت	۳۹
۰/۵	فراهم بودن همه ی شرایط و امکانات جرم	۴۰
۰/۵	بهتر است انسان از دست خودش هنری برآید نه این که به هنر اطرافیان فخر و خودنمایی کند!	۴۱
۰/۵	الف) امیر لباس عوض کرد و سوار شد.	۴۲
۰/۵	ب) شهر پر از عصبانیت و طمع بیش از حد دشمن شده بود.	
۰/۵	ج) واسطه های مختلف در هر جای به کار گرفت.	
۰/۵	د) به هر موردی با نیروی ایمانی قوی و بدون شک به خدا نگاه می کرد.	
۰/۵	ه) اسب را مانند کشتی وارد رود خانه کرد.	
۰/۵	ر) باور قلبی چشم مرد را بینا کرد (آگاه کرد).	
۰/۵	ز) برای یافتن چاره به حرف آمدند (هر یک سخنی گفتند)	
۰/۵	ژ) آن معشوق زیبای فراری را به پیش من آورید	
۲۰	موفق باشید.	

راهنمای تصحیح آزمون نوبت دی ماه		رشته: کلیه ی رشته‌ها	مدّت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
درس: فارسی ۲				
پایه یازدهم دوره متوسطه		تاریخ آزمون:		
		تعداد صفحات: ۳ صفحه		
ردیف	پاسخ‌ها	پاسخ آزمون شماره ۳		
نمره				
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.				
قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۱	ب) اقوام . ۰/۲۵ ص ۵۷	۰/۲۵		
۲	الف) متشبه. ۰/۲۵ ص ۵۷ ب) محمل. ۰/۲۵ ص ۵۲ پ خیرخیر. ۰/۲۵ ص ۱۸	۰/۷۵		
۳	خواست یا (آن گاه، آگاه شدند که غرقه خواست شد) . ۰/۲۵ ص ۱۷			
۴	الف) یا (شبی را تا شبی با لشکری خرد // ز تن ها سر، ز سر ها خود افکند) ۲۵ یا ۰/ ص ۳۰			
۵	فراغ، فراق) ۰/۲۵			
۶	الف)) یا « به این زندگی گذرا آن قدر دل نمی بست که پیشامد ناگوار را فاجعه ای بیانگارد.» ۰/۲۵ ص ۷۵			
۷	الف) صباحت. ۰/۲۵ ص ۸۳ ب) توفندگی. ۰/۲۵ ص ۴۱ پ) حطام. ۰/۲۵ ص ۲۰			
۸	پ) یا بنده گناه می کند و خداوند، شرم ۰/۲۵			
۹	پ) یا « تا این عارضه افتاده بود، بونصر نامه های رسیده را به خط خویش، نکت بیرون می آورد.» ۰/۲۵			
۱۰	دو مفعول. ۰/۲۵ ص ۵۳			
۱۱	الف) یا (چو صبرش نماند از ضعیفی و هوش) ۰/۲۵ ص ۱۲			
۱۲	الف) دو ۰/۲۵ ب) مکر . ۰/۲۵ ص ۶۹			
۱۳	الف) در این دو سه روز بار داده آید. ۰/۲۵ ب) در این دو سه روز سلطان یا او ، بار می دهد ۰/۵ ص ۱۸			
۱۴	الف) نادرست. ۰/۲۵ ب) درست. ۰/۲۵ ص ۵۷			
۱۵	الف) تکرار ۰/۲۵ ب) روزگار: مضاف الیه. ۰/۲۵ ناچار: قید. ۰/۲۵ ص ۶۷			
۱۶	الف) سرهنگ محمدی آمد. ۰/۲۵ ب) سرهنگ کلانتری مرد خوبی است. ۰/۲۵			
قلمرو ادبی (۵ نمره)				
۱۷	الف) هم حرکاتش متناسب به هم ۰/۵ ص ۲۴ ب) کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ۰/۵ ص ۶۳			
۱۸	الف) عطار نیشابوری. ۰/۲۵ ص ۵۶ ب) مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد ۰/۲۵ ص ۵۹			
۱۹	روزها، محمدعلی اسلامی ندوشن ۰/۲۵ ص ۷۸ زندگی جلال الدین محمد، بدیع الزمان فروزانفر ۰/۲۵ ص ۷۱			
۲۰	بادپا ۰/۲۵ ص ۳۰			

۲۱	الف) مجاز. ۰/۲۵ ص ۵۲ ب) متناقض نما ۰/۲۵ ص ۸۰	۰/۵
۲۲	تشبیه: نشتر عشق ۰/۲۵ استعاره: رگ روح ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۵
۲۳	الف) چهارپاره یا دو بیتی های پیوسته ۰/۲۵ ص ۳۲ ب) کنایه ۰/۲۵ پ) پارادوکس ۰/۲۵ ج) او ۰/۲۵ ص ۳	۱
۲۴	الف) ۳- حس آمیزی. ۰/۲۵ ب) ۲- تضمین ۰/۲۵ پ) ۱- ایهام. ۰/۲۵	۰/۷۵
قلمرو فکری		
۲۵	دانشم بیشتر می شد یا ذهنم وسعت می یافت.. ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۲۵
۲۶	بونصر مشکان. ۰/۲۵ ص ۲۳	۰/۲۵
۲۷	انسان ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۲۵
۲۸	قیامت یا معاد (ع). ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۲۵
۲۹	حیرت کردن یا شگفت زده شدن یا تعجب کردن ۰/۲۵ ص ۵۷	۰/۲۵
۳۰	به جدا کردنش از عشق یا سفارش به ترک عاشقی ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۲۵
۳۱	کسی را به حضور نپذیرفت یا اجازه ملاقات به کسی نداد. ۰/۲۵ ص ۱۷	۰/۲۵
۳۲	به پایان رسیدن حکومت خوارزمشاهی ۰/۲۵ ص ۳۲	۰/۲۵
۳۳	رهایی از مادیات و هر چیز گذرا و ناپایدار ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۲۵
۳۴	فکر حمله روس مانند کابوسی وحشتناک به جان اهل دربار افتاده بود. ۰/۲۵ ص ۳۹	۰/۲۵
۳۵	سهل و ممتنع بودن ۰/۵ ص ۷۷	۰/۵
۳۶	عشق تند و سریع می آمد ۰/۵ ص ۵۷	۰/۵
۳۷	چرا باید طلاها را کس دیگری تصاحب کند و من در قیامت باید پاسخگو باشم یا هر معنی مشابه دیگر. ۰/۲۵ ص ۲۰	۰/۵
۳۸	الف) برای آشنایی با ادبیات، آثار سعدی پایه های ادبی مرا محکم می کرد. ۰/۵ ص ۷۸	۰/۵
	ب) مولانا از لحاظ اخلاق و رفتار مورد ستایش عارفان و برترین روزگار خود بود. ۰/۵ ص ۷۰	۰/۵
	پ) من دوری را انتخاب کرده ام زیرا که نزدیکی به بارگاه خدا خطرناک است. ۰/۵ ص ۵۷	۰/۵
	ت) ای فرزندم بگو خدایا مرا از این کار بیهوده عشق، به توفیق خودت نجاتم بده (یا معنای مشابه دیگر) ۰/۵ ص ۵۳	۰/۵
	ث) سحرگاه فردای گنجه، با فریاد و صدای بلند گلوله های توپ روس آغاز شد ۰/۵ ص ۳۹	۰/۵
	ج) مجنون مانند مار حلقه زده به سرعت برخاست و به حلقه در کعبه متوسل شد. ۰/۵ ص ۵۳	۰/۵
	چ) ای فریبکار و تنبل برو و مانند شیر تلاش کن و مانند روباه دست و پا از کار افتاده خودت را در گوشه ای نینداز ۰/۵ ص ۱۲	۰/۵

۰/۵	ح (این مغولان را به سختی خواهیم کشت و اسباب زندگی آنها را نابود می کنم ۵/ ص ۳۰	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس:	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه یازدهم دوره متوسطه	تاریخ آزمون:	تعداد صفحات: ۳ صفحه	
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت		پاسخ آزمون شماره ۴	
ردیف	پاسخ‌ها	نمره	
	همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	(ج) ۰/۲۵ ص ۱۸	۰/۲۵	
۲	قدم یا قدمی ۰/۲۵ ص ۲۴	۰/۲۵	
۳	الف) پرستاری، مراقبت، غمخواری ۰/۲۵ ص ۱۲ ب) افسوس، حیف ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۵	
۴	الف) ۰/۲۵ ص ۶۹	۰/۲۵	
۵	الف) مستحق ۰/۲۵ ص ۲۰ ب) فراخ‌تر ۰/۲۵ ص ۱۹ ج) ذلیل ۰/۲۵ ص ۵۷	۰/۷۵	
۶	منزوی ۰/۲۵ ص ۴۹ - افراط ۰/۲۵ ص ۴۹	۰/۵	
۷	استحقاق ۰/۲۵ ص ۵۹	۰/۲۵	
۸	آغوز ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۲۵	
۹	نامه‌ای به امیر نبشته شد ۰/۵ ص ۲۱-۲۲ (اگر فعل شدن یا ترتیب اجزای جمله درست نباشد، برای هر کدام ۰/۲۵) کسر گردد)	۰/۵	
۱۰	ب) ۰/۲۵ ص ۴۳	۰/۲۵	
۱۱	الف) معطوف ۰/۲۵ ص ۷۵ ب) بدل ۰/۲۵ ص ۷۰	۰/۵	
۱۲	پدر به سوی او گوش می‌داشت ۰/۲۵ کین قصه شنید خاموش گشت ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۵	
۱۳	سینه‌مالان: قید حالت ۰/۲۵ نهان: مسند ۰/۲۵ ص ۲۸	۰/۵	
۱۴	الف) ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۲۵	
۱۵	الف) مضاف‌الیه ۰/۲۵ ص ۳۳ ب) مفعول ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۵	
۱۶	ج) ۰/۲۵ ص ۱۴	۰/۲۵	
۱۷	ترکیب‌های وصفی: پادشاهی دانا، پادشاه صاحب بصیرت، پادشاه عالم پرور، محیطی آرام (هر کدام نوشته شود ۰/۲۵) ترکیب اضافی: دیار روم، تاخت و تاز سپاه، سپاه مغول ۰/۲۵ ص ۶۷	۰/۵	
۱۸	فکر ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵	

قلمرو ادبی (۵نمره)		
۱۹	انسان: مشبه ۰/۲۵ دانه: مشبه به ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۵
۲۰	الف) تشبیه ۰/۲۵ ص ۳۰ ب) تلمیح ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۵
۲۱	الف) حس آمیزی ۰/۲۵ ص ۶۹ ب) تلمیح ۰/۲۵ ص ۷۰ ج) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۷۵
۲۲	تضمین ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۲۵
۲۳	شفق ۰/۲۵ ص ۲۹	۰/۲۵
۲۴	تلاش نکردن، منزوی بودن ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵
۲۵	گل ۰/۲۵ - دل ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۵
۲۶	الف) نظامی گنج‌ای ۰/۲۵ ص ۵۳ ب) محمد علی اسلامی ندوشن ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۵
۲۷	مذهبی: اجتماعی ۰/۲۵ هندی: مشروطه ۰/۲۵ ص ۳۲	۰/۵
۲۸	الف) کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ۰/۵ ص ۶۳ ب) کرد فرامش ره و رفتار خویش ۰/۵ ص ۲۴	۱
قلمرو فکری (۸نمره)		
۲۹	سلطان ولد، فرزند مولانا ۰/۲۵ ص ۷۰-۷۱	۰/۲۵
۳۰	الف) ۰/۲۵ ص ۵۹	۰/۲۵
۳۱	برگ: سربازان مغول ۰/۲۵ - برگ: لشگر و سپاه مغول ۰/۲۵ ص ۲۹	۰/۵
۳۲	پرهیزگاری، تقوا و خداترسی قاضی ۰/۲۵ ص ۲۰	۰/۲۵
۳۳	الف) درست ۰/۲۵ ص ۵۸ ب) درست ۰/۲۵ ص ۵۵	۰/۵
۳۴	الف) ۳) یا متکی بودن به خود ۰/۲۵ ص ۱۲ ب) ۲) یا قدرت آفرینش حق تعالی ۰/۲۵ ص ۵۸ ج) ۲) یا ۱) یا اعتقاد به قیامت ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۷۵
۳۵	ب ۰/۲۵ ص ۱۰	۰/۲۵
۳۶	خانه‌های تاریک: افکار پوسیده و قدیمی ۰/۲۵ - پنجره‌های باز و نورگیر: افکاری نو و تازه ۰/۲۵ ص ۴۲	۰/۵
۳۷	دچار گناه و وسوسه شیطانی شدن ۰/۲۵ ص ۷۱	۰/۲۵
۳۸	الف) سوارکاران را روانه کرده ۰/۲۵ ص ۲۰ ب) در ساحل رود ۰/۲۵ ساکن شدند، پیاده شدند ۰/۲۵ ص ۱۷ ج) در آن شلوغی ۰/۲۵ به کشتن مشغول بود ۰/۲۵ ص ۲۹ د) دانش و معرفت الهی ۰/۲۵ به درون و قلب فرشتگان ۰/۲۵ الهام می‌کرد ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵

۰/۵	ه) ذات من ۰/۲۵ با عشق تربیت یافته است ۰/۲۵ ص ۵۳
۰/۵	و) معلوماتم زیاد می شد ۰/۵ ص ۷۸
۰/۵	ز) رفت ۰/۲۵ و به خداوند توکل کرد ۰/۲۵ ص ۱۲
۰/۵	از عمر من آنچه باقی مانده، بگیر ۰/۲۵ و به عمر لیلی اضافه کن ۰/۲۵
۲۰	«شاد و تندرست باشید»، صادقی

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح آزمون نهایی ۲ درس: فارسی		رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
پایه یازدهم دوره متوسطه			تاریخ آزمون:	تعداد صفحات: ۲ صفحه
دانش‌آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت			پاسخ آزمون شماره ۵	
ردیف	پاسخ‌ها			
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.				
قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۱	ج) ناپسند ۰/۲۵ ص ۲۰			
۲	الف) موزون ۰/۲۵ ص ۷۹ ب) اِذن ۰/۲۵ ص ۳۸ پ) دوال ۰/۲۵ ص ۱۷			
۳	سفیر: ص ۳۹			
۴	الف) ۰/۲۵ ص ۴۷			
۵	متلألئ ۰/۲۵ ص ۶۰ و در لغاتِ آخر کتاب هست			
۶	ب) آغوز: ۰/۲۵ ص ۷۸ الف) آماص: ۰/۲۵ ص ۷۸			
۷	ب) عافیت ۰/۲۵ ص ۲۹ پ) صلت ۰/۲۵ ص ۲۰ الف) توفندگی ۰/۲۵ ص ۴۱			
۸	الف ۰/۲۵ ص			
۹	شاید درس نوشته خواهد شد. ۰/۲۵ ص ۲۱			
۱۰	جمله ۰/۲۵			
۱۱	الف ص ۵۳			

۱۲	یک سر به اتفاق گفتند ۰/۲۵ کز کعبه این در گشاده گردد. ۰/۲۵ ص ۵۲	۰/۵
۱۳	(ب) آقای شایق ۰/۲۵ ص ۴۶ (الف) که ۰/۲۵	۰/۵
۱۴	(ب) درست. ۰/۲۵ (الف) درست. ۰/۲۵	۰/۵
۱۵	(الف) کسی نیک بیند به هر دو سرای (پایه) (ب) ماضی مستمر: داشت می دید مضارع مستمر: دارد می رساند	۰/۷۵
۱۶	(الف) جمله ۴ (ب) حرف ربط (پ) بوالحسن بولانی	۰/۷۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۷	(الف) عاقبت از خامی خود سوخته ۰/۵ ص ۲۴ (ب) گفت: "آن که یافت می نشود آنم آرزوست" ۰/۵ ص ۶۳	۱
۱۸	آب ۰/۲۵ مجاز از رود هیرمند ۰/۲۵ ص ۲۲	۰/۵
۱۹	تحفه الاحرار: جامی ۰/۲۵ لیلی و مجنون: نظامی ۰/۲۵	۰/۵
۲۰	فرزند	۰/۲۵
۲۱	(ب) متناقض نما ۰/۲۵ ص ۱۰ (الف) حس آمیزی	۰/۵
۲۲	نماد انسانهای ۰/۲۵ بد ذات و پست ۰/۲۵ ص ۶۳	۰/۵
۲۳	تشبیه ۰/۲۵ ص ۵۲ (ب) ایهام (پ) جناس ۰/۲۵ و تضاد ۰/۲۵ ص ۴۴	۱
۲۴	(الف) متناقض نما ۰/۲۵ ص ۸۰ (ب) ایهام ۰/۲۵ ص ۲۴ (پ) استعاره ۰/۲۵ ص ۶۳	۰/۷۵
قلمرو فکری		

۲۵	خانه های تاریک و بی دریچه: جهل و نادانی مردم ترسو (یا) افکار پوسیده و قدیمی ۰/۲۵ ص ۴۴	۰/۵
۲۶	پنجره های باز و نورگیر: آگاهی و دانش مردم (یا) افکار نو و تازه ۰/۲۵ ص ۴۴	۰/۲۵
۲۷	داستان مولانا و شمس (مولانا فرزند خود سلطان ولد را باغزل زیر، دنبال شمس فرستاد) ص ۶۹	۰/۲۵
۲۸	وجود انسان ص ۶۱	۰/۲۵
۲۹	بونصر ص ۲۳	۰/۲۵
۳۰	نابودی و انقراض دولت خوارزمشاهیان ص ۳۲	۰/۲۵
۳۱	توصیف شجاعت و جنگاوری جلال الدین در مقابل سپاه بسیار زیاد مغولان ص ۳۲	۰/۲۵
۳۲	مخاطب اعتقاد به روز قیامت و زنده شدن دوباره جهان نداشته ص ۷۳	۰/۲۵
۳۳	از نظر و دید مردم پنهان شد. ص ۱۸	۰/۲۵
۳۴	غروب خورشید ۰/۲۵	۰/۲۵
۳۵	از خود گذشتگی ۰/۲۵ در عشق ۰/۲۵	۰/۵
۳۶	ایمان قوی ۰/۲۵ به خداوند ۰/۲۵	۰/۵
۳۷	الف) به نام آن خدایی سخنم را آغاز می کنم که یاد او تأثیر سخن را زیاد می کند. ص ۱۰ ب) نسل مغولان را منقرض خواهم کرد. ص ۳۰ پ) بخت و اقبال از او (مجنون) روی برگرداند. ص ۵۲ ت) شما به گِل (قالب و جسم ظاهری انسان) نگاه نکنید ۰/۲۵ به دل انسان نگاه کنید (توجه کنید) ۰/۲۵ ص ۵۸ ث) مدّتی در گوشه ای بدون تلاش و کوشش نشست. ص ۱۲ ج) خداوند همه ی دنیا را به وجود آورده است و از دیده ها پنهان است. ص ۶۳ چ) هر روز آوازه ی عشق مجنون بیشتر می شد (مشهور می شد) ص ۵۲	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵

مجموعه سؤالات آزمون نوبت اول فارسی یازدهم	ویرایش پاییز ۱۴۰۲
---	-------------------

۰/۵	ح) با امضا تأکید شد. ص ۱۷	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح آزمون درس: فارسی ۲	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع:
پایه یازدهم دوره متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/	تعداد صفحات: ۲ صفحه	
طراح: محمد نجفی دبیر دبیرستان های ناحیه دو تبریز		پاسخ آزمون شماره ۶	
ردیف	پاسخ‌ها	نمره	
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.			
قلمرو زبانی (۷ نمره)			
۱	(د) ص ۵۸ ص ۱۶۰ واژه نامه	۰/۲۵	
۲	الف) زیبایی، جمال ۰/۲۵ ص ۷۹ و ۱۶۱ ب) شادباش گفتن، تبریک گفتن، تبریک ۰/۲۵ ص ۸۱ پ) رزق روزانه، خوراک، غذا ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۷۵	
۳	حمیت. ۰/۲۵ ص ۱۶	۰/۲۵	
۴	الف) یا «از بحران های عصبی، که امروز رایج است و تحفه برخورد فرهنگ شرق با غرب است، در آن زمان خبری نبود.» ۰/۲۵ ص ۷۵	۰/۲۵	
۵	شائبه ۰/۲۵ ص ۷۵	۰/۲۵	
۶	ب) یا «آیا این چه سِرّ است که خاکِ زلیل را از حضرتِ عزّت به چندین اعزاز می خوانند...» ۰/۲۵ ذلیل ۰/۵ ۰/۲۵ ص ۵۷	۰/۵	
۷	الف) غربت. ۰/۲۵ ص ۴۹ ب) بدیهی. ۰/۲۵ ص ۸۳ حصار. ۰/۲۵ ص ۴۱	۰/۷۵	
۸	پ) یا «نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست» ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵	
۹	پ) یا «ز مستی بر سر هر قطعه زین خاک خدا داند چه افسرها که رفته» ۰/۲۵ ص ۳۰	۰/۲۵	
۱۰	ج) یا «پرورده عشق شد سرشتم جز عشق مباد سرنوشت» ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۲۵	
۱۱	الف) چون ۰/۲۵ ب) علالدین کیقباد ۰/۲۵ ص ۶۷	۰/۵	
۱۲	الف) نادرست. ۰/۲۵ ب) نادرست. ۰/۲۵ ص ۲۸	۰/۵	
۱۳	الف) تناسب ۰/۲۵ ب) زنجیره سخن. ۰/۲۵ ص ۱۴	۰/۵	
۱۴	که این در از کعبه گشاده گردد ۰/۲۵ ص ۵۴	۰/۲۵	
۱۵	الف) قید ۰/۲۵ ب) ربط ۰/۲۵	۰/۵	

۱۶	پیری در کوی عشق دیده شد. ۰/۵ ص ۷۱	۰/۵
۱۷	الف) «به» یا «اضافه» ۰/۲۵ ب) ۴ بار ۰/۲۵ ص ۱۸	۰/۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۸	الف) باز کشید از روش خویش پای ۰/۵ ص ۲۴ ب) چراغ ۰/۲۵ - گرد ۰/۲۵ ص ۶۳	۱
۱۹	الف) وحشی بافقی. ۰/۲۵ ص ۱۰ ب) روزها. ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۵
۲۰	تحفه الاحرار: جامی ۰/۲۵ ص ۷۴ اسرار التوحید: محمدبن منور ۰/۲۵ ص ۴۳	۰/۵
۲۱	زلف کعبه ۰/۲۵ ص ۵۳	۰/۲۵
۲۲	الف) مجاز. ۰/۲۵ ص ۳۹ ب) متناقض نما. ۰/۲۵ ص ۱۴ پ) مراعات نظیر ۰/۲۵ ص ۷۸	۰/۷۵
۲۳	مشبه به ۰/۲۵ - استعاره ۰/۲۵ ص ۵۹	۰/۵
۲۴	الف) تضمین ۰/۲۵ ص ۷۳ ب) حس آمیزی ۰/۲۵ پ) مجاز ۰/۲۵ - جناس. ۰/۲۵ ص ۷۰	۱
۲۵	بگریزد - آویزد ۰/۵ ص ۵۸	۰/۵
قلمرو فکری		
۲۶	حکومت خوارزمشاهی. ۰/۲۵ ص ۲۸	۰/۵
۲۷	برتری عشق به عقل. ۰/۲۵ ص ۵۵	۰/۵
۲۸	۴) یا «به آنچه می گذرد دل منه که دجله بسی / پس از خلیفه بخواهد گذشت در بغداد». ۰/۲۵ ص ۳۳	۰/۲۵
۲۹	فرشتگان ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۲۵
۳۰	الف ۰/۲۵ ص ۱۲	۰/۲۵
۳۱	الف) عشق ۰/۲۵ ب) عشق با روح ۰/۲۵ ص ۵۸	۰/۷۵
۳۲	دل در گرو کسی یا چیزی داشتن. ۰/۲۵ ص ۱۵	۰/۲۵
۳۳	درمان ناپذیر بودن عشق. ۰/۲۵ ص ۵۵	۰/۵
۳۴	هر دو به محاسبه نفس و مراقبت از اعمال تاکید دارند. ۰/۲۵ ص ۲۰	۰/۵
۳۵	د) یا «چنین قفس نه سزای چو من خوش الحانی است / روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم» ۰/۲۵ ص ۷۳	۰/۲۵
۳۶	الف) من تاب نزدیکی به خدا را ندارم.. ۰/۵ ص ۵۷	۰/۵
	ب) آن شخصی بخشش می کند که عاقل است.. ۰/۵ ص ۱۳	۰/۵

۰/۵	پ) چشمانش پر از اشک شد.. ۰/۵ ص ۳۰
۰/۵	ت) مولانا شهر بلخ را ترک کرد. ۰/۵ ص ۶۷
۰/۵	ث) هر روز نامدارتر می شد. ۰/۵ ص ۵۲
۰/۵	ج) وضعیت خلیفه با من متفاوت است او صاحب حکومت است. ۰/۵ ص ۲۰
۰/۵	چ) نمی دانست در کجا اقامت گزیند. ۰/۵ ص ۷۵
۰/۵	ح) اشتیاق دفاع از وطن در دل ها به اوج خود رسیده بود. ۰/۵ ص ۳۹
۲۰	«شاد و تندرست باشید»

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح آزمون نهایی		رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۹ صبح
درس: فارسی ۲		طراح: اعظم رنجبری	تاریخ آزمون:	تعداد صفحات: ۲ صفحه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد داخل و خارج از کشور در نوبت		پاسخ آزمون شماره ۷		
ردیف	پاسخ‌ها			
همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.				
قلمرو زبانی (۷ نمره)				
۱	(ج) نوشتن	۰/۲۵		
۲	(الف) توجّه	(ب) تدبیر	(ج) جن‌ها	۰/۷۵
۳	عضله	۰/۲۵		
۴	خواست	۰/۲۵		
۵	شائبه	۰/۲۵		
۶	یافتن واژه نادرست ۰/۲۵ و نوشتن پاسخ درست «الوهیّت» ۰/۲۵			
۷	(الف) صغیر	(ب) مرثیه	(ج) مصمّم	۰/۷۵
۸	الف	۰/۲۵		
۹	ب	۰/۲۵		
۱۰	دو مورد	۰/۲۵		
۱۱	ب	۰/۲۵		
۱۲	(الف) وابسته ساز	(ب) مصراع دوم	۰/۵	
۱۳	(الف) نور ایزدی در وجود شمس عیان دیده می شد.	(ب) خود	۰/۵	
۱۴	(الف) قید	(ب) شاخص	۰/۵	
۱۵	(الف) کتاب	(ب) روز	۰/۵	
۱۶	(الف) سه عدد	(ب) حرف عطف	(ج) غیر اسنادی	۰/۷۵
۱۷	مبتلا	۰/۲۵		
قلمرو ادبی (۵ نمره)				

۱۸	الف) در پی اش القصّه در آن مرغزار	ب) کان چهره مشعشع تابانم آرزوست	۱	
۱۹	الف) عطار	ب) لیلی و مجنون	۰/۵	
۲۰	غزلیات شمس	تحفه الاحرار	۰/۵	
۲۱	دل		۰/۲۵	
۲۲	الف) مجاز	ب) متناقض نما	۰/۵	
۲۳	قبول نمی کند	از مرگ نجات یافته	۰/۵	
۲۴	الف) رستاخیز	ب) کنایه و ایهام	ج) نماد(سنگ)	۱
۲۵	الف) حس آمیزی	ب) تضمین	ج) ایهام	۰/۷۵
قلمرو فکری (۸ نمره)				
۲۶	از بین رفتن قدرت پادشاهی			۰/۲۵
۲۷	قلب - باطن			۰/۲۵
۲۸	ج			۰/۲۵
۲۹	مرگ پایان زندگی نیست. (رستاخیز)			۰/۵
۳۰	د			۰/۲۵
۳۱	خانه های تاریک و بی دریچه (افکار پوسیده و قدیمی)			۰/۲۵
۳۲	مرگ بی ارزش			۰/۲۵
۳۳	ج	گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی		
۳۴	خوش گذرانی همزمان فتحعلی شاه و از جان گذشتگی عباس میرزا در نبرد با روس ها			۰/۵
۳۵	معلوماتم زیاد می شد.			۰/۵
۳۶	بازگشت به اصل انسان			۰/۵
۳۷	انسان کامل			۰/۲۵
۳۸	نه دوست و نه بیگانه، هیچ کس به فکر او نبود و از او غمخواری نمی کرد.			
	به سوی ملکوت حرکت می کنیم هر که می خواهد با ما بیاید.			
	پدر مجنون آماده سفر به سوی خانه خدا شد.(شترها و کجاوه را مهیا کرد).			
	نسل مغولان را منقرض کنم.			

۰/۵	هیچ کس شایسته نگهداری آن گوهر نبود.	
۰/۵	آفتاب داشت طلوع می کرد.	
۰/۵	گفت: در هر کیسه هزار مثقال طلای خالص است.	
۰/۵	فکر حمله ی روس مانند بختک ، روی دربار حلقه زده بود.	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

راهنمای تصحیح درس: فارسی ۲	رشته: کلیه رشته‌ها	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع
پایه دوازدهم دوره متوسطه	تاریخ آزمون: ۱۴۰۲ / ۱۰ /	تعداد صفحات: ۲ صفحه	
نوبت دی ماه	طراح: مریم صمدی	پاسخ آزمون شماره ۸	
ردیف	پاسخ‌ها	نمره	
	همکاران گرامی، خدا قوت، لطفاً به پاسخ‌های درست و مشابه نمره اختصاص دهید.		
	قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۱	(ب) مشایعت	۰/۲۵	
۲	(الف) آداب و رسوم (ب) قرار دادن (ج) صدای گلوله	۰/۷۵	
۳	حجره‌هایی	۰/۲۵	
۴	(ب) (در الف تابوت)	۰/۲۵	
۵	رغبتی	۰/۲۵	
۶	(ب) طرد	۰/۲۵	
۷	(الف) مذلت (ب) بساط (ج) حطام	۰/۷۵	
۸	پ	۰/۵	
۹	الف	۰/۵	
۱۰	۲ تا	۰/۵	
۱۱	(ج)	۰/۵	
۱۲	(الف) به حرص از شربتی خوردم (ب) مگیر از من	۰/۲۵	
۱۳	(الف) که (ب) اسلام	۰/۵	
۱۴	(الف) نادرست (ب) درست	۰/۵	
۱۵	آگاه مسند	۰/۲۵	
۱۶	(الف) حرف اضافه (ب) ربط (پ) درست	۰/۷۵	
۱۷	۱- ب در پی اش القصه در آن مرغزار ۲- کان چهره‌ی مشعشع تابانم آرزوست	۰/۵	
۱۸	(الف) عطار (ب) مرصادالعباد من المبدأ الی المعاد	۰/۵	
۱۹	بهارستان: جامی تاریخ بیهقی: ابوالفضل بیهقی	۰/۵	

۲۰	عشق	۰/۲۵
۲۱	الف) کنایه ب) تشخیص	۰/۵
۲۲	شجاعت - درایت	۰/۵
۲۳	الف) استعاره - حس آمیزی (یک مورد) ب) جناس - کنایه پ) تناقض (پارادوکس)	۱
۲۴	الف) تناقض - ب) حس آمیزی پ) کنایه	۰/۲۵
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۵	مقاوم بودن و ضعیف نبودن	۲۵/۰
۲۶	روشنفکری و به روز بودن	۰/۲۵
۲۷	الف	۰/۲۵
۲۸	دوباره رویدن دانه ی زیر خاک	۰/۲۵
۲۹	ب) عشق	۰/۲۵
۳۰	مجنون	۰/۲۵
۳۱	عشق (محبت - معرفت) هم مورد تأیید است	۰/۲۵
۳۲	نابودی سلطنت خوارزمشاهیان	۰/۲۵
۳۳	متکی بودن به فضیلت های اکتسابی خویش نه به فضیلت های موروثی	۰/۲۵
۳۴	وابسته نبودن به مادیات زودگذر دنیوی	۰/۲۵
۳۵	برگشت انسان به عالم معنا یعنی جایگاه اصلی خود	۰/۵
۳۶	مشکل عشق با عقل و چاره و فکر حل نمی شود ...	۰/۵
۳۷	قانع بودن به مال کم و حلال خود و معتقد به حساب و کتاب قیامت	۰/۵
۳۸	الف) از این به بعد هر چند مثل مور هم ضعیف بشوم در یک گوشه مشغول عبادت می شوم زیرا بزرگی و قوی بودن دلیل بر رسیدن روزی نیست	۰/۵
	ب) نامه ای به حاکم نوشت و وضعیّت را شرح داد و طلا را باز گرداند	۰/۵
	ج) در سرخی غروب آفتاب در سیاهی شب نابودی خود را دید	۰/۵
	د) تگّه های دود و گرد و غبار با تاریکی و سیاهی های پایان شب ترکیب شدند	۰/۵
	ه) فهمید که دلش گرفتار شده است و دردی درمان ناپذیر دارد	۰/۵
	و) خدای بلندمرتبه وقتی دسته های موجودات را خلق می کرد در هر جای از واسطه های مختلف استفاده کرد	۰/۵
	ز) به زودی این پسر تو (مولوی) آتش عشق را در دل عاشقان عالم شعله ور ی کند	۰/۵

۱۵	ح) به خاطر داشتن ایمان قوی به خدا هر اتفاق خوب و ناگوار را هم خواست خدا می دانست	
۲۰	«شاد و تندرست باشید»	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

پاسخ آزمون شماره ۹		کلید سؤالات درس فارسی ۲ آزمون نوبت اول سال ۱۴۰۳-۱۴۰۲
ردیف	قلمرو زبانی (۷ نمره)	نمره
۱	ج) مسرور ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۲)	۰/۲۵
۲	توقیع ۰/۲۵ (درس ۲ ص ۱۷)	۰/۲۵
۳	الف) جمع صنف، انواع، گونه ها، گروه ها ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۵۷) ب) اجازه، رخصت ۰/۲۵ (درس ۵ ص ۳۸)	۰/۵
۴	اعزاز ۰/۲۵ خواری ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۵۷)	۰/۵
۵	ج) سه ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۶۰)	۰/۲۵
۶	الف) صغیر ۰/۲۵ (درس ۵ ص ۳۹) ب) محراب (درس ۶ ص ۵۲) ج) اصرار (درس ۸ ص ۶۷)	۰/۷۵
۷	الف) بروید ای حریفان بکشید یار ما را / به من آورید آخر، صنم گریز پا را ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۶۹)	۰/۲۵
۸	الف) زاغ از آنجا که فراغی گزید / رخت خود از باغ به راقی کشید ۰/۲۵ (شعر خوانی زاغ و کبک ص ۲۴)	۰/۲۵
۹	ج) نهاد- متمم - مفعول-نهاد ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۰	پنهان : مسند ۰/۲۵ فروغ خرگه خوارزمشاهی : نهاد ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۲۸)	۰/۵
۱۱	ج) پرورده عشق شد سرشتم / جز عشق مباد سر نوشتم ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۲	ج) در این کار از مشاوره با حاج آقا کرامت شیرازی بهره بردم. ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۳	ج) «ک» در ضیعتک نشانه تصغیر و «را» نشانه مفعول است. ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۴	ج) در خواب دوش، پیری در کوی عشق دیدم / با دست اشارتم کرد که عزم سوی ما کن ۰/۲۵	۰/۲۵
۱۵	الف) ۴ و ۵ (درس ۵ ص ۳۸)	۰/۲۵
۱۶	زمین ۰/۲۵ پوشیده شده بود ۰/۲۵ (درس ۵ ص ۱۸)	۰/۵
۱۷	وضع عالم به ترتیبی نهاده ۰/۲۵ که نی یک موی بیش و نی کم باشد (ستایش ص ۱۰)	۰/۵
۱۸	الف) گشت خاموش: جمله پیرو ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۳)	۰/۲۵
۱۹	خود : ۰/۲۵ دستم ۰/۲۵ (درس ۲ ص ۱۳)	۰/۵
۲۰	د) باز همان جا رویم، جمله که آن شهر ماست ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۷۰)	۰/۲۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۲۱	آرایه تضمین ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۵۸) ۱- آیه قرآن را دقیقاً در متن خود آورده است ۲- عبارت در داخل گیومه آورده است (ذکر یک مورد) ۰/۲۵	۰/۵
۲۲	جوش، گوش : جناس ناقص اختلافی ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۲)	۰/۲۵
۲۳	رگ روح ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۵۸)	۰/۲۵
۲۴	الف) پارادوکس ۰/۲۵ ب) مجاز ۰/۲۵ ج) حس آمیزی ۰/۲۵	۰/۷۵
۲۵	د) چو بگذشت، از پس آن جنگ دشوار / از آن دریای بی پایاب، آسان ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۳۰)	۰/۲۵
۲۶	ایهام : پای ۰/۲۵ ۱- به معنی دنبال ۰/۲۵ ۲- به معنی رد پای ۰/۲۵ (شعر خوانی ص ۲۴)	۰/۷۵
۲۷	ویژگی سهل ممتنع بودن ۰/۲۵ (درس ۹ ص ۷۷)	۰/۲۵
۲۸	ب) مهدی جمیدی شیرازی ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۳۰)	۰/۲۵
۲۹	فرهاد و شیرین : وحش بافقی ۰/۲۵ (ستایش ص ۱۰) زندان موصل : کامور بخشایش (درس ۵ ص ۴۲)	۰/۵

۰/۲۵	ب ادبیات تعلیمی ۰/۲۵ (ص ۱۱)	۳۰
۰/۲۵	ب) آن گفتنت که «بیش مرنجانم» آرزوست ۰/۲۵ (شعر خوانی آفتاب حسن ص ۶۳)	۳۱
۰/۵	وز قلم او رقمی می کشید ۰/۵ (شعر خوانی زاغ و کبک ص ۲۴)	۳۲
۰/۲۵	الف) (دیده ها - پنهانم) ۰/۲۵ (شعر خوانی آفتاب حسن ص ۶۳)	۳۳
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۰/۵	توصیه به سخاوتمندی ۰/۲۵ و اجتناب از فرومایگی و خسیسی ۰/۲۵ (درس ۱ ص ۱۳)	۳۴
۰/۵	الف) درست ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۵۷) ب) نادرست ۰/۲۵ (درس ۲ ص ۲۰)	۳۵
۰/۵	الف) نمی توانست با دیگران ملاقات حضوری داشته باشد. ۰/۲۵ (درس ۲ ص ۱۷) ب) امیر المؤمنین (گرفتن آن را جایز می داند.) ۰/۲۵ (درس ۲ ص ۲۰)	۳۶
۰/۵	کثرت ۰/۲۵ سپاهیان مغول ۰/۲۵ (درس ۳ ص ۳۲)	۳۷
۰/۵	الف) وفاداری مجنون ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۳) ب) ایثارگری و پاکبازی و از جان گذشتگی عاشق ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۳)	۳۸
۰/۲۵	ج) در چارگری زبان کشیدند: از چاره جویی باز ماندند. ۰/۲۵ (درس ۶ ص ۵۲)	۳۹
۰/۲۵	معاد و زندگی پس از مرگ ۰/۲۵ (درس ۸ ص ۷۳)	۴۰
۰/۵	آیین: وجود آدم ۰/۲۵ سر: قلب، باطن، درون ۰/۲۵ (درس ۷ ص ۶۱)	۴۱
۰/۵	سعی کن خودت انسان بزرگی باشی ۰/۲۵ و گر نه از بزرگان حرف زدن هنر و فضیلت نیست. ۰/۲۵ (گنج حکمت ص ۷۴)	۴۲
۴۳ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.		
۰/۵	الف) بزرگان و وزیر به پیشواز او رفتند. ۰/۵ (درس ۲ ص ۱۷)	
۰/۵	ب) فکر حمله سپاه روس، مانند بختک، اهالی دربار را نگران کرده بود. (درس ۵ ص ۳۹)	
۰/۵	ج) یک مشت خاک از روی تمام زمین برداشت. ۰/۵ (درس ۷ ص ۵۷)	
۰/۵	د) ذهنم وسعت می یافت و به معلوماتم اضافه می شد. ۰/۵ (درس ۹ ص ۷۸)	
۰/۵	ذ) اگر خداوند به عقل و خرد قدرت شناخت نبخشد برای همیشه در گمراهی می ماند. ۰/۵ (درس ۱ ص ۱۰)	
۰/۵	ر) درویش پریشان در این فکر بود که شیری ظاهر شد. در حالی که شیر، شغالی را درچنگ داشت. (درس ۱ ص ۱۲)	
۰/۵	ز) خدایا تو را به خداوندی خودت و سپس به عظمت پادشاهی ات قسم می دهم. ۰/۵ (درس ۶ ص ۵۳)	
۰/۵	ژ) اگر او به شما وعده بدهد که یک لحظه دیگر می آیم باور نکنید. چون همه وعده های او فریب است و او شما را با وعده دروغ فریب می دهد.	
۲۰	جمع بارم	

پاسخنامه سؤالات یازدهم

پاسخ آزمون شماره ۱۰

۱- ج (طنز. بقیه گزینه ها معنای لطایف می باشد). - درس نهم

۲- الف) جیب: گریبان، یقه - درس ۱.

ب) توقیع: امضاء - درس ۲.

پ) استحقاق : شایستگی، سزاواری - درس ۷.

۳- حرص - درس ۹.

۴- الف - درس ۶.

۵- ب) دو واژه آغازگر و ماربوآ - کارگاه متن پژوهی درس ۷.

۶- الف - درس ۲.

۷- الف) آغوز - درس ۷.

- ب) مناسک - درس ۸.

- پ طوع - درس ۷.

۸- الف - درس ۶.

۹- الف) فعل در الف ماضی نقلی است و در بقیه گزینه ها مضارع اخباری است. - ستایش.

۱۰- ضمیر - م در مصراع دوم نقش مفعولی دارد. - درس ۶.

۱۱- ج) ضمیر پیوسته در این گزینه در جای خود قرار گرفته است. - درس ۸.

۱۲- الف) در زمین نرست گزاره - درس ۸.

- ب) مصراع دوم - درس ۸.

۱۳- الف) چون مصراع اول، به معنی وقتی که - درس ۶.

ب) عشق جهانگیر

۱۴- الف) درست

ب) درست - درس ۷

۱۵- الف) آن در نقش نهاد - محبت در نقش مضاف الیه - صدف در نقش متمم - درس ۷.

۱۶- الف) بدل .

(ب) ربط.

(ج) هر کلمه ای که بعد از حرف اضافه آمده را بنویسد، درست است. - درس ۸

۱۷- وز قلم او رقمی می کشید. - شعرخوانی زاغ و کبک

۱۸- د - شعرخوانی آفتاب حسن

۱۹- الف) اثر جلال الدین محمد مولوی از شعرخوانی ص ۶۳

- (ب) زندان موصل - روان خوانی ص ۴۹

۲۰- الف) درست - گنج حکمت ص ۵۶

- (ب) نادرست - اسرارالتوحید، محمدبن منور- گنج حکمت ص ۷۴

۲۱- عشق . دراین تشبیه عشق به آفتاب تشبیه شده است. - درس ۸

۲۲- الف) سر: مجاز درس ۱

- (ب) دامان کوه: تشخیص - شعرخوانی زاغ و کبک

۲۳- ترانه های شیرین ؛ بهانه های زرین - درس ۸

۲۴- الف) استعاره - درس ۷ -

(ب) آواز عشق استعاره ؛ به فلک رفتن تلمیح به اِنَّالله وَاَنَا اِلَيْهِ راجعون درس ۸

(ج) صد مجاز از بسیار - درس ۷

۲۵- الف) تلمیح (ب) متناقض نما (ج) حس آمیزی

۲۶- به رستن گیاهان - درس ۸

۲۷- انجام دادن کاری از روی حرص - درس ۹

۲۸- ایمان به خداوند موجب پذیرش مشیت الهی می شود. - درس ۹

۲۹- وفاداری و فداکاری - درس ۶

۳۰- وجود ارزشمند و گنجینه الهی - درس ۷

۳۱- شمس تبریزی - درس ۸

۳۲- اجازه حضور ندادند - درس ۷

۳۳- روشنی عظمت خیمه ی خوارزمشاه (قدرت پادشاه) در آن شب تاریک از بین می رفت - درس ۳

۳۴- با خیال آسوده باش و مرا تنها بگذار - درس ۸

۳۵- خاله ام با اینکه ثروتمند بود، قناعت را در زندگی خود سرمشق قرار داده بود. درس ۹

۳۶- توصیه به کار و تلاش و کمک به دیگران و نکوهش تنبلی و تن آسایی - درس ۱

۳۷- عذر شما پذیرفته است، زیرا شما سروکاری با عشق نداشته اید. درس ۷

۳۸- امیر: سلطان مسعود- من: ابوالفضل بیهقی - درس ۲

۳۹- نظر همکاران در این سوال با احترام مورد قبول می باشد.

موفق باشید

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

پاسخ آزمون شماره ۱۱

۱- ت ص ۶ ۱۶ گنج حکمت همت
۲- پ
۳- تاسی های بزرگ درس قاضی تب ص ۱۸
۴- ب
۵- الوهیت
۶- الف (خواست ص ۷۴ تهنج حکمت چنان باش
۷- گشت و گذار - صغیر - خواری
۸- الف
۹- پ
۱۰- در مفعول
۱۱- الف درس پرورده و عشق ص ۵۳
۱۲- الف (تناسب ب) با آنکه آب دیده ام از سر گذشت باز
۱۳- الف (مناسک حج پایان برده شد ب) و او عطف و معطوف ←
۱۴ (صحیح ب) درست
۱۵ (الف (دریاب ب) مسند ، مضاف الیه ص ۵۳
۱۶ (الف (شاهزاده ب) واو عطف پ) صفت شمارش وابسته پیش
۱۷- الف ← دید یکی عرصه به دامان کوه ص ۲۴ ب) بکشای لب که قند فراوانم آرزوست ص ۶۳
۱۸ (الف (جامی ص ۲۴ ب) مرصاد العباد ص ۵۹
۱۹ ب
۲۰ (سرنشر
۲۱- مجاز - تشخیص
۲۲- « دل - گل » - « محبت - معرفت »
۲۳- الف (تلمیح - ب) متناقض نما و تشخیص پ) کنایه
۲۴- الف (حسن تعلیل ب) ایهام پ) حسن آمیزی
۲۵- حسابرس به اعمال خود ص ۲۳
۲۶- عدم وابستگی به دنیا
۲۷- ب
۲۸- خلقت انسان و مبدأ اصلی آدم
۲۹- ت
۳۰- محمد غزنوی ص ۱۸
۳۱- مسئولیت آنرا قبول نمی کنم ص ۲۰
۳۲- زنده شدن بعد از مرگ (روز قیامت)
۳۳- کسی که عشق ندارد محرم نیست محرم اسرار الهی نیست
۳۴- ایت می شوند (ص ۴۲)
۳۵- نیکی به مردم

۳۶- شیطان دشمن اول و آخر انسان است و حسادت شیطان به انسان
۳۷- سرها (مغولان)- گردش (جلال الدین)
۳۸- الف)دوست و دشمن به فریادش نرسید و مانند چنگ بسیار لاغرند ص ۱۲ ب)کلاغ از کار اشتباه خود (تقلید کردن) ضرر دید و ناراحت شد و راه و روش کبک را نیاموخت پ) جلال الدین اشک می ریخت و زندگی خود را نابود شده می دید ص ۳۰ ت) هر درختی میوه مشخص دارد که در زمان خود میوه می دهد ص ۳۳ ث) هر تفکری به باور و ایمان خدا متصل بود . ج) آفرینش انسان به دست خداوند ایجاد شد که بی واسطه انسان را آفرید ص ۵۷ چ) نا ما نوشته شد و به دست امیر امضاء شده ح) خداوند از هر چشمی پنهان است و همه جهان آفرینش اوست و من آرزوی آن کسی را دارم تا آفریده هایش آشکاراست و خودش پنهان ص ۶۳

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

پاسخ آزمون شماره ۱۲

قلمرو زبانی (۷ نمره)

- ۱- گزینه ت - تن سنگین
- ۲- الف - قوت ب - حطام پ - مهمل
- ۳- صغیر
- ۴- الف - صعب
- ۵- زایل
- ۶- الف - بیچارگی
- ۷- الف - طوع ب - گزارده پ - مذلت
- ۸- سه مفعول (دست - خود - دست)
- ۹- گزینه پ - ز تن ها سر، ز سرها خود افکند.
- ۱۰- گزینه ب - می دوید
- ۱۱- گزینه پ - پرورده عشق شد سرشتم.
- ۱۲- الف - با آن خاک در تو پاک نگشت از جبین مرا ب - آب دیده ام از سر گذشت باز
- ۱۳- الف - که پیوند وابسته ساز ب - شاخص: امیر
- ۱۴- ب - آن گاه آگاه شدند که غرقه خواست شد.
- ۱۵- الف - مال ب - حلال تر: وابسته ی پیشین، صفت عالی.
- ۱۶- الف - متمم: ابر- خاک - ید- گل (ذکر یک مورد) ب - درست
- پ - آدم - قدرت (ذکر یک مورد)

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

قلمرو ادبی (۵ نمره)

- ۱۷- الف - شاهد آن روضه فیروزه فام
- ب - گفت: آنچه یافت می نشود آنم آرزوست
- ۱۸- الف - مرصاد العباد ب - گلستان
- ۱۹- ب - در امواج سند، حمیدی شیرازی پ - آغازگری تنها، واعظی
- ۲۰- مشبه: شفق
- ۲۱- الف - تضاد ب - تشخیص
- ۲۲- گل و دل
- ۲۳- الف - ناز و نیاز: جناس افزایشی ب - تشخیص و کنایه پ - مجاز
- ۲۴- الف - تضمین ب - حس آمیزی پ - کنایه

قلمرو فکری (۸ نمره)

- ۲۵ - یقین و اعتقاد قلبی به خداوند.
- ۲۶ - بی احترامی نکردن به مقام سلطان مسعود در نپذیرفتن هدیه.
- ۲۷ - گزینه ب
- ۲۸ - داستان لیلی و مجنون
- ۲۹ - ب - جاودانگی و تقدس عشق.
- ۳۰ - بیهوده بودن عشق از دیدگاه پدر مجنون.
- ۳۱ - مراسم آن سال با تشریفات برگزار نشد.
- ۳۲ - احساس دین به کسانی که جانشان را در راه حفظ وطن از دست داده‌اند.
- ۳۳ - دل
- ۳۴ - درد عشق، قابل تعمیر و درمان نیست.
- ۳۵ - بی نیازی از غیر و اکتفا به خود در همه حال.
- ۳۶ - قاضی بست و فرزندش.
- ۳۷ - الف - مشتی خاک از روی زمین انتخاب کرد. ب - دست از سعی و تلاش کشید.
- پ - بر اطلاعاتم افزودن می‌شد. ت - گناه و عذاب این مال به درد من نمی‌خورد.
- ث - اطلاعی از پیشرفت اروپا نداشتند.
- ج - زمان آن رسیده است که معشوق رمیده و از من گریخته را به من آورید.
- چ - زندگی خود را در حال نابودی می‌دید. ح - این جا یعنی کعبه جای بازی نیست.

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

پاسخ آزمون شماره ۱۳

الف) قلمرو زبانی (۷ نمره)	
۱- الف) نوعی توپ جنگی (۰/۲۵) ب) مرغزار (۰/۲۵)	
۲- اصناف (۰/۲۵)	
۳- الف (۰/۲۵)	
۴- ب (۰/۲۵)	
۵) الف) حرف اضافه (به بونصر بگوی) ب) بار داده آید (۰/۲۵) تبدیل به جمله معلوم (امیر بار بدهد)	
پ) تب: نقش تبعی (۰/۲۵) نوع: معطوف (۰/۲۵)	
۶- زمان	
۷- الف (۰/۲۵) آقوز: آغوز (۰/۲۵)	
۸- الف) برخاست (۰/۲۵) ب) خوش لقا (۰/۲۵)	
۹- تلخیص: تلخیص (۰/۲۵) غالب: قالب (۰/۲۵)	
۱۰- الف) ۴ جمله برو (یک جمله) شیردرنده باش (۲) ای دغل (۳) مینداز خود را چو روباه شل (۰/۲۵)	
۱۱- الف) ترکیب وصفی: آن دم (۰/۲۵) ترکیب اضافی: سپاه دشمن، خون دیده (۰/۲۵) (یک مورد کافی است)	
ب) دم : هسته (۰/۲۵)	
۱۲- شاخص (۰/۲۵) - هسته (۰/۲۵)	
۱۳- الف (۰/۲۵) اگر (۰/۲۵)	
ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)	
۱۴- الف) تشخیص (۰/۲۵) ب) متناقض نما (۰/۲۵) ت) تشبیه (۰/۲۵)	
۱۵- الف) اغراق (۰/۲۵) ب) حس آمیزی (۰/۲۵)	
۱۶- الف) بنای زندگی بر آب دید (کنایه) (۰/۲۵) راست (جناس همسان) (۰/۲۵)	
۱۷- پ (حسن تعلیل) (۰/۲۵)	
۱۸- بگریزد (۰/۲۵) / آویزد (۰/۲۵)	
۱۹- الف (۰/۲۵)	

۲۰- تذکره الأولیاء : عطار (۰/۲۵)
۲۱- الف) ص (۰/۲۵) ب) ص (۰/۲۵)
۲۲- ب (۰/۲۵)
۲۳- ای آفتاب حسن برون آدمی آدمی زابر (۰/۵)
۲۴- روش خویش پای (۰/۲۵)
قلمرو فکری (۸ نمره)
۲۵- الف) پدر مجنون با تلاشی فراوان، فرزند عزیزش را که مثل ماه زیبا بود، در کجاوه نشانده. ب) جلل الدین به موج های سفید و ناآرام سند نگاه می کرد که ناگهان فکر تازه ای به ذهنش رسید. پ) هیچ کس، نه غریبه و نه دوست، به فکرش نبود و با او غمخواری نکرد. ت) فکر حمله کردن سربازان روسی، کابوس وار بر ذهن همه درباریان مسلط شده بود. ث) جویندگان دانش های شریعت و مذهب نزد او می آمدند. ج) اگر اطاعت نکرد. با میل و رغبت نیامد، با اجبار و زور مقداری خاک بگیر و برایم بیاور. چ) بونصر (استاد بیهقی) خودش نامه های رسیده را خلاصه می کرد. ح) گنجایش مغزم بیشتر می شد. در هنگام راه رفتن، بیشتر تحت تأثیر خیالات قرار می گرفتم.
۲۶- اعتراف به نادانی و ناآگاهی عقل در راه شناخت خداوند (۰/۲۵)
۲۷- خانه های تاریک و بی دریجه: جامعه بسته و محدود و سنت های دست و پا گیر (۰/۲۵) پنجره های باز و نورگیر: ارتباط با دنیای بیرون و پیشرفته و شکوفایی (۰/۲۵)
۲۸- الف) سنت ها، آداب و رسوم ب) چون دامنه و کلام و معنی به کار رفته در آثار سعدی به قدر کافی وسعت داشت.
۲۹- اشاره دارد به فداکاری و از خود گذشتگی رزمندگان برای دفاع از وطن.
۳۰- الف) مولانا (۰/۲۵) ب) به زودی این پسر تو، شوری بزرگ در وجود عاشقان و عارفان می افکند. (۰/۲۵)
۳۱- الف) دل (۰/۲۵) ب) عشق مجنون به لیلی (۰/۲۵)
۳۲- الف) بونصر مشکان (۰/۲۵) ب) نویسنده توانا و با تجربه (۰/۲۵)
۳۳- الف) خروشان، ژرف، بی پهنا، کف آلود (یک مورد کافی است) (۰/۲۵) ب) رود سند (۰/۲۵)
۳۴- زیرا کوشش هر کس بر ارزش و جایگاهش می افزاید و نتیجه آن به خودش برمی گردد (۰/۲۵)
۳۵- ترکیب عشق الهی و روح انسانی (۰/۲۵)
۳۶- از خود گذشتگی و فداکاری مجنون (۰/۲۵)

پاسخ آزمون شماره ۱۴

« پاسخ ها »		
قلمرو زبانی (۷ نمره)		
۰/۲۵	۱ (د) گنبد ص ۵۷	۱
۰/۷۵	۲ (الف) دارای طبع پست، کوتاه همت، کوتاه اندیشه ص ۱۳ (ب) مشهور، معروف، نامدار ص ۵۲ (پ) فریاد بلند به ویژه برای ترساندن یا اخطار ص ۳۹	۲
۰/۵	۳ (الف) غایت ص ۵۳ (ب) عزم ص ۷۰	۳
۰/۲۵	۴ (ج) محبوب ص ۱۸	۴
۰/۵	۵ (الف) طوع ص ۵۷ (ب) گزارده ص ۲۰	۵
۰/۷۵	۶ شیر آغوز ص ۷۸ - بساط نوروزی ص ۳۹ - گزاف کاری ص ۵۳	۶
۰/۵	۷ (الف) حذف فعل به قرینه لفظی: خبری سخت در لشکرگاه افتاده بود و اضطرابی و تشویشی بزرگ به پای شده بود. ص ۱۷ (ب) حذف فعل به قرینه معنوی: اروپا قدم های بزرگی در راه علم و صنعت برداشته بود اما ای کاش پا به پای این پیشرفت ها، اخلاق علم و فن هم رشد می کرد. ص ۳۹	۷
۰/۵	۸ (الف) بلخ و خویشان: واو عطف بدروغ گفت و به قصد حج رهسپار گردید: واو ربط ص ۶۷	۸
۰/۷۵	۹ (الف) مرا از بلای عشق آزاد کن: مفعول ص ۵۳ (ب) بدل ص ۶۷ (پ) قید ص ۱۷	۹
۰/۵	۱۰ شاخص: سرهنگ امیری، ما را نجات دادند. هسته گروه اسمی: کتابخانه سرهنگ، دربردارنده کتاب های مفیدی است. ص ۴۴	۱۰
۰/۲۵	۱۱ (الف) چرخیدن، دوم شخص جمع مضارع اخباری: می چرخید ، سوم شخص مفرد ماضی استمراری: می چرخید	۱۱
۰/۲۵	۱۲ (الف) جان بر جانانه شد: رفت ، در سایر گزینه ها «شد» فعل اسنادی است. ص ۱۴	۱۲
۰/۲۵	۱۳ حال باز گفتیم: حال باز گفته شد ص ۲۰	۱۳
۰/۲۵	۱۴ مراعات نظیر یا تناسب ص ۳۸	۱۴
۰/۲۵	۱۵ در دل ص ۵۹	۱۵

۱۶	تبریز، این شهر کهن (نهاد)، مرکز فرماندهی خط مقدم دفاع در برابر دست‌درازی‌های همسایه شمالی ایران، یعنی روسیه بود (گزاره). ص ۳۸	۰/۵
قلمرو ادبی (۵ نمره)		
۱۷	الف) حس آمیزی: غزل‌های گرمص ۶۸ ب) جناس: در و سرص ۵۲ ج) تلمیح: رستاخیزص ۲۹ د) مجاز: شمشیرص ۲۰	۱
۱۸	مشبه: خورشید مشبه به: قرص ص ۲۸	۰/۵
۱۹	الف) رگ روح: استعاره مکنیه ص ۵۸ ب) پیرترین و جوان‌ترین شاعر: متناقض‌نماص ۷۷ ج) گوش بر چنگ است و دل در چنگ نیست: جناس تام، چنگ اول: ساز / چنگ دوم: دست ص ۱۵	۰/۷۵
۲۰	شیر: نماد انسان‌های قدرتمند و شجاع روباه: نماد انسان‌های ضعیف و محتاج ص ۱۲	۰/۵
۲۱	کنایه از اینکه معلوماتم زیاد می‌شد. ص ۷۸	۰/۲۵
۲۲	از کتاب لیلی و مجنون نظامی گنج‌های ص ۵۳	۰/۲۵
۲۳	فرهاد و شیرین اثر وحشی بافقی ص ۱۰ - تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی ص ۲۰	۰/۵
۲۴	چهارپاره یا دوبیتی ص ۳۲	۰/۲۵
۲۵	الف) گفتند یافت می‌نشود جسته ایم ماص ۶۳ ب) عرضه ده مخزن پنهان کوه ص ۲۴	۱
قلمرو فکری (۸ نمره)		
۲۶	مولانا ص ۶۹	۰/۲۵
۲۷	الف) ۲۳ ب) ص ۷۰ هردو بیت بیانگر این نکته هستند که جایگاه حقیقی انسان عالم بالاست و همه به جایگاه اصلی خود باز خواهند گشت. (بازگشت به اصل)	۰/۵
۲۸	گزینه ب ص ۵۴	۰/۲۵
۲۹	به ویژگی سهل‌ممتنع بودن سبک سعدی اشاره دارد. ص ۷۷	۰/۵
۳۰	الف) درست ص ۲۹ / ب) نادرست، منظور از عبارت، افکار پوسیده و قدیمی و جهل و ناآگاهی است. ص ۴۲	۰/۵
۳۱	بیانگر رستاخیز، زنده شدن مردگان پس از مرگ، مرگ پایان زندگی نیست. ص ۷۱	۰/۵
۳۲	الف) ص ۵۵ ب) ص ۵۲ در بیت الف، خویشان مجنون در پی یافتن راه چاره‌ای عاقلانه برای رهایی او از عشق هستند و از قضا عشق را هم بیهوده می‌دانند اما در بیت ب، شاعر چاره‌ساز و حلال مشکلات را عشق	۰/۵

	می داند.	
۰/۲۵	ص ۵۹، یادآور « و علم آدم اسماء کُلها »	۳۳
۰/۵	ترس از حساب قیامت و قانع بودن. ص ۲۰	۳۴
۰/۲۵	ص ۲۹، بیاتگر تعداد زیاد سربازان دشمن (مغولان)	۳۵
۰/۲۵	الف) با دست به من اشاره کرد که به سوی ما بیا. ص ۷۱	۳۶
۰/۵	ب) جلال الدین شاه اشک می ریخت و زندگی اش را ناپایدار می دید. ص ۳۰	
۰/۵	ج) درحالی که حلقه کعبه را در آغوش گرفته بود، می گفت: خدایا من امروز نیازمند درگاه تو هستم. ص ۵۳	
۰/۵	د) همه بدبختی ها تبدیل به خوشبختی می شود. ص ۱۰	
۰/۵	ه) در ایران آن روز دو دربار وجود داشت. دربار جشن و مهمانی و دربار جنگ ص ۴۱	
۰/۵	و) بسیار ذوق زده می شدم. ص ۷۸	
۰/۷۵	ز) وجود هر انسانی به سرچشمه خالص ایمان وصل بود. ص ۷۵	
	ح) امیر از مرگ نجات یافته، به خیمه آمد و لباسش را عوض کرد. ص ۱۷	

گروه درسی ادبیات فارسی آذربایجان شرقی

پاسخ آزمون شماره ۱۵

	قلمرو زبانی	
۱	الف) خدایی، خداوندی ص ۵۸، درس ۷ / ب) توانگری، ثروت ص ۷۵، درس ۹	
۲	گزینه الف صحیح است. در این گزینه نهاد به معنی وجود و سرشت است. ص ۵۲، درس ۶	
۳	صنم؛ ص ۶۹، درس ۸	
۴	الف) قوت، ص ۱۲، درس ۱ / ب) خرگه، ص ۲۸، درس ۳ / ج) اهتزاز، ص ۴۱، درس ۵	
۵	دو مورد، آغوز و آلان، درس ۷	
۶	الف) گزارده، ص ۲۰، درس ۲ / ب) گزاف کاری، ص ۵۳، درس ۶ / ج) اصناف، ص ۵۷، درس ۷ / د) اصرار، ص ۶۹، درس ۸	
۷	الف) سخت، ص ۱۸، درس ۲ / کمی، ص ۲۹، درس ۳	
۸	در همان یک اتاق زندگی خود را متمرکز کرده بود؛ ص ۷۵، درس ۹ الف) ۲؛ همان و یک / ب) ماضی بعید / ج) زندگی / د) خود	
۹	و امیر را بگرفتند و بر بودند و به کشتی دیگر رسانیدند و نیک کوفته شد و پای راست افگار شد؛ ص ۱۷، درس ۲ الف) صحیح / ب) صحیح / ج) غلط / د) غلط	
۱۰	شغال نگون بخت را شیر خورد / بماند آنچه روباه از آن سیر خورد؛ ص ۱۲، درس ۱ الف) نهاد / ب) تناسب	
۱۱	چه اندیشید آن دم کس ندانست / که مژگانش به خون دیده تر شد؛ ص ۲۹، درس ۳ الف) نادرست / ب) نادرست / ج) نادرست	
۱۲	گزینه ب؛ درس ۲	
	قلمرو ادبی	
۱۳	الف) ادبیات پایداری / ب) ادبیات غنایی / ج) ادبیات سفر و زندگی / د) ادبیات تعلیمی	
۱۴	الف) سعدی برای من به منزله شیر آغوز بود برای طفل؛ ص ۷۸، درس ۹؛ پاسخ؛ تشبیه ب) ما به فلک بوده ایم، یار ملک بوده ایم / باز همانجا رویم جمله که آن شهر ماست؛ ص ۷۰، درس ۸؛ پاسخ؛ جناس ج) در آن باران تیر و برق پولاد / میان شام رستاخیز می گشت؛ ص ۲۹، درس ۳؛ پاسخ؛ مجاز د) ملت ها و قبایل مختلف که بوی پیشرفت اروپا به مشامشان نرسیده بود؛ ص ۳۸، درس ۵؛ پاسخ؛ حس آمیزی	
۱۵	گزینه د صحیح است.	
۱۶	گزینه الف صحیح است؛ واژه روان در هر دو مصراع به معنی جاری شد است.	
۱۷	گزینه ب صحیح است؛ در گزینه الف؛ رگ روح، گزینه ج؛ دیو و دد و در گزینه د؛ ای آفتاب حسن استعار هستند ولی در گزینه ب، ترکیب شراب عشق، تشبیه بلیغ به وجود آورده است.	

۱۸	گزینه الف غلط می‌باشد.
۱۹	گزینه ج صحیح است؛ آرایه تضمین به کار رفته‌است زیرا بخشی از آیه را عیناً ذکر کرده‌است.
۲۰	الف) در حلقه زلف کعبه زد دست، ص ۵۳، درس ۶، پاسخ؛ استعاره ب) از شبیم عشق خاک آدم گل شد، ص ۵۸، درس ۷، پاسخ؛ تشبیه ج) نهان می‌گشت روی روشن روز، ص ۲۸، درس ۳، پاسخ؛ استعاره د) به روز مرگ چو تابوت من روان باشد، ص ۷۱، درس ۸، پاسخ؛ هیچکدام ه) چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست، ص ۱۲، درس ۱، پاسخ؛ تشبیه
۲۱	الف) متناسب / متقارب، ص ۲۴ (ب) مشعشع، ص ۶۳ (ج) گزینه ب، ص ۶۳
	قلمرو فکری (نظر همکاران گرامی در تصحیح این بخش مورد احترام است)
۲۲	الف) وقتی زمان (فصل) حج فرا رسید، شتری تهیه و آن را آماده سفر کرد؛ درس ۶، ص ۵۲ ب) خورشید در سمت مغرب به صورت سینه خیز پشت کوهستان پنهان می‌شد؛ درس ۳، ص ۲۸ ج) آن افرادی که عاقل هستند به دیگران ببخش می‌کنند چراکه افراد پست و فرومایه بی مغز هستند و تنها ظاهری از انسان بودن را دارند؛ درس ۱، ص ۱۳ د) تیغ عشق الهی رگ روح انسان را برید و از آن قطره‌ای (خون) چکید و نام آن قطره را دل گذاشتند؛ درس ۷، ص ۵۸ ه) زمانی که بها ولد اعمال عبادی حج را تمام کرد به هنگام برگشتن به سمت شام حرکت کرد (رفت)؛ درس ۸، ص ۶۷ و) خانه کوچک ذهنم ورم می‌کرد (اطلاعاتم زیاد می‌شد)؛ درس ۹، ص ۷۸ ز) فکر حمله سربازان روسیه همانند کابوسی بر روی دربار حلقه زده بود (همه جای آن را فرا گرفته بود)؛ درس ۵، ص ۳۹ ح) خدا به شما خیر و برکت دهد، شما دونفر چه بزرگوارید؛ درس ۲، ص ۲۰
۲۳	هر دو مورد به مفهوم فداکاری و ایثار در راه وطن اشاره دارد؛ سوال از درس ۳
۲۴	شاعر در دام نفس اماره و شیطان درون افتادن را مایه دریغ و افسوس می‌داند. / بیت از درس ۸، ص ۷۱ می‌باشد
۲۵	به سرعت تمام و با میل و علاقه آمدن اشاره دارد / درس ۷، ص ۵۷
۲۶	به ویژگی از خودگذشتگی و فداکاری عاشق در راه معشوق اشاره دارد / درس ۶، ص ۵۳
۲۷	به مقاومت عباس میرزا در برابر سپاه روس و خوش‌گذرانی و بی‌خیالی پادشاه قاجاری در شرایط اشاره دارد / درس ۵، ص ۴۱
۲۸	اهمیت غیرت و مردانگی در انجام امور / گنج حکمت ص ۱۶
۲۹	اهمیت نیکی به مردم، درس ۱، ص ۱۳
۳۰	الف) ادامه زندگی بعد از مرگ؛ درس ۸، ص ۷۱ (ب) توجیه اشتباهات یا پوزش به دلیل اشتباهات؛ درس ۹، ص ۷۸
	موفق و پیروز باشید امیرمیرزا زاده ایلخچی

پاسخ آزمون شماره ۱۶

پاسخنامه (نظر همکاران ارجمند در تشخیص پاسخ های درست و نادرست در تمامی سؤالات محترم است)

الف) قلمرو زبانی (۸ نمره)

- ۱- روزی - رزق - نان - غذا (۲۵ /) (ب) خیمه - چادر بزرگ (۲۵ /) در هر کدام یک مورد کافی است
- ۲- (ب) به دست طفل محبوبی سپردم غنچه ی دل را (۲۵ /)
- ۳- مشیت (۲۵ /)
- ۴- هلال: حلال (۲۵ /) رقت: رغبت (۲۵ /)
- ۵- الآن (۲۵ /) رأفت (۲۵ /)
- ۶- الف) اهتزاز (ب) محمل (ج) مذلت (د) موضع هر مورد ۲۵ /
- ۷- الف) سه تا این - هر - هزاران (۲۵) ذکر تعداد مهم است (ب) سد - روان - دیده (یک مورد) (۲۵ /)
- ج) نیش (۲۵ /) (د) یک جمله (۲۵ /)
- ۸- الف) بود - شد (۲۵ /) (ب) حال چون شود (۲۵ /)
- ۹- گاهی (قید) (۲۵ /) (گفتن) نهاد (۲۵ /)
- ۱۰- زری که به غزو از بت خانه ها به شمشیر آورده شده باشد. (۵ /)
- ۱۱- الف) ص (ب) غ (ج) ص (د) ص هر مورد ۲۵ /
- ۱۲- (د) دیدن - خزیدن - سنجیدن (۲۵ /)
- ۱۳- شاخص (۲۵ /)

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

- ۱۴- الف) ادبیات سفر و زندگی (ب) ادبیات غنایی (ج) ادبیات پایداری (د) ادبیات تعلیمی (هر مورد ۲۵ /)
- ۱۵- الف) تشبیه (ب) ایهام (ج) سجع (د) حس آمیزی هر مورد ۲۵ /
- ۱۶- الف) تشبیه ۲۵ /
- ۱۷- الف) دنبال یار رفت روان کرد آب چشم / آن رفته باز نیامد و اشکم روان بماند ۲۵ /
- ۱۸- (ب) سختی و آسانی به هر حال سپری می شود دل بد مدار. (۲۵)
- ۱۹- هر کدام در آخر جمله ای جداگانه قرار گیرند. ۵ /

۲۰- (باران رحمت - قرص خورشید) ۲۵ / (دامن شام - شکفتن صبح) ۲۵ /

۲۱- نغمه ی حروف ۲۵ /

حفظ شعر (انمره)

۲۲- ۱ - کز دیو و دد ملولم و انسانم آرزوست ۵ /

۲۲- ۲ (د) عاقبت از خامی خود سوخته ۲۵ /

۲۲- ۳ (ج) رفتار _ جنبش ۲۵ /

(ج) قلمرو فکری (۸نمره)

۲۳- الف) روزی هر چند از خدا می رسد تلاش هم لازم است ۲۵ / ب) اگر تلاش هم نباشد روزی از خدا می رسد ۲۵ /

۲۴- ج) یک ۲۵ /

۲۵- عادت به سنت های خرافی و ترک نکردن آن ها ۵ /

۲۶- عقل و عشق ۵ /

۲۷- قانع به داشته ها- طمعکار نبودن - معتقد به حلال و حرام و ... ۵ /

۲۸- ایمان و توکل به خدا باعث آرامش دل است و... ۵ /

۲۹- اعتقاد به معاد یا دوباره زنده شدن انسان در قیامت ۵ /

۳۰- دقت در حقیقت یا عمق مطلب _____ ظاهر بینی هر مورد ۲۵ /

معنی هر یک از عبارات زیر را به نثر ساده بنویسید. (۴نمره)

۳۱- من توان نزدیک شدن را ندارم و و نمی توانم آن را تحمل کنم ۵ /

۳۲- از شدت احساساتی شدن بالا پایین می پریدم ۵ /

۳۳- که روزی ات حاصل سعی و تلاشت باشد ۵ /

۳۴/۵ - به زودی این پسر تو عشق را در دل عاشقان شعله ور می کند ۵ /

۳۵ - به من چه شده که از طلا ها کسی دیگر استفاده کند ولی من در قیامت حساب و کتاب آن را پس دهم ۵ /

۳۶ - به سوی کعبه با دلی پراز درد آمد و به خانه ی خدا متوسل شد ۵ /

۳۷ - ولی هر چه از جنگجویان سپاه مغول کشته می شدند دوبرابر جایشان را می گرفت ۵ /

مهدی صادقی - دبیرستان های ناحیه ۲ تبریز